

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการ
ดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน

จัดทำโดย นายชัยรัตน์ ศิริวัฒน์
รหัส 1034

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ประจำปี 2552
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

**เรื่อง แนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการ
ดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร**

จัดทำโดยนายชัยรัตน์ ศิริวัฒน์
รหัส 1034

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ประจำปี 2552
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study - IS) เรื่องแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานนี้ ผู้ที่ต้องการศึกษาและแสดงถึงสภาพการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดต่างๆ ในการปฏิบัติราชการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ โดยศึกษาจากผลการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ และทีมประเทศไทยในอิหร่านในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งมีงานหลายด้านที่เป็นประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ซึ่งการศึกษาเรื่องนี้ได้ใช้การวิเคราะห์แบบ SWOT ประกอบเพื่อนำไปสู่การหาแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานในอนาคต

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน เป็นการดำเนินงานไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หรือไม่ และได้ดำเนินการเป็นไปตามยุทธศาสตร์การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยต่ออิหร่านมากนักน้อยเพียงใด

อย่างไรก็ตาม โดยที่อิหร่านเป็นประเทศที่มีความสำคัญและมีบทบาทสูงในเวทีระหว่างประเทศจึงควรจะต้องทำความเข้าใจด้วยว่าประเทศอิหร่านมีความสำคัญอย่างไร เนื่องจากในทางการเมืองระหว่างประเทศอิหร่านเป็นประเทศที่สหรัฐอเมริกาขนานนามว่าเป็นแกนแห่งความชั่วร้าย (Axis of Evil) และได้รับการคว่ำบาตรจากนานาชาติจากปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน อิหร่านเป็นเสมือนประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคตะวันออกกลางและเป็นผู้นำของโลกมุสลิมนิกายชีอะห์ที่ไม่เป็นมิตรกับประเทศตะวันตกและถูกคว่ำบาตรโดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นการคว่ำบาตรฝ่ายเดียว ขณะที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ก็คว่ำบาตรโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านด้วย ประกอบกับประธานาธิบดี Mahmoud Ahmadinejad ของอิหร่านได้ประกาศที่จะลบอิสราเอลออกจากแผนที่โลก และอิหร่านยังมีการขยายอิทธิพลของศาสนาอิหร่านนิกายชีอะห์ในภูมิภาคตะวันออกกลางโดยให้การสนับสนุนกลุ่มเฮซบอลเลาะห์ในเลบานอน กลุ่มฮามาสในปาเลสไตน์และการปกครองของรัฐบาลชีอะห์ในอิรักภายหลังที่สหรัฐอเมริกาโค่นล้มระบอบการปกครองของอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนของอิรักและอิหร่านยังได้เป็นมิตรกับเวเนซุเอลาและกลุ่มประเทศที่ต่อต้านสหรัฐฯ ในเวทีสหประชาชาติ อิหร่านยังเป็นประเทศที่ถูกโจมตีจากประเทศที่พัฒนาแล้วว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมีรังซ้อนติดมากมายในสหประชาชาติที่กล่าวประณามอิหร่าน อิหร่านยังเป็นสมาชิกกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement) สมาชิกองค์การ

การประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference – OIC) และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ดังนั้นงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานจึงต้องมึงานด้านการติดตามความเคลื่อนไหวในเวทีระหว่างประเทศของอิหร่านในประเด็นที่สำคัญๆ รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศและรัฐบาลไทยได้รับทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อกำหนดท่าทีของประเทศไทยต่ออิหร่านในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างรอบด้านและทันทั่วถึงเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยโดยรวม นอกจากนี้อิหร่านยังมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศเนื่องจากอิหร่านเป็นแหล่งสำรองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติใหญ่เป็นอันดับสองของโลก ดังนั้นอิหร่านจึงเป็นประเทศที่มีบทบาทและความสำคัญที่ประเทศไทยจะต้องจับตามองอย่างใกล้ชิดเพื่อจะทำให้รัฐบาลไทยมีนโยบายต่างประเทศโดยเฉพาะนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศที่เหมาะสมต่ออิหร่านขณะเดียวกันก็ส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่านและหลีกเลี่ยงผลกระทบในทางลบต่อการค้าระหว่างไทย-อิหร่านที่เกิดจากมาตรการคว่ำบาตรทางการค้าต่ออิหร่านของนานาชาติ

จากผลการศึกษาการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานทำให้ทราบว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ มีปริมาณงานในด้านต่างๆ จำนวนมาก และมีข้อจำกัดในการดำเนินงานมากมายจากจำนวนข้าราชการที่มีอยู่เพียง 5 คนและมีงบประมาณจำกัด การทำงานภายใต้สภาวะแวดล้อมในสังคมที่เคร่งครัดศาสนาและสังคมมีความกดดันสูงปราศจากสิ่งที่ผ่อนคลายประกอบกับข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็มีได้รับสิทธิประโยชน์ใดๆ เพิ่มจากกระทรวงการต่างประเทศ ดังนั้นประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรของสถานเอกอัครราชทูตฯ ประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ ความสามารถในการบริหารจัดการสำนักงานสถานเอกอัครราชทูตฯ และได้มีการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ อาทิ สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรจะพยายามดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านต่างๆ ให้มากโดยจัดลำดับความสำคัญของงานโดยเฉพาะการเสริมสร้างผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนของไทยในอิหร่าน การส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยในตลาดอิหร่าน สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรเน้นการดำเนินงานในด้านที่ใช้งบประมาณไม่มากนักโดยพยายามบริหารจัดการในด้านต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study/IS) ครั้งนี้จะไม่สามารถ ล่วงไปได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคคลท่านอื่นๆ ที่ได้ กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ซึ่งไม่อาจกล่าวนามขอบคุณได้ ทั้งหมด ณ ที่นี้ แต่ผู้ที่ไม่อาจกล่าวนามไม่ได้ ได้แก่

1. ท่านอธิบดีอนุสนธิ์ ชินวรรโณ
2. ท่านเอกอัครราชทูตสุจิตรา หิรัญพฤษ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์

นอกจากผู้ที่กล่าวนามมาข้างต้นแล้ว ยังมีบุคคลที่ข้าพเจ้าต้องขอบคุณเพิ่มเติมให้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการและเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือผู้เขียนในกิจการต่างๆ ด้วยดียิ่งเสมอมา และนายอำนาจ พละพลีวัลย์ เลขานุการ - เอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานที่ได้จัดส่งข้อมูลของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานให้ตามที่ผู้จัดทำรายงานการศึกษาฯ ร้องขอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกาทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือส่งข้อมูลบางประการให้ผู้เขียน ทำให้การจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมความประสงค์ทุกประการ

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณครอบครัวของผู้เขียนสำหรับความเข้าใจ ความอดทนและให้กำลังใจกับผู้เขียนมาโดยตลอด

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร		ง
กิตติกรรมประกาศ		ฉ
สารบัญ		ช
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 ความสำคัญของการศึกษา	1
	1.2 วัตถุประสงค์	4
	1.3 ขอบเขตการศึกษา	5
	1.4 วิธีการศึกษา	5
	1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	5
บทที่ 2	แนวความคิด กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	7
	2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกรอบด้านกฎหมาย	7
	2.1.1 แนวทางการศึกษาจากกรอบการปฏิบัติ	7
	ราชการของสถานเอกอัครราชทูตฯ	
	2.1.2 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์แบบ SWOT	9
	2.2 สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา	18
บทที่ 3	กรอบการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์	19
	ระหว่างไทย-อิหร่าน	
	3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์	19
	3.2 เป้าประสงค์	20
	3.3 กลยุทธ์ของไทยต่ออิหร่าน	21
	3.4 การประเมินสถานภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์	25
	ไทย-อิหร่าน	
บทที่ 4	ผลการศึกษาวิจัย	30
	4.1 การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-	30
	อิหร่านของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน	
	4.1.1 การดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูตฯ	30
	ตามประเด็นยุทธศาสตร์	

4.1.2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของ	48
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน	
4.2 ประเด็นปัญหา	49
4.2.1 ระบบการบริหารบุคคล	49
4.2.2 ปัญหาด้านงบประมาณ	51
4.2.3 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	52
4.3 แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	52
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	54
5.1 สรุปผลการศึกษา	54
5.2 ข้อเสนอแนะ	57
5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	57
5.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ	58
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	
ก. เอกสารผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี	64
งบประมาณ 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน	
ข. เอกสารโครงสร้างการบริหารบุคลากรของ	87
สถานเอกอัครราชทูตฯ	
ค. เอกสารโครงสร้างการบริหารงบประมาณของ	88
สถานเอกอัครราชทูตฯ	
ประวัติผู้เขียน	89

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการศึกษาการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร

สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (Islamic Republic of Iran) เป็นประเทศที่มีความสำคัญในทาง การเมืองระหว่างประเทศเนื่องจากเป็นประเทศที่ถูกประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชได้ขนานนาม ว่าเป็นแกนแห่งความชั่วร้าย (Axis of Evil) และถูกคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council – UNSC) คว่ำบาตรเนื่องจากปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของ อิหร่านซึ่งนานาชาติโดยเฉพาะประเทศตะวันตกมีความคลางแคลงใจว่าโครงการนิวเคลียร์ของ อิหร่านซึ่งรัฐบาลอิหร่านอ้างว่าเป็น โครงการปรมาณูเพื่อสันติเพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้าเท่านั้น แต่ หลายประเทศเห็นว่าเป็นโครงการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ของอิหร่านมากกว่า นอกจากนี้ในทาง การเมืองระหว่างประเทศอิหร่านสนับสนุนกลุ่มฮามาสในปาเลสไตน์ที่เป็นซีกทางการเมืองของ ปาเลสไตน์ในฉนวนกาซาที่ต่อต้านอิสราเอลอย่างแข็งขันโดยการลอบใช้จรวดโจมตีอิสราเอลอย่าง ต่อเนื่องทำให้อิสราเอลต้องส่งกองทัพอากาศไปปิดล้อมฉนวนกาซาและก่อให้เกิดผลกระทบทาง มนุษยธรรมต่อชาวปาเลสไตน์ในฉนวนกาซาอย่างร้ายแรง และอิหร่านยังให้การสนับสนุนกลุ่ม เสขโปเลาะห์ในเลบานอนซึ่งต่อต้านอิสราเอลอย่างแข็งขันในเลบานอนเช่นกันและกลุ่มนี้ยังเป็น ชนวนสำคัญที่ทำให้อิสราเอลส่งกองทัพอากาศไปถล่มเลบานอนเมื่อไม่กี่ปีมานี้ อิหร่านยังให้การ สนับสนุนรัฐบาลชีอะห์ในอิรักซึ่งเป็นนิายเดียวกับอิหร่านในการปกครองประเทศอิรัก ทำให้ ประเทศตะวันตกเชื่อว่าอิหร่านพยายามเผยแพร่อิทธิพลในประเทศต่างๆ ในตะวันออกกลางเป็น เส้นวงเดือนอิทธิพลของประเทศที่ปกครองด้วยศาสนาอิสลามนิกายชีอะห์ในตะวันออกกลาง (Shiite Crescent) นำโดยอิหร่าน โดยมีเป้าหมายโค่นล้มรัฐบาลในประเทศในตะวันออกกลางที่ ปกครองโดยเจ้าผู้ครองนคร/ราชวงศ์ซึ่งเป็นนิกายสุหนี่ และก่อให้เกิดความไม่สงบในประเทศที่มี ประชากรนิกายชีอะห์เป็นชนกลุ่มน้อยทำให้ประเทศในตะวันออกกลางอาทิ ซาอุดีอาระเบีย คูเวต บาห์เรน กาตาร์ จอร์แดน ฯลฯ ต้องหากระแวงการแพร่ขยายอิทธิพลของอิหร่าน อิหร่านยังเป็น ประเทศที่เป็นพันธมิตรกับประเทศซีเรียและเวเนซุเอล่าและประเทศต่างๆ ที่เป็นศัตรูของ สหรัฐอเมริกาและอิหร่านยังมีแสนยานุภาพทางทหารสูงมากยากที่ประเทศในตะวันออกกลางต่างๆ จะต่อสู้อันตานิอิหร่านได้ และอิหร่านยังมีความสามารถในการผลิตขีปนาวุธพิสัยไกลและระยะ กลางและกำลังทดสอบขีปนาวุธพิสัยไกลด้วย ทำให้ประเทศต่างๆ มองว่าอิหร่านมีความ

ทะเลทรายทางทหาร นอกจากนี้อิหร่านยังมีประชากรถึง 71 ล้านคนซึ่งมากที่สุดในภูมิภาค ตะวันออกกลาง และในรอบปี พ.ศ. 2551 ก็มีข่าวลือมาโดยตลอดว่าสหรัฐอเมริกาหรืออิสราเอล อาจจะโจมตีอิหร่านเพื่อบีบบังคับให้อิหร่านยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ดังที่สหรัฐฯ ได้รุกรานอิรัก เพื่อโค่นล้มระบอบการปกครองของอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนในอิรักมาแล้ว นอกจากนี้ อิหร่านยังได้รับการประณามในเวทีระหว่างประเทศว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิสตรีและมี ข้อพิพาทและข้อขัดแย้งต่างๆ ในสหประชาชาติและในเวทีระหว่างประเทศที่ต่อต้านอิหร่านอยู่เนืองๆ ทำให้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานต้องติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิดเพื่อ รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศและรัฐบาลไทยทราบเนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีระดับ ความถี่ รุนแรงและกว้างขวางมาโดยตลอด

ในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศอิหร่านเป็นแหล่งสำรองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติใหญ่เป็น อันดับ 2 ของโลกและมีประชากรถึง 71 ล้านคนซึ่งเป็นตลาดการค้าที่สำคัญของไทยแห่งหนึ่งใน ตะวันออกกลางโดยอิหร่านเคยนำเข้าข้าวจากประเทศไทยระหว่าง 700,000 – 1,000,000 ตัน ในปี พ.ศ. 2550 ไทยเคยได้เปรียบดุลการค้าต่ออิหร่านสูงถึงประมาณ 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม การที่สหรัฐฯ คว่ำบาตรฝ่ายเดียวต่ออิหร่านและประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชได้เดินทางไป เยือนประเทศยุโรป โดยเฉพาะฝรั่งเศส เยอรมนี และตะวันออกกลางโดยเฉพาะสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และบาห์เรนในปี พ.ศ. 2550 และกดดันให้ประเทศเหล่านั้นระงับการทำธุรกรรมทางการเงินกับ อิหร่านลงอย่างสิ้นเชิงแม้ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้าปกติที่ไม่เกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เกินกว่าข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council -UNSC) แต่การที่ธนาคารเหล่านี้ระงับการทำธุรกรรมทางการเงินกับอิหร่านทำให้ ธนาคารไทยเกรงว่าจะถูกสหรัฐฯ คว่ำบาตรเช่นกัน ธนาคารไทยเหล่านี้จึงระงับการดำเนินธุรกรรม ทางการเงินกับอิหร่านที่ไม่เกี่ยวกับโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านไปด้วย ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้พยายามติดตามการแก้ไขปัญหาอย่างใกล้ชิดผ่านการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงปี พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานได้มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากร ในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับเอกอัครราชทูตฯ อัครราชทูตที่ปรึกษา และเลขานุการเอกถึง 3 คนจาก เจ้าหน้าที่ทั้งหมด 5 คนจึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการสถาน- เอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งตรงตามเป้าหมายใน ยุทธศาสตร์การดำเนินความสัมพันธ์ของไทยต่ออิหร่านมากขึ้น ทั้งนี้ในส่วนของการงานของสถาน- เอกอัครราชทูตในด้านต่างๆ ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ. 1961 ใน

มาตราที่ 3 ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูต¹ ได้แก่ 1) การเป็นตัวแทนของรัฐผู้ส่ง (Sending State) ในรัฐผู้รับ (Receiving State) 2) การปกป้องผลประโยชน์ของรัฐผู้ส่งรวมทั้งผลประโยชน์ของประชาชนของรัฐผู้ส่งในรัฐผู้รับภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ 3) การเจรจากับรัฐบาลของรัฐผู้รับ 4) รายงานสถานการณ์และพัฒนาการในประเทศของรัฐผู้รับต่อรัฐผู้ส่งโดยวิธีทางที่ถูกกฎหมาย 5) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีมิตรระหว่างรัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับและส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ แต่ในทางปฏิบัติสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานได้มีเนื้องานในด้านต่างๆ ได้แก่

1) การเป็นตัวแทนของรัฐบาลและประเทศไทยในอิหร่าน ดังนั้นสถานเอกอัครราชทูตฯ จึงต้องเข้าร่วมในพิธีการต่างๆ ของรัฐบาลอิหร่านในเทศกาล/พิธีการที่สำคัญของอิหร่าน

2) การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย – อิหร่าน ในด้านต่างๆ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจการค้าและการลงทุน ความร่วมมือทางวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว และความร่วมมือในทุกๆ ด้านที่จะเป็นผลประโยชน์ต่อไทยและเป็นผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศทั้งสอง

3) ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองในเวทีระหว่างประเทศของอิหร่านเพื่อรายงานต่อรัฐบาลไทยเพื่อกำหนดท่าทีของไทยในเวทีระหว่างประเทศนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม

4) ติดตามและประเมินสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศของอิหร่านเพื่อรายงานต่อรัฐบาลไทย ซึ่งในกรณีฉุกเฉินสถานการณ์ในด้านนี้อาจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชนชาวไทยในอิหร่านฝ่ายไทยก็จะสามารถจัดการได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง

5) ดำเนินงานกงสุลในการตรวจลงตราให้คนสัญชาติอิหร่านที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยในปี พ.ศ. 2552 คาดว่าชาวอิหร่านจะเดินทางเข้าประเทศไทยถึงประมาณ 100,000 คน รวมทั้งดำเนินงานกงสุลและทะเบียนราษฎรอื่นๆ ให้แก่ชาวไทยในอิหร่าน

6) ดำเนินการด้านบริหารภายในสถานเอกอัครราชทูตฯ เองทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ลูกจ้างท้องถิ่น การปรับปรุงซ่อมแซมสถานเอกอัครราชทูตฯ และทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งเป็นสมบัติของรัฐบาลไทยให้มีความสง่างาม อุปกรณ์ทุกชิ้นให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ทันสมัย จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้คุ้มค่าต่อการใช้งานและทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

¹ “Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961” (Online). Available:

http://www.ediplomat.com/nd/treaties/diplomatic_relations.htm

7) การรับรองคณะต่างๆ ของทางราชการไทยที่ไปเยือนอิหร่านรวมทั้งภาคเอกชนที่สำคัญและอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้กับคณะทางราชการของอิหร่านที่มาเยือนไทย รวมทั้งภาคเอกชน นักธุรกิจและนักกีฬาคนสำคัญของอิหร่านเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในทุกๆ ด้าน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่ากรอบงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีความหลากหลายและกว้างขวางที่จะทำให้เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีงานที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่เป็นประจำเมื่อคำนึงถึงบทบาทของประเทศอิหร่านที่เป็นมหาอำนาจในภูมิภาคตะวันออกกลางและมีบทบาทสำคัญในโลกมุสลิมและเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะนโยบายการต่อต้านสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล นโยบายการแพร่ขยายอำนาจของอิหร่านในตะวันออกกลางและความสำคัญของอิหร่านในด้านการเป็นเจ้าของแหล่งพลังงานของโลกทำให้เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องมีบทบาทและภาระหน้าที่ที่สูงขึ้นกว่าประเทศอื่นๆ ที่มีสถานะการเมืองปกติหรือไม่เปลี่ยนแปลงและไม่มีความสำคัญในเวทีโลกมากนัก

การจัดทำรายงานนี้ ผู้ทำการศึกษามีเป้าหมายที่จะชี้ให้เห็นถึงภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงเตหะรานว่ามีการดำเนินงานในด้านต่างๆ ประการใดบ้าง มีข้อจำกัดปัญหาและอุปสรรคประการใด และมีแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้นเพียงใด เพื่อให้ทราบปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหขององค์กรหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยต่อประเทศอิหร่านเพื่อสร้างสรรค์ให้งานของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและรัฐบาลไทยมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 การศึกษานี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงเตหะรานที่ปฏิบัติงานภายใต้สภาวะกดดันและมีข้อจำกัดต่างๆ ในอิหร่านที่มีอยู่เป็นอันมาก

1.2.2 จัดทำข้อเสนอแนะทางนโยบายเพื่อสถานเอกอัครราชทูตฯ จะสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการในด้านต่างๆ มากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยโดยรวม

1.2.3 เป็นประโยชน์ในการชี้ช่องทางให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงเตหะรานสามารถเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินนโยบายต่างๆ ได้มากขึ้นโดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats Analysis) และการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยมีการบูรณาการงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ (สอท.) กับสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเตหะรานที่เหมาะสมเพื่อ

นำไปสู่การปฏิบัติในการส่งเสริมผลประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทยตามกำลังบุคลากรและงบประมาณจะกระทำต่อไป

1.2.4 เพื่อส่งเสริมการยกระดับการดำเนินการทางการทูตของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อสาธารณชนไทย เพื่อสร้างเสริมและพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศไทย ขณะเดียวกันก็ชี้เป้าผลประโยชน์ของไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การแสวงหาแหล่งพลังงานที่สำคัญต่อประเทศไทยในอิหร่านในอนาคต และการใช้นโยบายทางการเมืองเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของไทยและภาคเอกชนไทย

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตของเรื่อง

ศึกษาการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานว่าสามารถสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และบทบาทของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ มีจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคประการใด เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงงานและเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้อย่างรอบด้าน

1.3.2 ขอบเขตเกี่ยวกับสถานที่

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน

1.3.3 ขอบเขตเกี่ยวกับเวลาที่ศึกษา

เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2552

1.4 วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารเกี่ยวกับผลงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานที่ได้รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศได้รับทราบในระหว่างปี พ.ศ. 2551- พ.ศ. 2552 อาทิ

1) ผลการปฏิบัติราชการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน

2) ผลการดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานในการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ตรวจราชการกระทรวงการต่างประเทศในปี พ.ศ. 2551

3) ผลการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานที่ปรากฏในสำเนาโทรเลขและหนังสือของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่สำคัญๆ

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษานี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญดังนี้

1.5.1 ทำให้ทราบว่ามีความเป็นไปได้บ้างในการสร้างเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประเทศไทยและตอบสนองต่อสถานการณ์ในอิหร่านและบทบาทของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศ การประเมินสถานการณ์อย่างถ่องแท้จะนำไปสู่ประโยชน์ของประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกี่ยวกับอิหร่านและนโยบายต่างประเทศของอิหร่าน

1.5.2 ช่วยเสนอมุมมองใหม่ๆ หรือทักษะในการเสนอแนะและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานสามารถใช้ทรัพยากรด้านงบประมาณและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศไทยในอิหร่าน

1.5.3 เป็นการศึกษาที่เน้นการสร้างเสริมประสิทธิภาพในการส่งเสริมผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวของไทยในอิหร่านให้มากยิ่งขึ้น

1.5.4 ช่วยในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปรับปรุงงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ และงานของสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเตหะรานให้มีการบูรณาการของงานอย่างรอบด้าน

บทที่ 2

แนวความคิด กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกรอบด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวทางการศึกษาจากกรอบการปฏิบัติราชการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานในกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรอบการศึกษาที่สำคัญในครั้งนี้น่าจะเน้นที่กรอบทางด้านกฎหมายได้แก่ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้ได้กรอบงานที่สำคัญที่สถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถนำไปใช้ในการสร้างเสริมประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น โดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดที่กระทำอยู่แล้วในปัจจุบันหรือกำลังดำเนินการอยู่ แต่ยังดำเนินการไม่มากนัก และสิ่งใดยังไม่ได้ดำเนินการ หรือยังดำเนินการอยู่น้อย มีปัญหาและอุปสรรคประการใด และควรที่จะสร้างเสริมและต่อยอดเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานให้มากขึ้นประการใด

2.1.1.1 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กรอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมาตราที่ 6 หมวดที่ 1 ระบุว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับมาตราที่ 7 กำหนดว่าการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหมายถึงการปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน... ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ สำหรับมาตราที่ 9 ว่าด้วยการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้ส่วนราชการดำเนินตามภารกิจของแผนปฏิบัติราชการที่มีไว้... โดยจะต้องมีเป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและตัวชี้วัดของภารกิจ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ และมาตราที่ 10 กำหนดไว้ว่าในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกันโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และให้ส่วนราชการมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติราชการของหัวหน้าคณะผู้แทนใน

ต่างประเทศเพื่อให้การบริหารราชการแบบบูรณาการในต่างประเทศ สามารถใช้อำนาจตามกฎหมาย ได้ครบถ้วนตามความจำเป็นและบริหารราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในกรณีนี้คือการบูรณาการของงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเตหะราน สำหรับมาตราที่ 11 ได้กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับมาตราที่ 13 กำหนดว่าให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีแผนการบริหารราชการแผ่นดินตลอดระยะเวลาการบริหารราชการของคณะรัฐมนตรี (รวมทั้งรัฐมนตรีกระทรวงต่างๆ)... โดยให้มีผลผูกพันคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีและส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการจัดทำภารกิจให้เป็นไปตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นต้น ซึ่งข้อกำหนดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เหล่านี้ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการของกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนงานประจำปีให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศไทยและประชาชนชาวไทยอย่างแท้จริง

ในส่วนของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานซึ่งในทางปฏิบัติงานจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวง และงานที่รับผิดชอบในด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของไทยต่ออิหร่านก็จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา โดยการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานในอิหร่านจะมุ่งเน้นในการส่งเสริมการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับอิหร่าน การแสวงหาแหล่งพลังงานเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของไทย (energy security) โดยสนับสนุนการดำเนินการสำรวจและขุดเจาะน้ำมันของบริษัท ปตท. สผ. การดำเนินการให้อิหร่านเป็นตลาดใหม่ของไทย การให้อิหร่านสนับสนุนไทยในเรื่องปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในองค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference – OIC) การให้อิหร่านสนับสนุนไทยในเวทีระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นการปฏิบัติราชการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานตามกรอบงานที่มีอยู่จึงต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในงานที่มีกรอบงานอย่างกว้างขวางเพื่อให้งานเป็นไปเพื่อสร้างเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทยในอิหร่าน ปกป้องและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของไทยในอิหร่าน การสร้างความเชื่อมั่นให้กับชาวอิหร่านและนักลงทุนอิหร่านที่จะทำการค้าการลงทุนกับประเทศไทย การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของชาวอิหร่านในประเทศไทย ฯลฯ ซึ่งที่ผ่านมาของสถานเอกอัครราชทูต

ณ กรุงเทพมหานครก็ได้รับการชื่นชมจากกระทรวงการต่างประเทศว่ามีการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในกรอบงบประมาณและบุคลากรที่มีอยู่

2.1.1.2 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงที่สำคัญในการศึกษา ครั้งนี้ไว้ โดยกำหนดให้สถานเอกอัครราชทูต มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกงสุล ตลอดจนดูแล ปกป้อง และคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศไทยและคนไทยในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบ (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการรายงานสถานการณ์และพัฒนาการทางการค้า เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในประเทศที่อยู่ในความรับผิดชอบมายังกระทรวง (ง) กำกับและดูแลการปฏิบัติงานของสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบ (จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2.1.2 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์งานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครโดยการวิเคราะห์แบบ SWOT

ในการศึกษาวิเคราะห์งานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครซึ่งประกอบงานในหลายด้านหลายมิติอาจศึกษาจากการวิเคราะห์แบบ SWOT ในการศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัด/ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ด้วย

2.1.2.1 ความสำคัญของอิหร่านและบทบาทของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศ
ประเทศอิหร่านมีความสำคัญในเวทีการเมืองระหว่างประเทศเนื่องจากอิหร่านเป็นประเทศที่สหรัฐอเมริกาขนานนามโดยประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุชในปี พ.ศ. 2545 ว่าเป็นแกนแห่งความชั่วร้าย (Axis of Evil) และได้รับการคว่ำบาตรจากนานาชาติจากปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน และโดยที่อิหร่านเป็นเสมือนประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคตะวันออกกลางและเป็นผู้นำของโลกมุสลิมนิกายชีอะห์ที่ไม่เป็นมิตรกับประเทศตะวันตกและถูกคว่ำบาตร โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นการคว่ำบาตรฝ่ายเดียว ขณะที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ก็คว่ำบาตรโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านด้วยประกอบกับรัฐบาลในปัจจุบันของอิหร่านซึ่งเป็นฝ่ายอนุรักษนิยมหรือฝ่ายศาสนาย้ายได้การนำของประธานาธิบดี Mamoud Ahmadinejad ซึ่งขณะนี้ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีของอิหร่านเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ประธานาธิบดี Ahmadinejad ได้รับการเลือกตั้งจะเป็นประธานาธิบดีอีก 1 สมัย แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากฝ่ายปฏิรูปจนมีการจลาจลภายในกรุงเทพมหานคร ประกอบกับเมื่อครั้งประธานาธิบดี Ahmadinejad ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยแรกได้ประกาศที่จะลบอิสราเอลออกจากแผนที่โลก และประธานาธิบดี Ahmadinejad ยังเป็นผู้สนับสนุน

ให้อิหร่านดำเนินการเสริมสมรรถนะแร่ยูเรเนียมซึ่งใช้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานปรมาณู ในอิหร่านที่อาจจะนำมาผลิตเป็นระเบิดนิวเคลียร์โดยไม่สนใจต่อคำคัดค้านของโลกตะวันตกและนานาชาติที่หวาดเกรงว่าอิหร่านจะผลิตอาวุธนิวเคลียร์เพื่อใช้โจมตีอิสราเอล และพันธมิตรของ สหรัฐอเมริกาได้ ขณะที่อิหร่านอ้างเสมอว่าโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านเป็นไปเพื่อสันติ อิหร่านไม่มีโครงการผลิตอาวุธนิวเคลียร์เนื่องจากผิดหลักศาสนาอิสลามและอิหร่านไม่ได้เป็นภัยคุกคามต่อประเทศใดๆ ในโลก เนื่องจากในประวัติศาสตร์อิหร่านเป็นประเทศที่ไม่เคยก่อสงครามหรือโจมตีประเทศใดก่อน ทั้งนี้อิหร่านยังมีบทบาทในทางการเมืองระหว่างประเทศโดยการสนับสนุนกลุ่ม เชชเชนและหัวในเลบานอน กลุ่มฮามาสของปาเลสไตน์และรัฐบาลชาวชีอะห์ในอิรักภายหลังจาก สหรัฐฯ โค้นล้มระบอบการปกครองของอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซนของอิรักและอิหร่านยังได้เป็นมิตรกับประธานาธิบดีฮูโก ชาเวซของเวเนซุเอลาและกลุ่มประเทศที่ต่อต้านสหรัฐฯ ดังนั้นงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานย่อมต้องดำเนินการติดตามความเคลื่อนไหวในเวทีระหว่างประเทศของอิหร่านในประเด็นที่สำคัญๆ รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศและรัฐบาลไทยได้รับทราบอย่างทันทั่วถึงและต่อเนื่องเพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดท่าทีของประเทศไทยต่ออิหร่านในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างรอบด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยโดยรวม

นอกจากนี้ ในเวทีองค์การทางการเมืองระหว่างประเทศโดยเฉพาะในสหประชาชาติ ประเทศอิหร่านเป็นประเทศที่ถูกโจมตีโดยประเทศที่พัฒนาแล้วว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมีร่างข้อเสนอดำเนินการในสหประชาชาติที่ประณามหรือกล่าวในทางลบต่ออิหร่านซึ่งฝ่ายอิหร่านก็มักจะตอบโต้ในเวทีสหประชาชาติและเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเสมอ อนึ่ง อิหร่านยังเป็นสมาชิกกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement) สมาชิกองค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference – OIC) และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้ความเคลื่อนไหวของอิหร่านเป็นที่จับตาในเวทีระหว่างประเทศเสมอๆ จึงเป็นเหตุให้งานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานต้องมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากความสำคัญและความเคลื่อนไหวของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศ

อนึ่ง อิหร่านมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศเนื่องจากอิหร่านเป็นแหล่งสำรองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติใหญ่เป็นอันดับสองของโลกและเป็นประเทศที่ผลิตน้ำมันรายสำคัญของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (Organization of the Petroleum Exporting Countries - OPEC) ดังนั้นอิหร่านจึงเป็นประเทศที่มีบทบาทและความสำคัญที่ประเทศไทยจะต้องจับตามองอย่างใกล้ชิดเพื่อจะทำให้รัฐบาลไทยมีนโยบายต่างประเทศโดยเฉพาะนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศที่เหมาะสมต่ออิหร่าน ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่านและหลีกเลี่ยง

ผลกระทบในทางลบต่อการค้าระหว่างไทย-อิหร่านที่เกิดจากมาตรการคว่ำบาตรทางการค้าของนานาชาติต่ออิหร่าน เป็นต้น

2.1.2.2 การวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis เกี่ยวกับงานของสถานเอกอัครราชทูต

ณ กรุงเทพมหานคร จากกรอบการปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าขอบข่ายงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีความกว้างขวางและครอบคลุมงานในหลายๆ ด้านซึ่งการวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis เกี่ยวกับงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครอาจมีดังนี้

จุดแข็ง (Strength) ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร

- ด้านบุคลากร

- บุคลากรของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครแม้จะมีเจ้าหน้าที่การทูตเพียง 4 คน (รวมเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร) และเจ้าหน้าที่ธุรการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่คลังอีก 1 คน รวม 5 คน แต่ก็เป็นผู้คนที่มีความรู้ความสามารถสูงคือเอกอัครราชทูตฯ และเลขานุการเอกด้านการเมืองและสารสนเทศสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก และเจ้าหน้าที่การทูตอีก 2 คนก็สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศและหลักสูตรภาษาอังกฤษ เจ้าหน้าที่ทุกคนทำงานอย่างเต็มที่ ไม่เกี่ยงงาน มุ่งผลสำเร็จของงาน ไม่มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายคลังซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านพัสดุ ครุภัณฑ์ งานดูแลลูกจ้างท้องถิ่น งานดูแลงานสารบรรณดูแลโทรเลขและหนังสือเข้า-ออก และงานด้านการเงินก็ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความซื่อสัตย์ ทำให้งานของสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นไปอย่างราบรื่น

- ด้านเนื้องานและปริมาณงานในมิติต่างๆ ที่มีความสำคัญมาก

- โดยที่อิหร่านมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศไทยเป็นเวลานานกว่า 400 ปี และงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครมีความสำคัญต่อประเทศไทยเนื่องจากอิหร่านเป็นแหล่งทรัพยากรพลังงานที่สำคัญของโลกโดยเป็นแหล่งสำรองพลังงานทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติลำดับ 2 ของโลกและอิหร่านมีบทบาทสำคัญในเวทีระหว่างประเทศดังจะเห็นได้จากกรอบและขอบเขตการปฏิบัติงานของข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครดังได้กล่าวมาแล้วทั้งที่ปริมาณงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ต่างก็ตระหนักในความสำคัญของงานฯ และมีความรับผิดชอบสูงทำให้งานที่ปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

จุดอ่อน

- ด้านบุคลากร

- จำนวนข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานมีเพียง 5 คน โดยโครงสร้างการบริหารบุคลากร² เป็นเจ้าหน้าที่การทูตเพียง 4 คนเจ้าหน้าที่ธุรการเพียง 1 คนทำให้การปฏิบัติราชการต้องถูกจำกัดด้วยปริมาณงานด้านเศรษฐกิจ การเมือง งานสารนิเทศ วัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว งานองค์การระหว่างประเทศ งานทุนการศึกษา งานพิธีการทูต และงานกงสุล ซึ่งมีปริมาณนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านมาขอรับการตรวจลงตรา (วีซ่า) เดินทางเข้าประเทศไทยวันละ 300-500 คน ทุกวันและโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของอิหร่านเช่นในช่วงปีใหม่อิหร่านในเดือนมีนาคมของทุกปีจะมีชาวอิหร่านมาขอวีซ่าวันละ 1,200-1,600 ราย โดยมีการเติบโตของตัวเลขนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านมาประเทศไทยปีละ 30-50% ทุกปี นอกจากนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังมีงานด้านการบริหาร อีกหลายด้าน ประกอบกับในมิติทางการเมืองระหว่างประเทศอิหร่านเป็นประเทศที่ได้รับการคว่ำบาตรจากนานาชาติจากปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน และอิหร่านเป็นเสมือนประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคตะวันออกกลางและผู้นำของโลกมุสลิมนิกายชีอะห์ที่ไม่เป็นมิตรกับประเทศตะวันตกและถูกคว่ำบาตรโดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นการคว่ำบาตรฝ่ายเดียว ขณะที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ก็คว่ำบาตร โครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านด้วย สำหรับในด้านเศรษฐกิจก็เป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากบริษัท ปตท. สผ. ได้ไปลงทุนสำรวจและขุดเจาะแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในอิหร่านแปลง Saveh 1 แปลงและบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ก็ได้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานปิโตรเคมีที่เมือง Asaluyeh ของอิหร่านด้วย ดังนั้นเจ้าหน้าที่การทูตของไทยจึงมีภาระหน้าที่ในงานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการลงทุนของบริษัทไทยทั้ง 2 แห่งด้วย

- ด้านงบประมาณ

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานเป็นสถานเอกอัครราชทูตฯ ขนาดเล็กโดยมีโครงสร้างการบริหารงบประมาณสถานเอกอัครราชทูตฯ³ โดยแบ่งเป็นงบค่าใช้จ่ายทั้งปีเพียง 1 ล้านบาท งบค่าสาธารณูปโภคทั้งปี 500,000 บาท งบค่าวัสดุปีละ 500,000 บาท งบประมาณสนับสนุนยุทธศาสตร์การดำเนินการเชิงรุกปีละ 400,000 บาท สำหรับงบประมาณตามโครงการต่างๆ ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการที่ประเทศไทยในการจัดงานร่วมกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเตหะรานในส่วนของโครงการ Iran Food and Hospitality โดยการนำอาหารไทย ขนมไทย ผลไม้ไทยไปจัดแสดงและแจกจ่ายในงานประจำปีดังกล่าวของอิหร่าน และ

² สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2551. “โครงสร้างการบริหารบุคลากรของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน.”

³ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2551. “โครงสร้างการบริหารงบประมาณของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน.”

โครงการ Road Show ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ นำโดย อัครราชทูตที่ปรึกษาได้ไปพบสภาหอการค้า อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ในจังหวัดต่างๆ ของอิหร่าน และนักธุรกิจ นักลงทุนชาวอิหร่านตลอดจนตัวแทนบริษัทท่องเที่ยวของอิหร่านเพื่อหารือถึงสู่ทางความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างไทย-อิหร่านตลอดปี ทั้งนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังมีโครงการ Flagship ตามยุทธศาสตร์ไทยต่อโลกมุสลิมในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งได้รับงบประมาณสำหรับโครงการจัดประกวดเรียงความเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการพัฒนา มุสลิมไทยและโครงการสนับสนุนด้านการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้แก่ศึกษามุสลิม ไทย รวม 2 โครงการเป็นเงิน 400,000 บาท จะเห็นได้ว่าโครงการต่างๆ ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับ ทำให้งานของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีตลอดทั้งปีและช่วงเวลา อย่างไรก็ตาม โดยที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีการเลี้ยงรับรองแขกเพิ่มขึ้นมากทั้งจากงานเชิงรุกด้านการเมืองระหว่างประเทศ งานด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทย ทำให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับอิหร่านมีอัตราเงินเฟ้อระหว่าง 25-30% แทบทุกปี และทางการอิหร่านได้ประกาศขึ้นราคาค่าน้ำมันแก๊สและหุงต้มเพิ่มขึ้น 4 เท่าตัวเมื่อต้นปี พ.ศ. 2551 และได้ขึ้นค่าสาธารณูปโภคทั้งค่าไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ 4-5 เท่าในปี พ.ศ. 2552 แต่ งบประมาณค่าดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ประมาณ 2,500,000 บาท ไม่ได้มีการเพิ่ม งบประมาณมานานหลายปีแล้ว ทำให้เป็นข้อจำกัดในการทำงานและการเลี้ยงรับรองอันเนื่องมาจาก ปริมาณงานของ สถานเอกอัครราชทูตฯ มีมาก โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องนำงบประมาณ ยุทธศาสตร์เชิงรุกที่มีอยู่อย่างจำกัดจำนวน 400,000 บาท (ส่งจากกระทรวงการต่างประเทศ 2 ครั้ง ครั้งละ 200,000 บาท หากไม่ได้รับคำขอในครั้งที่ 2 กระทรวงฯ ก็จะไม่ส่งเงินให้) มาใช้ในงานเลี้ยง รับรอง ซึ่งหากมีการเลี้ยงรับรองเพิ่มขึ้นเพียงไม่กี่ครั้งอันเนื่องมาจากงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ งบประมาณสนับสนุนยุทธศาสตร์เชิงรุกจำนวนนี้ก็จะหมดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่ง สถานเอกอัครราชทูตฯ จำเป็นจะต้องจัดลำดับความสำคัญให้ดี

โอกาส (Opportunities)

- ด้านการค้า สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานมีโอกาที่จะได้ดำเนินการกิจที่สำคัญในการส่งเสริมการค้าระหว่างไทย-อิหร่าน เนื่องจากในปี พ.ศ. 2550 ไทยได้เปรียบดุลการค้าต่ออิหร่านถึง 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสินค้าที่อิหร่านนำเข้าจากประเทศไทยได้แก่ สินค้าประเภท วิทยุโทรทัศน์ ข้าว เครื่องปรับอากาศ ยางพารา เป็นต้น สินค้านำเข้าจากอิหร่านได้แก่เคมีภัณฑ์ สินแร่ โลหะ สัตว์น้ำ เหล็ก อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2551 การค้าระหว่างไทย-อิหร่านได้มีมูลค่าการค้าลดลง ประมาณ 30% เนื่องจากมาตรการคว่ำบาตรทางการค้าต่ออิหร่านของสหรัฐฯ และนานาชาติโดยสหรัฐฯ ได้ใช้มาตรการคว่ำบาตรฝ่ายเดียวต่ออิหร่านกดดันประเทศต่างๆ ที่ทำการค้าและการลงทุน

กับอิหร่าน โดยเป็นการดำเนินการที่เกินไปจากข้อดีของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ที่คว่ำบาตรเฉพาะโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านเท่านั้น แต่สหรัฐฯ กลับกดดันให้ธนาคารทั่วโลกที่ทำธุรกรรมทางการเงินกับสหรัฐฯ ระงับการทำธุรกรรมทางการเงินเกี่ยวกับอิหร่านทำให้ธนาคารไทยระงับการทำธุรกรรมทางการเงินเกี่ยวกับอิหร่านไปด้วย ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้เกิดขึ้นชัดเจนในปี พ.ศ. 2551 และสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้พยายามแก้ปัญหาที่ตามมาตลอด ดังนั้นหากการผลักดันของสถานเอกอัครราชทูตฯ ผ่านกระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก้ไขปัญหาดังกล่าวสำเร็จก็จะเป็นประโยชน์ต่อการค้าระหว่างไทย-อิหร่านมากยิ่งขึ้นต่อไป

- ด้านพลังงาน โดยที่อิหร่านมีนโยบาย Look East และสนใจที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศในเอเชียโดยเฉพาะจีน อาเซียน เกาหลีใต้และญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม ในกรณีเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ จึงดำเนินนโยบายต่างๆ ตามแรงกดดันของสหรัฐฯ ด้วย ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของไทยที่จะสานความสัมพันธ์อันดีกับอิหร่านโดยใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ที่ดีที่มีในประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีทั้งกรณี Sheikh Ahmad Qumi ต้นตระกูลขุนนางที่มาจากเปอร์เซีย ตระกูลขุนนางและตระกูลอื่นๆ ที่เป็นลูกหลานเชก อะหมัด กุมิ และการส่งราชทูตของไทยไปเปอร์เซียสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และการที่เปอร์เซียส่งราชทูตมายังกรุงศรีอยุธยาในสมัยเดียวกัน ซึ่งประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างไทย-อิหร่านเหล่านี้ ผู้นำระดับสูงของอิหร่านล้วนทราบดี และประสงค์ที่จะสานความสัมพันธ์กับไทยให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นรวมทั้งการให้ผลประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่นด้านพลังงาน ดังจะเห็นได้จากในสมัย ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็ได้เชิญรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปิโตรเลียมอิหร่านมาเยือนไทยและมีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงานระหว่างไทย-อิหร่านซึ่งนำไปสู่การที่อิหร่านอนุมัติให้บริษัท ปตท. สผ. ได้สัมปทานไปลงทุนสำรวจและขุดเจาะน้ำมันในอิหร่านแปลง Saveh เป็นจำนวน 1 แปลง อย่างไรก็ตาม จากการที่ไทยไม่มีการเยือนระดับสูงในระดับรัฐมนตรีไปยังอิหร่านเนื่องจากสถานการณ์ความไม่มั่นคงทางการเมืองภายในประเทศของไทยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาทำให้ไทยต้องเสียผลประโยชน์ให้แก่มาเลเซีย อินโดนีเซียและเวียดนามที่มีการเยือนระดับสูงกับอิหร่านเสมอ โดยเฉพาะมาเลเซียได้ประกาศที่จะลงทุนด้านน้ำมันและก๊าซธรรมชาติและด้านอื่นๆ ในอิหร่านถึง 40,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐภายในเวลา 25 ปี จึงเป็นที่น่าเสียดายว่าโอกาสการค้าและการลงทุนกับอิหร่านต้องเสียไปเนื่องจากสถานการณ์การเมืองภายในประเทศไทยซึ่งหากไม่มีการแก้ไขโดยเร็วอาจทำให้ไทยต้องสูญเสียตลาดการค้าและการลงทุนในอิหร่านให้กับประเทศอาเซียนอื่นๆ ที่เห็นโอกาสในการทำการค้ากับอิหร่านซึ่งมีอยู่สูงมากเนื่องจากในตลาดอิหร่านคู่แข่งยังมีน้อย ซึ่งเรื่องนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว แต่ยังไม่อาจผลักดันการเยือนระดับสูงได้ ซึ่งต้องรอ

การเมืองของไทยมีความมั่นคงและฝ่ายอิหร่านซึ่งมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2552 เมื่ออิหร่านมีรัฐบาลใหม่ สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็จะสามารถผลักดันการเยือนของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของไทยไปเยือนอิหร่าน และการเชิญรัฐมนตรีใหม่ของอิหร่านที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของไทยมาเยือนประเทศไทยต่อไป อนึ่งใน โอกาสที่ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ปตท. สผ. เยือนอิหร่านเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2551⁴ ก็ได้ เปิดเผยว่าบริษัท ปตท. สผ. ยังสนใจที่จะลงทุนสำรวจและขุดเจาะน้ำมันในอิหร่านเพิ่มเติมในแปลง อื่นๆ แต่เนื่องจากอิหร่านมีปัญหาเรื่องธนาคารของไทยระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับ อิหร่านทำให้บริษัท ปตท. สผ. ต้องระงับโครงการสำรวจและขุดเจาะน้ำมันอิหร่านเพิ่มเติมไว้ชั่วคราว ก่อนเพื่อรอประเมินสถานการณ์ในอนาคต

- ในด้านการท่องเที่ยว สถิตินักท่องเที่ยวชาวอิหร่านเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นปีละ 30-50% โดยในปี พ.ศ. 2550 มีนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านมาประเทศไทย 57,538 คน ในปี พ.ศ. 2551 นักท่องเที่ยวอิหร่านมาไทยเพิ่มเป็น 87,250 คน มีสายการบินมาฮันแอร์ของอิหร่าน เปิดบินตรงระหว่างกรุงเตหะราน - กรุงเทพฯ - กรุงเตหะรานสัปดาห์ละ 4-5 เที่ยวบินและขณะนี้สาย การบินอิหร่านแอร์ก็เปิดบินมาประเทศไทยเช่นกัน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวอิหร่านมิได้สนใจในกรณีที่ไทย มีการปิดสนามบินสุวรรณภูมิเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ตลอดจนการจลาจลที่กรุงเทพฯ เมื่อ เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ก็ได้ทำให้นักท่องเที่ยวชาวอิหร่านมาท่องเที่ยวในไทยลดลงแต่อย่างใด ทั้งนี้สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานประมาณการว่าในปี พ.ศ. 2552 น่าจะมีนักท่องเที่ยวชาว อิหร่านเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากกว่า 100,000 คน ดังนั้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ ไทยในตลาดอิหร่านจึงน่าจะมีช่องทางได้อีกมากซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้มีความร่วมมือกับ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ณ เมืองคูไบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในตลาด อิหร่าน การจัดงานไรด์โชว์ไปพบปะนักธุรกิจและสภาหอการค้า อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ของ อิหร่านรวมทั้งบริษัทด้านการท่องเที่ยวของอิหร่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมอาหารไทยและการ ท่องเที่ยวในไทยในงาน Iran Food and Hospitality และงาน Thailand Exhibition ซึ่งจัดขึ้นประจำปี การเชิญสื่อมวลชนอิหร่านมาเยือนไทยตามโครงการ Familiarization Trip to Thailand ของกระทรวง การต่างประเทศ การใช้เว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นแหล่งข้อมูลในการส่งเสริมการ ท่องเที่ยว และสินค้าศิลปหัตถกรรมไทยในงานการกุศล (Bazaar) ต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้งเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานได้ให้สัมภาษณ์ในนิตยสารด้านการท่องเที่ยวของอิหร่าน

⁴ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2552. “ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน.” หน้า 5.

เกี่ยวกับประเทศไทยหลายฉบับในแต่ละปี⁵ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นว่าโอกาสของไทยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในตลาดอิหร่านยังมีได้อีกมาก ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2551 สถานเอกอัครราชทูตฯ มีรายได้จากค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราให้ชาวอิหร่านเข้าประเทศไทยประมาณ 100 ล้านบาทอีกด้วย

- หากฝ่ายไทยสามารถจัดให้มีการเยือนระดับสูงระหว่างกันบ่อยครั้ง โดยเฉพาะการเยือนอิหร่านของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยหรือการเชิญฝ่ายอิหร่านมาเยือนประเทศไทยโดยเฉพาะรองประธานาธิบดีที่ดูแลทางด้านกาการท่องเที่ยว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงปิโตรเลียมของอิหร่านก็จะทำให้เป็นการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่านได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เมื่อคำนึงถึงมาเลเซีย อินโดนีเซียและเวียดนามมีการเยือนระดับสูงในระดับนายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดีและรัฐมนตรีต่างๆ กับอิหร่านเสมอ และอิหร่านมักจะให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับประเทศเหล่านั้นเช่นการที่อิหร่านไปสร้างโรงกลั่นน้ำมันในมาเลเซียและอินโดนีเซียและร่วมลงทุนในประเทศอื่นๆ จำนวนมาก ขณะที่ไทยไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้นเนื่องจากการเมืองภายในของไทยมีปัญหาเป็นต้น

อุปสรรคและข้อจำกัด (Threat)

- สิ่งที่เป็นข้อจำกัดต่อโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับอิหร่านคือสถานการณ์และความมั่นคงทางการเมืองภายในประเทศไทยที่ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ในการค้าและการลงทุนกับอิหร่าน โดยเฉพาะการเยือนระดับสูงของไทยในอิหร่านที่ว่างเว้นมานาน

- อิหร่านแยกแยะระหว่างมิตรและศัตรูอย่างชัดเจน ดังนั้นประเทศที่เป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ และประเทศที่ต่อต้านอิหร่านและผลประโยชน์ของอิหร่าน อิหร่านจะไม่คบหาและไม่ให้ผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนในอิหร่าน และอิหร่านยังจับตาการลงคะแนนเสียงของประเทศต่างๆ ในการประชุมสหประชาชาติและเวทีระหว่างประเทศอื่นๆ ว่ามีประเทศใดลงคะแนนเสียงต่อต้านอิหร่านหรือไม่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการที่อิหร่านจะมีท่าทีที่เหมาะสมในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศนั้นๆ ต่อไป ดังนั้นการลงคะแนนเสียงของไทยต่อข้อมติที่ต่อต้านอิหร่านอย่างชัดเจนจึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง นอกจากนี้อิหร่านยังถือว่าตนเป็นประเทศที่มีอารยธรรมสูงมาแต่โบราณ ดังนั้นประเทศต่างๆ ควรจะเป็นประเทศที่เข้าหาอิหร่านมากกว่าอิหร่านจะเดินเข้าไปหาประเทศนั้นๆ ทั้งนี้ประเทศต่างๆ ที่ไม่สนใจแรงกดดันของสหรัฐฯ แต่ต้องการ

⁵ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2552. “ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิปัตรราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน.” หน้า 9-14.

ผลประโยชน์ของชาติคนในอิหร่านมากกว่า ก็จะส่งเสริมความสัมพันธ์กับอิหร่าน อาทิ จีน รัสเซีย มาเลเซีย อินโดนีเซียและเวียดนาม เป็นต้น ทั้งนี้ แม้แต่เยอรมนี และอิตาลี รวมทั้งสหรัฐอเมริกา-อเมริกาใต้ก็ยังเป็นคู่ค้าอันดับต้นๆ ของอิหร่านด้วย

สรุปการวิเคราะห์แบบ SWOT กับกระดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน

	มิติ	รายละเอียด
จุดแข็ง	- ด้านบุคลากร	- บุคลากรของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานแม้จะมีเจ้าหน้าที่การทูตเพียง 4 คน และเจ้าหน้าที่ธุรการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่คลังอีก 1 คน รวม 5 คน แต่ก็ยังเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ
	- ด้านเนื้อหาและปริมาณงานในมิติต่างๆ	- อิหร่านมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศไทยทั้งในประวัติศาสตร์และในปัจจุบัน ทั้งนี้อิหร่านยังเป็นแหล่งทรัพยากรพลังงานที่สำคัญของโลกตลอดจนมีบทบาทสูงในเวทีระหว่างประเทศ
จุดอ่อน	- ด้านบุคลากร	- จำนวนข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานมีเพียง 5 คนทำให้การปฏิบัติราชการต้องถูกจำกัดด้วยปริมาณงานด้านเศรษฐกิจ การเมือง งานสารนิเทศ วัฒนธรรม งานกงสุล ฯลฯ
	- ด้านงบประมาณ	- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานเป็นสถานเอกอัครราชทูตขนาดเล็กได้รับงบประมาณน้อย แต่มีปริมาณงานมาก
โอกาส	- ด้านการค้า	- ในปี พ.ศ. 2550 ไทยได้เปรียบดุลการค้าต่ออิหร่านถึงประมาณ 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐแต่มาตรการคว่ำบาตรทางการค้าต่ออิหร่านของสหรัฐฯ และนานาชาติเนื่องจากโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน ทำให้ธนาคารไทยระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับอิหร่านไปด้วยซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้พยายามผลักดันการแก้ไขปัญหานี้มาตลอดและหากสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ก็จะทำให้การค้าระหว่างไทย-อิหร่านเพิ่มขึ้นได้อีกมาก
	- ด้านพลังงาน	- บริษัท ปตท. สผ. ได้สัมปทานสำรวจและขุดเจาะน้ำมันแปลง Saveh ในอิหร่าน 1 แปลง ทั้งนี้จากการที่ไทยไม่มีการเขื่อนระดับสูงในระดับรัฐมนตรีไปยังอิหร่านในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

		ทำให้ไทยต้องเสียผลประโยชน์ให้แก่มาเลเซีย อินโดนีเซียและเวียดนามที่มีการเยือนระดับสูงกับอิหร่านเสมอ
	- ด้านการท่องเที่ยว	- นักท่องเที่ยวชาวอิหร่านเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นปีละ 30-50% ทุกปี
อุปสรรคและข้อจำกัด	- สถานการณ์และความมั่นคงทางการเมืองภายในไทย	- ทำให้ไทยสูญเสียโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนกับอิหร่าน โดยเฉพาะการเยือนระดับสูงของไทยไปอิหร่านที่ว่างเว้นมานาน ขณะที่มาเลเซียและอินโดนีเซียได้ประโยชน์จากการเยือนระดับสูง
	- อิหร่านแยกระหว่างมิตรและศัตรูอย่างชัดเจน	- การลงคะแนนเสียงของไทยในเวทีระหว่างประเทศจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง โดยเฉพาะข้อมติที่อาจเป็นการต่อต้านอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศอย่างชัดเจน

2.2 สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานในด้านต่างๆ ในการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่านในด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ความร่วมมือด้านพลังงาน การส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย งานกงสุล และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐอิสลามอิหร่านเพื่อไม่ให้มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างกัน การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเสนอข้อเสนอแนะทางด้านการนโยบายในส่วนที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานและกระทรวงการต่างประเทศจะดำเนินการในการสร้างเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่านได้อย่างแท้จริง โดยการศึกษาจะเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ทั้งนี้โดยมีกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์งานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานแบบ SWOT เพื่อช่วยในการศึกษาด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคหรือข้อจำกัด เพื่อศึกษาดูด้วย

บทที่ 3

กรอบการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่าน

3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1) เพิ่มพูนความสัมพันธ์ฉันมิตร และพัฒนาความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน
- 2) ส่งเสริมความร่วมมือแบบหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ (strategic partnership) ในหลายมิติ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคม วัฒนธรรม และวิชาการเชื่อมโยงความร่วมมือกับอิหร่านในทิศทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง
- 3) เสริมสร้างความมั่นคงในด้านอุปทานน้ำมัน (energy security) ของไทยและชักชวนให้อิหร่านเข้ามาเป็นพันธมิตรร่วมมือกับไทยในโครงการด้านพลังงาน อาทิ การสร้างท่อส่งน้ำมัน การลงทุนด้านปิโตรเลียมและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
- 4) ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ในภาคใต้ของไทย และการให้อิหร่านมีบทบาทสนับสนุนไทยในการทำความเข้าใจกับประเทศอิสลามในกรอบขององค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference - OIC)
- 5) ระมัดระวังและพยายามไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปเกี่ยวกับโครงการปรมาณูของอิหร่าน เพื่อมิให้กระทบต่อผลประโยชน์ของไทย
- 6) เน้นความร่วมมือด้านการขยายตลาดการส่งออกสินค้าและบริการของไทยในตลาดอิหร่าน รวมทั้งการลดอุปสรรคทางการค้า การท่องเที่ยวและการลงทุนให้กับผู้ประกอบการไทย เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มมูลค่าการค้าและบริการระหว่างไทยกับอิหร่าน
- 7) ส่งเสริมแรงงานไทยที่มีฝีมือเข้าไปทำงานในอิหร่าน ดูแลปกป้องและคุ้มครองผลประโยชน์ของไทยและคนไทยในอิหร่าน
- 8) ขยายตลาดนักท่องเที่ยวจากอิหร่านมาไทย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวระดับบนและการท่องเที่ยวของครอบครัวชาวอิหร่านในไทย
- 9) ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์การเปิดกว้างทางวัฒนธรรมของไทย เพื่อให้เกิดความชื่นชอบประเทศไทยอันจะนำมาสู่การเดินทางท่องเที่ยวในไทยมากขึ้น
- 10) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา วัฒนธรรมอิหร่าน การวิจัยตลาด เพื่อเข้าใจรสนิยมและรูปแบบพฤติกรรมของสังคมชาวอิหร่าน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผน

การขยายตลาดการค้าการลงทุน การดำเนินการปฏิสัมพันธ์กับทางรัฐบาลและเอกชนของอิหร่าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ด้านพลังงานและการท่องเที่ยว

11) ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการและใช้ความช่วยเหลือทางวิชาการในด้านที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ เช่น ด้านการเกษตร ประมง การทำฝนเทียม การท่องเที่ยว สาธารณสุข ในการให้ความช่วยเหลืออิหร่าน เพื่อให้อิหร่านเห็นความตั้งใจจริงของรัฐบาลไทยในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกัน

12) ให้อิหร่านสนับสนุนไทยในเวที OIC และพหุภาคีอื่นๆ

3.2 เป้าประสงค์ (Goals) ในความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านมีดังนี้

3.2.1 ด้านการเมืองและความมั่นคง

- 1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ใกล้ชิดในทุกระดับ เพื่อเป็นกลไกในการผลักดันความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน (mutual interest) อย่างต่อเนื่อง
- 2) พัฒนาความสัมพันธ์ไทย-อิหร่านในลักษณะหุ้นส่วนที่มีความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง
- 3) ส่งเสริมความร่วมมือใกล้ชิดในระดับพหุภาคี อาทิ ในเวทีสหประชาชาติ OIC กลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM), Asia Cooperation Dialogue (ACD), Indian Ocean Rim Association for Regional Cooperation (IOR-ARC) และให้อิหร่านเป็นตัวเชื่อมไทยกับโลกมุสลิม
- 4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับ
- 5) ส่งเสริมให้อิหร่านมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับสถานการณ์ในภาคใต้ของไทย และนโยบายของรัฐบาลไทย ให้อิหร่านสนับสนุนไทยในเวที OIC และช่วยทำความเข้าใจกับประเทศสมาชิก OIC อื่นๆ แทนไทย
- 6) ส่งเสริมให้สถาบันมุสลิมนิกายชีอะห์ของไทยมีบทบาทในการติดต่อปฏิสัมพันธ์และกระชับความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างไทยกับอิหร่าน ตลอดจนมีบทบาทในการขยายตลาดสินค้าและบริการของไทยในอิหร่าน การสร้างผู้ประกอบการและการลงทุนของเอกชนไทยในอิหร่าน

3.2.2 ด้านเศรษฐกิจ

- 1) ส่งเสริมความร่วมมือในเชิงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ (strategic partnership) โดยอิหร่านเป็นผู้ผลิตและส่งออกพลังงานที่สำคัญ ในขณะที่ไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าอาหารและสินค้าเกษตร และเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าด้านพลังงานจากตะวันออกกลางไปตะวันออกไกล อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน ซึ่งอิหร่านอาจสนใจมาลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวกับด้านพลังงานในไทย

- 2) ผลักดันให้สินค้าและบริการของไทยเข้าสู่ตลาดอิหร่านมากขึ้น เพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวอิหร่านมาไทย และส่งเสริมความร่วมมือและการสร้างและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทางธุรกิจและการท่องเที่ยว
- 3) ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการและการวิจัยในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญถ่ายทอดให้อิหร่าน และผลักดันให้อิหร่านถ่ายทอดความรู้และความเชี่ยวชาญด้านพลังงาน ซึ่งอิหร่านมีความชำนาญให้ไทย เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันด้านการพัฒนาประเทศ
- 4) ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าไทยและการขยายตลาดสินค้าอาหารฮาลาลของไทยในอิหร่าน รวมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอาหารของไทย
- 5) ส่งเสริมให้อิหร่านเข้าไปลงทุนในโครงการต่าง ๆ ของไทย อาทิ ด้านปิโตรเลียมและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล และการแปรรูปอาหาร เป็นต้น

3.2.3 ด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรม

- 1) พัฒนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยกับอิหร่าน เพื่อประโยชน์ร่วมกันด้านการพัฒนาประเทศ
- 2) ผลักดันให้มีการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยและคนไทยในอิหร่าน
- 3) ร่วมมือกับอิหร่านในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และการส่งเสริมการติดต่อระหว่างประชาชนต่อประชาชน การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและนักวิชาการ
- 4) ส่งเสริมบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและวัฒนธรรมอิหร่าน โดยร่วมมือกับหน่วยงานวิชาการ/วิจัยของอิหร่าน เพื่อพัฒนาข้อมูลเชิงลึกประกอบการวางแผนทางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีไทย-อิหร่าน และส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่าน

3.3 กลยุทธ์ของไทยต่ออิหร่าน

3.3.1 ด้านการเมืองและความมั่นคง

ระยะสั้น

- แลกเปลี่ยนการเยือนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างสองฝ่าย
- ประสานความร่วมมือและขอรับการสนับสนุนจากอิหร่านเรื่องการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาภาคใต้ต่อประชาคมประเทศมุสลิม และใช้ประเด็นหรือผลประโยชน์ที่อิหร่านต้องการการสนับสนุนจากไทยในเวทีระหว่างประเทศแลกเปลี่ยนกับการที่อิหร่านจะสนับสนุนต่อไทยในด้านต่าง ๆ อย่างแนบเนียน

- ติดตามสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอิหร่านกับสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปอย่างใกล้ชิดเพื่อประเมินสถานการณ์ที่แท้จริงรายงานรัฐบาล

ระยะกลาง/ยาว

- ส่งเสริมความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนการเยือนทั้งในระดับภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกลไกในการหารือ แลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับประเด็นทวิภาคีและพหุภาคีซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน และสนับสนุนบทบาทสร้างสรรค์ของกันและกันในเวทีระหว่างประเทศ

- ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเป็นสังคมเปิดกว้างแบบพหุนิยมของไทย เพื่อให้ได้รับการยอมรับอย่างแท้จริงจากฝ่ายอิหร่านและประชาคมมุสลิมระหว่างประเทศ และยอมรับแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเคารพในอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของไทย

3.3.2 ด้านเศรษฐกิจ

- การค้า

ระยะสั้น

- ประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ และการท่องเที่ยวไทย เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในสินค้าไทยว่ามีคุณภาพ ถูกสุขอนามัย ทนสมัย น่าใช้ และมีรูปแบบและบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม โดยการประชาสัมพันธ์ตามงานแสดงสินค้าใหญ่ ๆ หรืองานแสดงศิลปะและวัฒนธรรมของไทย หรือการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ในอิหร่านตามความเหมาะสม รวมทั้งจัดทำเอกสารและโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อประกอบการบรรยายหรือใช้ในการประชาสัมพันธ์สินค้าไทย

- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน การขยายความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายทางธุรกิจการค้าทุกระดับกับภาครัฐและภาคเอกชนของอิหร่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรเป็นเป้าหมายที่มีศักยภาพในการขยายตลาดสินค้าไทยในอิหร่าน สินค้าอุตสาหกรรม อาหารฮาลาล โดยเน้นการติดต่อกับหอการค้าในส่วนกลางและภูมิภาคของอิหร่าน การให้อิหร่านมีมาตรฐานสินค้าที่เป็นสากลยิ่งขึ้น การส่งเสริมการพัฒนา logistics เพื่อใช้ประโยชน์จากอิหร่านในการขนส่งสินค้าผ่านอิหร่านเข้าประเทศในภูมิภาคเอเชียกลาง

- ทำการศึกษาภาวะเปรียบเทียบและการวิจัยข้อมูลเชิงลึกถึงกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการดำเนินการของรัฐบาล รวมถึงกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของประชาชนชาวอิหร่าน ผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงภาวะเปรียบเทียบด้านการค้า อุตสาหกรรมและการเกษตรของอิหร่านให้เปิดกว้างยิ่งขึ้นตามมาตรฐานระหว่างประเทศ สร้างความนิยมในสินค้าไทย เพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่าย และลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน ลดมาตรการทางภาษีและไม่ใช่ว่าภาษีซึ่ง

เป็นอุปสรรคทางการค้าของอิหร่าน

ระยะกลาง/ยาว

- เร่งจัดอุปสรรคทางการค้าและข้อกีดกันทางการค้า รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้า

- ใช้กลยุทธ์เชิงรุกเพื่อขยายช่องทางการค้าสินค้าและบริการของไทย อาทิ การใช้ Road Show ของฝ่ายไทยเป็นเครื่องมือในการเจาะตลาดเชิงรุกในเมืองสำคัญของอิหร่าน

- ส่งเสริมความสัมพันธ์ทุกระดับกับอิหร่านอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมการแลกเปลี่ยน การเยือน และการพบปะของคณะผู้แทนการค้าและการลงทุนระดับสูงและธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยและท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายความร่วมมือ แก้ไขปัญหา และขยายผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนของไทย

- ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านวิชาการ เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาสินค้าและบริการ และการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยให้สามารถขยายตลาดในอิหร่านได้มากขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างการเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างบริษัทอิหร่านกับบริษัท SMEs ของไทย

- ส่งเสริมความร่วมมือ การเชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่ายทางการค้าระหว่างไทยกับอิหร่าน เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าและบริการระหว่างกัน

- พัฒนาช่องทางและสร้างเครือข่ายการจำหน่ายสินค้าของไทยอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะสินค้าหัตถกรรมไทย (OTOP) และสมุนไพรไทย และสินค้าอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ

- ให้มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการร่วมกันระหว่างหน่วยงานเศรษฐกิจของไทยในต่างประเทศ โดยการบูรณาการแผนงานและงบประมาณในการทูตแบบ CEOs อาทิ ด้านการท่องเที่ยว การเกษตร พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม สาธารณสุข ฯลฯ

- การท่องเที่ยว

ระยะสั้น

- รักษาภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวอิหร่าน รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำในการเดินทางท่องเที่ยวและการจับจ่ายซื้อสินค้า การมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม และการเป็นสังคมพหุนิยมที่เปิดกว้าง

- ดำเนินการเจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการใช้จ่ายสูง อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวแบบครอบครัว กลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เป็นต้น โดยการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

- ส่งเสริมการขยายตลาดการรักษาพยาบาลในไทย โดยเน้นความสะดวกสบาย มาตรฐาน

ทางการแพทย์ที่สูงของไทยแต่เสียค่าใช้จ่ายในราคาย่อมเยา

ระยะกลาง/ระยะยาว

- ขยายตลาดนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น โดยการสร้างและขยายโอกาสในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ชาวอิหร่านได้รับรู้และสร้างภาพลักษณ์ด้านบวกของประเทศไทยในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวและการพักผ่อนหย่อนใจทางธรรมชาติ การที่ไทยมีอารยธรรมและประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มายาวนาน และมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและศิลปะ และการเข้าร่วมในกิจกรรมเทศกาล และงานประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ ของอิหร่านในโอกาสที่เหมาะสม เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยดำเนินการในลักษณะที่ไม่ขัดต่อหลักศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีของอิหร่าน

- ดำเนินการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสมสำหรับอิหร่าน ตลอดจนการเข้าร่วมงานส่งเสริมการขายด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของอิหร่าน อาทิ การจัดงาน Road Show ด้านการท่องเที่ยวในอิหร่าน เป็นต้น

- นำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะในลักษณะ combined destination โดยร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับสินค้าและบริการ สร้างความคุ้มค่าสำหรับนักท่องเที่ยว โดยนำเสนอเส้นทางและรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ซึ่งน่าจะมีโอกาสขยายตลาดอิหร่านได้เป็นอย่างดี

- จัดให้บุคคลในรัฐบาลระดับสูงของอิหร่านที่มาเยือนไทยได้เยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของไทยในโอกาสที่เหมาะสม โดยเฉพาะความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับอิหร่านในประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาซึ่งเป็นที่ทราบกันดีในอิหร่าน เพื่อใช้ประโยชน์ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อประเทศไทยและใช้เป็นโอกาสในการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยอีกทางหนึ่ง

- พลังงาน

- ส่งเสริมความร่วมมือในโครงการพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางพลังงาน (hub) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการเชื่อมต่อแหล่งพลังงานไปยังตะวันออกไกล

- สร้างความมั่นคงด้านอุปทานน้ำมัน (energy security) โดยชักชวนอิหร่านมาเป็นพันธมิตรร่วมมือกับไทยในโครงการด้านพลังงานของไทยในอนาคต

- ชักชวนอิหร่านให้เข้ามาลงทุนด้านพลังงาน ปิโตรเลียมและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในไทย เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงด้านพลังงานให้ไทย และให้ไทยเป็นศูนย์กลางในการกลั่น

น้ำมันสำเร็จรูปและกระจายพลังงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการขนส่งพลังงานไปภูมิภาคตะวันออกไกล เสริมสร้างความสำคัญของไทยในฐานะเป็นแหล่งเก็บและป้อนพลังงานที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกไกล

- สนับสนุนให้อิหร่านมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ผลิตน้ำมันป้อนภูมิภาคเอเชีย

3.3.3 ด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรม

ระยะสั้น

- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการติดต่อระหว่างประชาชนต่อประชาชน ด้วยการขยายการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งสอง
- ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของอิหร่านต่อสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยด้วยการเผยแพร่ข้อมูลของไทยผ่านสถานเอกอัครราชทูตฯ สื่อมวลชนและนักวิชาการอิหร่าน ซึ่งมีใช้นักการศาสนา และการเชิญสื่อมวลชนอิหร่านเยือนไทยอย่างสม่ำเสมอ
- ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ โดยเน้นการศึกษาวัฒนธรรม การจัดการการท่องเที่ยว เพื่อเป็นสื่อการติดต่อด้านวัฒนธรรม

ระยะกลาง/ยาว

- ร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับอิหร่านและองค์กรที่มีใช้ภาครัฐ (NGOs) ของไทยและอิหร่าน ในการส่งเสริมความร่วมมือ แลกเปลี่ยนด้านสังคม การศึกษาและวัฒนธรรม
- ส่งเสริมความร่วมมือกับด้านวิชาการ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในสาขาที่ทั้งสองฝ่ายมีความเชี่ยวชาญ
- ผลักดันให้อิหร่านเปิดตลาดแรงงานมีฝีมือและกึ่งมีฝีมือในสาขาที่ไทยมีความถนัด อาทิ พ่อครัว-แม่ครัว แรงงานซึ่งจะไปทำงานในแปลงสัมปทานน้ำมันของบริษัท ปตท. สผ. เป็นต้น
- ส่งเสริมให้มีความร่วมมือและแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับอิหร่านที่เป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอมากขึ้น
- ส่งเสริมการเผยแพร่ภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยที่งดงามในหลายมิติ โดยเป็นการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมทัศนคติของนักเรียนและนักศึกษาไทยในอิหร่านในเชิงบวกให้ศึกษาและวิจัยเรื่องอิหร่าน หรือในสาขาวิชาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานไทยมากขึ้น และให้นักศึกษาไทยเป็นบุคลากรในการติดต่อทำการค้ากับอิหร่าน หรือเป็นผู้ประกอบการในการทำธุรกิจ การค้า และเป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้าไทยในอิหร่าน

3.4 การประเมินสถานภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-อิหร่าน

3.4.1 สถานะความสัมพันธ์ไทย-อิหร่าน

- ไทยและอิหร่านมีความสัมพันธ์ที่ดีและราบรื่น ไม่มีความขัดแย้งทางการเมือง มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันสม่ำเสมอ ทั้งในระดับราชวงศ์ ภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ การเสด็จเยือนอิหร่านของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2547 อีกทั้งอิหร่านมีทัศนคติที่ดีต่อไทยจากการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

- การค้ารวมไทย-อิหร่านในปี พ.ศ. 2551 มีมูลค่า 27,458.6 ล้านบาทโดยไทยส่งออกไปอิหร่าน 19,496.5 ล้านบาท และไทยนำเข้า 7,962 ล้านบาท โดยไทยได้เปรียบการค้า 11,534.1 ล้านบาท⁶

- อิหร่านมีนโยบาย Look East ต้องการหาพันธมิตรทางการเมืองและการค้าในเอเชียตะวันออก

- อิหร่านเป็นผู้ผลิตและส่งออกพลังงานที่สำคัญ ในขณะที่ไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าอาหารและสินค้าเกษตร รวมทั้งมีโอกาสที่จะเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าพลังงานจากตะวันออกกลางไปตะวันออกไกล อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้และจีน จึงสามารถที่จะร่วมมือกันในเชิงความร่วมมือหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ (strategic partnership) ได้

3.4.2 ข้อพิจารณาเพื่อความสำเร็จในการดำเนินการตามเป้าหมาย

- ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม

- ไทยและอิหร่านมีความสัมพันธ์ที่ดีและราบรื่นมาโดยตลอดในทุกระดับ ชาวไทยและชาวอิหร่านมีทัศนคติที่ดีต่อกันและชื่นชมวัฒนธรรมและประเพณีของกันและกัน นับตั้งแต่สมัยอดีต และไม่มีปัญหาขัดแย้งกัน

- โดยที่อิหร่านเป็นสังคมที่เคร่งครัดตามหลักศาสนาอิสลาม ดังนั้นปัญหาสถานการณ์ภาคใต้ของไทยจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจทั้งในระดับรัฐบาลและประชาชนชาวอิหร่านอย่างต่อเนื่องให้เข้าใจนโยบายของรัฐบาลไทยและการเป็นสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรมและให้รัฐบาลอิหร่านช่วยทำความเข้าใจกับประเทศมุสลิมอื่นๆ ในโลก

- จุดแข็งของไทยในสายตานิหร่าน

1. ไทยมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถ

⁶ “สถิติการส่งออกสินค้าไทยไปอิหร่าน.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/export_topn_country/report.asp

เชื่อมโยงอิหร่านกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีความใกล้ชิดและมีพรมแดนติดกับไทยได้ นอกจากนี้ ไทยยังมีความพร้อมด้านโครงสร้างสาธารณูปโภค ระบบสื่อสาร การคมนาคม ซึ่งเชื่อมโยงไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ไทยมีกฎระเบียบด้านการลงทุนที่เปิดกว้างและมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียบพร้อม และมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์

2. ไทยเป็นสังคมเปิด ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อชาวอิหร่าน และมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมสวยงามเป็นเอกลักษณ์ และอาหารที่รสชาติดี มีคุณภาพและค่าใช้จ่ายย่อมเยา นอกจากนี้ ชาวไทยมีความยืดหยุ่นสูง รอมชอม และเป็นมิตร

3. ไทยเป็นสมาชิกขององค์การสำคัญ ๆ ระหว่างประเทศ อาทิ เป็นผู้นำในการก่อตั้ง Asia Cooperation Dialogue (ACD) เป็นสมาชิกสหประชาชาติ องค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) และเป็นผู้สังเกตการณ์ของ OIC และ NAM อีกทั้งมีบทบาทแข็งขันและมีบทบาทนำในองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ ASEAN, ASEAN Regional Forum (ARF), APEC และ ASEM เป็นต้น ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีและไม่มีข้อขัดแย้งรุนแรงกับประเทศใด จึงสามารถช่วยประสานและสนับสนุนบทบาทของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศได้ดี

- จุดอ่อนของไทยในสายตาอิหร่าน

1. นักธุรกิจไทยยังขาดข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับอิหร่าน จึงติดต่อทำการค้ากับอิหร่านน้อย

2. ไทยยังขาดข้อมูลข่าวสาร ความเข้าใจในด้านสังคมและวัฒนธรรมของอิหร่าน ซึ่งมีความแตกต่างอยู่ค่อนข้างมาก

3. ชาวอิหร่านที่เคร่งครัดศาสนาอาจเห็นว่าไทยมุ่งเน้นด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีธุรกิจบางประเภทที่ขัดต่อหลักศาสนา จึงอาจไม่ส่งเสริมให้ครอบครัวเดินทางมาท่องเที่ยวในไทย

- จุดแข็งของอิหร่านในสายตาไทย

1. อิหร่านเป็นประเทศที่มีทรัพยากรพลังงานจำนวนมาก โดยอิหร่านเป็นผู้ผลิตน้ำมันดิบอันดับ 2 ของโลกในองค์การผู้ผลิตน้ำมันเป็นสินค้าออก (OPEC) หรือวันละ 4.4 ล้านบาร์เรล คิดเป็น 5.42% ของโลก และเป็นผู้ส่งออกน้ำมันอันดับ 4 ของโลก อิหร่านมีปริมาณน้ำมันสำรอง 138.4 พันล้านบาร์เรลหรือ 11.18% ของปริมาณน้ำมันสำรองของโลก อิหร่านยังมีปริมาณ ก๊าซธรรมชาติสำรองเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากรัสเซียคือเป็นจำนวนถึง 27.8 ล้านล้านลูกบาศก์เมตรหรือ 15.67% ของโลก⁷ อิหร่านยังร่ำรวยด้วยสินแร่ เช่น ถ่านหิน ทองแดง เหล็ก ตะกั่ว แมงกานีส

⁷ “Oil and Gas in Iran – Overview.” (Online). <http://www.mbendi.com/indy/oilg/as/ia/p0005.htm>

ลังกะสี กำมะถัน เป็นต้น ซึ่งไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์และพัฒนาได้อีกมาก โดยอาศัยความสัมพันธ์ที่ดีของรัฐบาลมาส่งเสริมการติดต่อและผลประโยชน์ของไทย

2. อิหร่านเป็นประเทศที่มีศักยภาพและอุปสงค์ต่อสินค้าหลายสาขา โดยเฉพาะราคาน้ำมันที่อาจมีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคตก็จะทำให้ชาวอิหร่านมีกำลังซื้อมากขึ้นและกลายเป็นประเทศที่ร่ำรวย

3. อิหร่านเป็นประเทศมุสลิมและเป็นสมาชิก OIC ซึ่งไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐให้อิหร่านช่วยทำความเข้าใจกับประเทศมุสลิมอื่น ๆ

- จุดอ่อนของอิหร่านในสายตาไทย

1. อิหร่านมีความขัดแย้งกับสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปเรื่องโครงการปรมาณูของอิหร่าน ทำให้อิหร่านถูกคว่ำบาตรฝ่ายเดียวโดยสหรัฐฯ และถูกคว่ำบาตร โครงการนิวเคลียร์โดย UNSC และประเทศตะวันตกอื่นๆ ทำให้ภาพลักษณ์ของอิหร่านในสายตาคนไทยถูกกระทบ และนักธุรกิจไทยไม่ประสงค์จะทำการค้ากับอิหร่าน โดยเฉพาะธนาคารของไทยซึ่งเกรงกลัวมาตรการลงโทษของสหรัฐฯ ว่าจะกระทบต่อธุรกิจของตน

2. อิหร่านมีกฎระเบียบควบคุมการนำเข้าสินค้า และการชำระเงินตราต่างประเทศที่เข้มงวด มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง และเงื่อนไขสำหรับการทำการค้ากับอิหร่าน (Iranian Term) ยังไม่เป็นไปตามระบบสากล ในการค้าขายกับต่างประเทศ อิหร่านจะกำหนดเงื่อนไขการซื้อขายที่ทำให้ฝ่ายอิหร่านได้เปรียบ ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อการแสวงหารายได้จากธุรกิจในต่างประเทศ และปัจจุบันการที่อิหร่านมีรัฐบาลที่เคร่งครัดด้านศาสนาทำให้บรรยากาศทางการเมืองระหว่างประเทศและในประเทศยังไม่เอื้ออำนวยในการทำธุรกิจการค้าและการลงทุนเท่าที่ควร โดยภาคเอกชนไทยอาจมองว่ามีความเสี่ยงสูง

3. ระบบธนาคารของอิหร่านยังไม่เป็นที่ยอมรับจากธนาคารพาณิชย์ไทยทั่วไป นอกจากนี้ในทางปฏิบัติ การนำผลกำไรที่ได้จากการลงทุนในอิหร่านยังไม่สามารถนำออกจากประเทศในรูปเงินตราได้ แม้รัฐบาลอิหร่านในอดีตที่เป็นฝ่ายปฏิรูปจะพยายามเปิดกว้างทางธุรกิจและการค้า แต่การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลเป็นรัฐบาลที่เคร่งครัดศาสนาทำให้ธุรกิจทางธนาคารมีความเสี่ยงและระเบียบอาจเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้แม้ปัจจุบันอิหร่านจะมี Free Zone หลายแห่งซึ่งอนุญาตให้มีการโอนเงินและผลกำไรออกนอกประเทศได้โดยเสรี อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติธนาคารต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะธนาคารไทยระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับอิหร่าน รวมทั้งระงับ L/C ที่เกี่ยวกับอิหร่านเนื่องจากมีความเสี่ยงที่สหรัฐฯ จะลงโทษทำให้ผู้ส่งออกของไทยได้รับผลกระทบในเรื่องนี้มาก โดยมูลค่าการค้าระหว่างไทย-อิหร่านได้ลดลงประมาณ 30% ในปี พ.ศ. 2551 เนื่องจากเหตุผลดังกล่าว

4. อิหร่านให้ความสำคัญในการติดต่อกิจการกับประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นอันดับต้น อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ซึ่งหากไทยไม่แสดงความตั้งใจจริงในการสานความสัมพันธ์กับอิหร่านก็เปรียบเสมือนการยกผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนที่มีกับอิหร่านให้คู่แข่งทางการค้าและการลงทุนของไทย

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

4.1 การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน

จากการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานตามเอกสารผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน⁸ เมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นยุทธศาสตร์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่าน รวมทั้งเป้าประสงค์และกลยุทธ์ของไทยต่ออิหร่านปรากฏว่าสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานก็ได้ดำเนินการในทุกๆ ด้านตามประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของไทยเป็นอย่างดีอยู่แล้วดังจะกล่าวดังต่อไปนี้

4.1.1 การดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานตามประเด็นยุทธศาสตร์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่าน รวมทั้งเป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของไทยต่ออิหร่านของกระทรวงการต่างประเทศในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551⁹

(1) มิติทางการเมือง

ทวิภาคี

- การจัดการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำรัฐบาล อิหร่านและไทยทั้งในระดับรัฐมนตรีและผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ และผู้นำฝ่ายตุลาการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มีคณะที่ไปเยือนกรุงเตหะรานได้แก่ 1) รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ. สนธิ บุญรัตกนิน) เมื่อวันที่ 21-22 มกราคม พ.ศ. 2551 โดยได้พบหารือกับ Ayatollah Taskhiri เลขาธิการองค์การสมานพันธ์แห่งโลกเพื่อความสมานฉันท์ระหว่างสำนักคิดอิสลามและนักศึกษาไทยมุสลิมในอิหร่านและมีการเยือนอิหร่านอีกครั้งหนึ่งในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2551 2) ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร.จิรายุ นุชนนสภพ ประธานคณะกรรมการ การศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรมของวุฒิสภาและคณะรวม 15 คนเยือนอิหร่านระหว่างวันที่ 2-12 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 และได้พบหารือกับประธานกรรมการวัฒนธรรมของรัฐสภาและหน่วยงานด้านศาสนาของอิหร่าน 3) Hojatolislam Mohammad Jafar Montazeri ที่ปรึกษา

⁸ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2552. “ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน.”, หน้า 1-23.

⁹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 1-23.

หัวหน้าคณะตุลาการอิหร่านและคณะรวม 12 คนมาเยือนไทยเพื่อพบปะกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของไทยและดูงานด้านการปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านยาเสพติดในไทยระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม – 2 สิงหาคม พ.ศ. 2551 โดยความร่วมมือระหว่างองค์การ UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) กับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย เป็นต้น

- การพบปะหารือกับผู้นำระดับสูงของอิหร่านอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งในเวทีระหว่างประเทศอื่นๆ และเข้าร่วมงานกิจกรรมที่ฝ่ายอิหร่านจัดขึ้น

ในปี พ.ศ. 2551 มีการประชุมระหว่างประเทศในอิหร่านที่คณะผู้แทนไทยเข้าร่วม อาทิ 1) พล.อ. ชีรเดช มีเพียร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินอีก 2 คนไปร่วมประชุม 10th Annual Meeting of the Board of Directors of Asian Ombudsman Association ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 18-26 เมษายน พ.ศ. 2551 2) นายจักรมณต์ ผาสุกวานิช ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและคณะร่วมประชุม Asian Productivity Organization ครั้งที่ 50 ที่กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 21-23 เมษายน พ.ศ. 2551 3) นายพงษ์ศักดิ์ ขาเจียมจันทร์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคาร SME ของไทยเข้าร่วมการประชุม 31st Association of Development Financing Institutions in Asia and Pacific (ADFIAP) Annual Meeting ที่กรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 4) เอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร ได้นำนายไกรสร พรสุธี รองเลขาธิการ Asia-Pacific Telecommunity (APT) เข้าพบหารือกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงโทรคมนาคมของอิหร่านเมื่อวันที่ 5-12 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 5) เอกอัครราชทูตฯ และคณะผู้แทนไทยประกอบด้วยนายจักริน ฉายะพงศ์ รองอธิบดีและเจ้าหน้าที่ของกรมองค์การระหว่างประเทศเข้าร่วมการประชุม Non-Aligned Movement (NAM) Ministerial Meeting ที่กรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ 27-30 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 6) นายสมาน คำประกอบและคณะนักกอล์ฟไทยไปร่วมแข่งขันการประกวดการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ที่อิหร่านระหว่างวันที่ 29 กรกฎาคม - 6 สิงหาคม พ.ศ. 2551 7) คณะนักฟุตบอลทีมชาติไทยไปแข่งขันฟุตบอลนัดกระชับมิตรในอิหร่านระหว่างวันที่ 5-12 สิงหาคม พ.ศ. 2551

สำหรับการพบหารือกับฝ่ายอิหร่านโดยสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้แก่ 1) เอกอัครราชทูตฯ ได้ร่วมหารือกับ Ayatollah Taskhiri เลขาธิการองค์การสมาพันธ์แห่งโลกเพื่อความสามานฉันท์ระหว่าง สำนักคิดอิสลามเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2551 2) นายชัยรัตน์ ศิริวัฒน์ อุปทูตฯ ได้หารือกับประธานาธิบดี Ahmadinejad ระหว่างพิธีการเฉลิมฉลองครบรอบการปฏิวัติอิสลามเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 3) เอกอัครราชทูตฯ ได้เข้าพบหารือกับนาย Manuchehr Mottaki รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

4) ระหว่างการขึ้นพระราชสาส์นตราตั้งเอกอัครราชทูตฯ ได้หารือกับประธานาธิบดี Ahmadinejad เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2551 5) เอกอัครราชทูตฯ ยังได้เข้าร่วมงานฉลองครบรอบ 20 ปีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านนิวเคลียร์ของอิหร่านเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2551 โดยมีประธานาธิบดีอิหร่านเป็นประธานจัดงาน 6) เอกอัครราชทูตฯ ร่วมงานเลี้ยงรับรองปีใหม่ของอิหร่าน (Norooz) ที่มีรัฐมนตรีต่างประเทศอิหร่านเป็นประธานเมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2551 7) เอกอัครราชทูตฯ ได้พบหารือกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปิโตรเลียมอิหร่านเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2551 8) รัฐมนตรีต่างประเทศอิหร่านเชิญรับฟังบรรยายสรุปเรื่องปัญหานิวเคลียร์ของอิหร่านและเรื่องอื่นๆ เป็นระยะๆ ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศทราบ โดยตลอด

- จัดทำรายงานการเมืองเชิงลึกเพื่อแจ้งให้ ฝ่ายไทยสามารถกำหนดท่าทีและนโยบายต่อ อิหร่านได้ถูกต้อง จำนวนอย่างน้อย 12 ฉบับ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดทำรายงานการเมืองเชิงลึกมาโดยตลอด โดยเอกอัครราชทูตฯ เป็นเจ้าภาพจัดการหารือคณะทูตประเทศสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และเอกอัครราชทูตประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางการเมืองและการค้ากับอิหร่าน และการพบปะหารือกับนักธุรกิจเอกชนทั้งชาวไทยและอิหร่าน รวมทั้งนักธุรกิจชาวต่างชาติในอิหร่าน อดีตเอกอัครราชทูตอิหร่านประจำประเทศไทย เลขาธิการสมาคมมิตรภาพไทย-อิหร่าน และเอกอัครราชทูตฯ ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมและร่วมประชุม Asian Ambassadors' Luncheon เป็นประจำ เป็นต้น

- ติดตามรายงานสถานการณ์ด้านนิวเคลียร์ของอิหร่านอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งเสนอแนะและจัดทำแผนรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเข้าร่วมในการเตรียมทำที่ไทย และการหารือใน Board of Governors ของ IAEA ที่ไทยเป็นสมาชิก

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดประชุมเอกอัครราชทูตประเทศสมาชิก Board of Governors ของ IAEA และสมาชิก UN Security Council รวมทั้งเอกอัครราชทูตฯ ได้ร่วมหารือในเวทีงานเลี้ยงอาหารกลางวันของเอกอัครราชทูตประเทศเอเชียที่ประจำการในอิหร่าน (Asian Ambassadors' Luncheon) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกเดือนโดยสถานเอกอัครราชทูตประเทศเอเชียในแต่ละประเทศจะผลัดกันเป็นเจ้าภาพจัดงานฯ โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศทราบโดยละเอียดทุกครั้ง โดยเฉพาะการประเมินผลกระทบต่อการคว่ำบาตรอิหร่านของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และแนวทางการทำธุรกิจของไทยในอิหร่าน โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ ร่วมกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเตหะราน ตลอดจนภาคเอกชนไทย อาทิ บริษัท ปตท. สผ. และบริษัทปูนซีเมนต์ไทยที่มีสำนักงานในอิหร่านในการประเมินผลกระทบต่อธุรกิจของบริษัทไทย/แนวทางในการแก้ไขสถานการณ์/การเตรียมพร้อมใน

การอพยพคนไทยออกจากอิหร่านกรณีถูกโจมตีโดยสหรัฐฯ และ/หรืออิสราเอลเพื่อให้อิหร่านล้มเลิกโครงการนิวเคลียร์ โดยนายพงศธร ทวีสิน ผู้จัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของบริษัท ปตท. สผ. ได้เดินทางไปหารือกับสถานเอกอัครราชทูตฯ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 และสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้หารือกับเจ้าหน้าที่บริษัท ปตท. สผ. ที่ทำงานในอิหร่านหลายครั้ง เพื่อประเมินสถานการณ์การเมืองในอิหร่านตลอดจนภัยคุกคามจากการที่อิหร่านอาจถูกโจมตีโดยกองกำลังต่างชาติด้วย เป็นต้น

พหุภาคี

- ปฏิสัมพันธ์เพื่อให้อิหร่านให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของไทยใน Asia Cooperation Dialogue (ACD) (โดยเฉพาะโครงการด้านพลังงานต่างๆ) และองค์การการประชุมอิสลาม (OIC)

ในปี พ.ศ. 2551 สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ให้การสนับสนุนบริษัท ปตท. สผ. และบริษัท ปตท. ในการจัดคณะไปเยือนอิหร่านอยู่เนืองๆ เพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของไทย อาทิ เอกอัครราชทูตฯ ได้นำนายอนนต์ สิริแสงทักษิณ CEO ของบริษัท ปตท. สผ. พร้อมด้วย ดร.ทองฉัตร หงส์ถาวรรมย์ ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง บริษัท ปตท. สผ. และนายจิตรพงษ์ กว้างสุข-สถิตย์ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติและรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ที่ไปเยือนอิหร่านเข้าพบหารือกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปิโตรเลียมอิหร่านเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2551 และเอกอัครราชทูตฯ ได้พบและเชิญเจ้าหน้าที่บริษัท ปตท. สผ. สำนักงานในอิหร่าน บริษัทปูนซีเมนต์ไทยในอิหร่านร่วมงานเลี้ยงเพื่อหารือเกี่ยวกับการทำธุรกิจในอิหร่านบ่อยครั้งและเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางพลังงานของไทยต่ออิหร่าน สำหรับในด้าน Asia Cooperation Dialogue กระทรวงการต่างประเทศได้ประสานงานผ่านสถานเอกอัครราชทูตอิหร่านประจำประเทศไทย และขณะนี้ยังไม่มีความคืบหน้าด้านความร่วมมือกับอิหร่านประการใดที่เด่นชัด ส่วนเรื่องการขอให้อิหร่านสนับสนุนไทยในเรื่องปัญหาภาคใต้ในองค์การการประชุมอิสลาม (OIC) นั้น เอกอัครราชทูตฯ ก็ได้ยกขึ้นหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านและประธานาธิบดีของอิหร่านในช่วงการเยี่ยมชมมาโดยตลอด

- ประสานร่วมมือกันระหว่าง ASEAN และ ECO/IO-ARC

ในปี พ.ศ. 2551 เอกอัครราชทูตฯ และเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ เข้าร่วมการประชุม IO-ARC (Indian Ocean Rim Association for Regional Cooperation) Ministerial Meeting เมื่อวันที่ 2-4 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 สำหรับ Economic Cooperation Organization (ECO) เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ไม่มีการประชุมที่เกี่ยวข้องในอิหร่าน แต่ในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการประชุม

ในอิหร่านซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รายงานให้กระทรวงการต่างประเทศทราบมาโดยตลอด สำหรับในส่วนของ ASEAN ก็มีได้มีประเด็นใดที่กระทรวงการต่างประเทศได้ขอให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการเป็นพิเศษ ทั้งนี้เอกอัครราชทูตประเทศสมาชิก ASEAN ก็เข้าร่วมการประชุม Asian Ambassadors' Luncheon เป็นประจำทุกเดือนเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองภายในอิหร่านและสถานการณ์ระหว่างประเทศ เอกอัครราชทูตฯ และเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูต ASEAN ได้ร่วมกันจัดงานแข่งกีฬาหลายประเภทเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ผู้การทูตของสถานเอกอัครราชทูตประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ยังมีการจัดงาน ASEAN Noodles Festival ครั้งที่ 1 ในอิหร่านที่ทำเนียบเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานด้วย

- ประสานและขยายความร่วมมือด้านการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งและการมีทำที่ร่วมกันในองค์กรระหว่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2551 สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ประสานงานเกี่ยวกับคำขอของทางการอิหร่านให้ฝ่ายไทยสนับสนุนการเลือกตั้งของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ และการที่ไทยขอเสียงสนับสนุนจากอิหร่านในการเลือกตั้งในเวทีระหว่างประเทศมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม การให้ความสนับสนุนอิหร่านในเวทีต่างๆ กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานต่างๆ จะต้องชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ที่ไทยจะได้จากอิหร่านเมื่อเปรียบเทียบกับการสนับสนุนประเทศอื่นๆ ซึ่งหากเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและปัญหาโครงการนิวเคลียร์อื่นๆ ที่ไม่มีความอ่อนไหวทางการเมืองระหว่างประเทศ ฝ่ายไทยก็อาจให้การสนับสนุนอิหร่านได้โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ จะให้ความเห็นประกอบ หากได้รับการสอบถามจากกระทรวงการต่างประเทศเสมอมา

- ประสานความร่วมมือภายใต้กรอบ Asian Parliament Assembly (APA)

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ร่วมมือกับกระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประสานงานการประชุม APA มาโดยตลอด และเอกอัครราชทูตฯ ได้พบและแนะนำตัวกับเลขาธิการ APA เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2551

(2) มิติด้านเศรษฐกิจ

(2.1) เศรษฐกิจและการลงทุน

- หาทางออกเรื่องอุปสรรคด้านการเงินการธนาคารอันสืบเนื่องมาจากมาตรการคว่ำบาตรต่ออิหร่าน

เอกอัครราชทูตฯ ได้ไปพบปะหารือกับประเทศที่สำคัญๆ ที่ทำการค้ากับอิหร่านมาโดยตลอดรวมทั้งการเข้าร่วมใน Asian Ambassadors' Luncheon เพื่อหารือเกี่ยวกับช่องทางที่ประเทศอื่นๆ ทำธุรกิจการค้ากับอิหร่านโดยหลีกเลี่ยงปัญหาการคว่ำบาตรของ UNSC และสหรัฐฯ ได้ประการใด ซึ่งที่ผ่านมาสถานเอกอัครราชทูตของประเทศต่างๆ มักจะปิดบังเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงิน

เงินกับอิหร่านเนื่องจากถือเป็นความลับทางการค้า และสถานเอกอัครราชทูตฯ ยังได้หารือกับภาคเอกชนไทยในอิหร่านทั้งบริษัท ปตท. สผ. และบริษัทปูนซีเมนต์ไทยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ปรากฏว่ารัฐบาลไทยและกระทรวงการต่างประเทศยังไม่อาจผลักดันนโยบายและแนวทางระดับชาติเพื่อหาทางออกในเรื่องนี้เป็นผลสำเร็จดังเช่นที่หลายประเทศ อาทิ มาเลเซียได้ดำเนินการไปแล้ว ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็จะพยายามผลักดันในเรื่องดังกล่าวต่อไป

- การจัดงาน Thailand Exhibition 2008/2009 โดยสำนักงานการค้าต่างประเทศ

ณ กรุงเทพมหานคร

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ให้การสนับสนุนสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเทพมหานครในการจัดนิทรรศการแสดงสินค้าไทยในอิหร่านโดยพยายามจะจัดให้เป็นการต่อเนื่องทุกปี ซึ่งขณะนี้ได้จัดต่อเนื่องเป็นเวลา 3 ปีแล้ว โดยในปี พ.ศ. 2551 ได้จัดขึ้นในเดือนสิงหาคม และมีบริษัทสินค้าไทยจำนวน 33 บริษัทนำสินค้าไทยมาร่วมแสดงในงาน ทั้งสินค้าอุตสาหกรรม อาหารกระป๋อง ศิลปหัตถกรรมไทย ข้าวไทย ปลาพูนกระป๋อง เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ และมีผู้เข้าชมงานกว่า 60,000 คน ซึ่งงานดังกล่าวเป็นที่พอใจของผู้ส่งออกสินค้าไทยในการพบปะกับผู้นำเข้าชาวอิหร่าน การแสวงหาตัวแทนจำหน่ายสินค้าไทย ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ พยายามผลักดันกับสำนักงานการค้าต่างประเทศฯ ให้จัดขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2552 เป็นที่น่าเสียดายว่าสถานการณ์การเมืองภายในอิหร่านภายหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีอิหร่านเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2552 มีความวุ่นวายทางการเมืองจากการก่อการประท้วงผลการเลือกตั้งที่ประธานาธิบดี Mahmoud Ahmadinejad ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีก 1 สมัยและการประท้วงได้ลุกลามไปสู่ความรุนแรง ทำให้สำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานครได้ยกเลิกการจัดงาน Thailand Exhibition 2009 ซึ่งกำหนดจัดงานในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2552 อนึ่ง จากการที่อิหร่านมีระเบียบกฎหมายทางการค้าที่ซับซ้อนมาก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครจึงได้ให้การสนับสนุนสำนักงานการค้าต่างประเทศฯ ในการจัดทำหนังสือเพื่อนำสินค้าที่จัดแสดงในงานฯ ออกจากโกดังสินค้าตามขั้นตอนศุลกากรของอิหร่าน รวมทั้งการให้การสนับสนุนด้านการสำรองจ่ายเงินงบประมาณในการจัดงานฯ ไปให้สำนักงานการค้าต่างประเทศฯ ก่อน เนื่องจากธนาคารไทยไม่รับโอนเงินไปให้ธนาคารในอิหร่านจากสาเหตุอิหร่านถูกคว่ำบาตรทางการค้าโดยสหรัฐอเมริกา ทำให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องสำรองจ่ายเงินให้สำนักงานการค้าต่างประเทศฯ ไปก่อน และกระทรวงพาณิชย์ได้นำเงินชดเชยคืนกระทรวงการต่างประเทศในภายหลัง

- ติดตามความคืบหน้าของผลการประชุม JC ครั้งที่ 7 และการจัดการประชุม JC ครั้งที่ 8 ที่ประเทศไทย

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นและผลักดันที่จะให้มีการประชุม JC ไทย-อิหร่าน ครั้งที่ 8 มาโดยตลอด แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองไทยทำให้ไม่สามารถกำหนดวันเดือน ปี ในการจัดประชุม JC ครั้งที่ 8 ที่แน่นอนได้ และเรื่องนี้ยังขึ้นอยู่กับความคืบหน้าในการหาทางออกเรื่องอุปสรรคด้านการเงิน การธนาคาร อันสืบเนื่องมาจากมาตรการคว่ำบาตรต่ออิหร่านของฝ่ายไทยซึ่งฝ่ายอิหร่านอาจทวงถามแต่ฝ่ายไทยยังไม่อาจผลักดันเป็นผลสำเร็จเนื่องจากธนาคารไทยไม่ต้องการรับความเสี่ยงที่จะถูกสหรัฐฯ ลงโทษด้วย

- ส่งเสริมความร่วมมือด้าน energy security

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้สนับสนุนการดำเนินงานของบริษัท ปตท. สผ. และบริษัท ปตท. ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาโดยตลอด

- จัดทำความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน การขจัดภาษีซ้อน ความร่วมมือด้านการเกษตร Preferential Trade Agreement ให้แล้วเสร็จ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ติดตามกับกระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศและกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกาที่รับผิดชอบเรื่องเหล่านี้มา โดยตลอด แต่ยังไม่มีความคืบหน้ามากนัก โดยเฉพาะความตกลงภาษีซ้อนและความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนซึ่งมีข้อความด้านเทคนิคหลายประการซึ่งทั้งสองฝ่ายไม่อาจตกลงกันได้ จึงต้องรอสองฝ่ายนัดประชุมกันต่อไป นอกจากนี้ มาตรา 190 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในการที่จะต้องนำร่างความตกลงต่างๆ เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาทำให้หน่วยราชการไทยสนใจที่จะทำความตกลงกับต่างประเทศน้อยลงโดยจะให้ความสำคัญกับประเทศที่ไทยจะได้ผลประโยชน์สูงสุดเท่านั้น

- การใช้สิทธิการค้าไทย-อิหร่านให้เป็นประโยชน์สูงสุดรวมทั้งตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อขยายการค้าและการลงทุน

สถานเอกอัครราชทูตฯ เห็นว่า กระทรวงการต่างประเทศน่าจะหารือกับฝ่ายอิหร่านในระหว่างการประชุม JC ครั้งที่ 8 เนื่องจากสิทธิการค้าไทย-ไทยยังไม่สามารถจัดตั้งในอิหร่านได้เนื่องจากฝ่ายนักธุรกิจอิหร่านยังไม่พร้อมและยังไม่อาจหาตัวประธานสิทธิการค้าไทย-ไทยได้ แม้ว่าสถาน-เอกอัครราชทูตฯ และสำนักงานการค้าต่างประเทศฯ จะได้พยายามเร่งรัดสภาพการค้าอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ของอิหร่านมาโดยตลอด แต่ขณะนี้ไทยมีสิทธิการค้าไทย-อิหร่านซึ่งอยู่ภายใต้สภาพการค้าแห่งประเทศไทยอยู่แล้ว หากสามารถจัดประชุม JC ครั้งที่ 8 ได้เมื่อใด ก็น่าจะ

ผลักดันให้ฝ่ายอิหร่านจัดตั้งสภาธุรกิจอิหร่าน-ไทยโดยเร็ว ซึ่งเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้เคยหารือกับประธานสภาหอการค้าฯ ของอิหร่านไว้ด้วยแล้ว

- หาทางให้บริษัทไทยได้เข้าไปลงทุนหรือร่วมทุนในธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวและภาคบริการในอิหร่าน

เอกอัครราชทูตฯ และอัครราชทูตที่ปรึกษา ได้พบหารือกับองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวอิหร่านมาโดยตลอด รวมทั้งกับสายการบินมาฮันแอร์และสายการบินอิหร่านแอร์ ทั้งนี้ขณะนี้บริษัทท่องเที่ยวของไทยหลายบริษัทร่วมกับฝ่ายอิหร่านจัดตั้งบริษัทท่องเที่ยวให้ชาวไทยไปท่องเที่ยวในอิหร่านและปัจจุบันบริษัทสหหลายบริษัทสนใจที่จะเปิดธุรกิจในอิหร่าน แต่โดยที่อิหร่านยังไม่มีกฎหมายด้านสปา/นวดแผนไทย จึงต้องมีการผลักดันกับภาคเอกชนอิหร่านอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้อิหร่านมีกฎหมายรองรับ สำหรับการลงทุนในด้านการก่อสร้างโรงแรมในอิหร่าน เนื่องจากอิหร่านถูกคว่ำบาตรทางการค้า การโอนเงินเข้า-ออกอิหร่านเกือบจะทำได้โดยประกอบกับธนาคารไทยระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับอิหร่าน ทำให้ภาคเอกชนไทยขนาดใหญ่ยังไม่มี ความสนใจที่จะลงทุนในด้านนี้ในตลาดอิหร่าน อนึ่งปัจจุบันมีบริษัทที่เปิดกิจการนวดแผนไทยในอิหร่าน 1 แห่งที่เกาะคิชซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจเสรีของอิหร่าน มีพนักงานนวดคนไทย 9 คนและมีโครงการจะขยายธุรกิจในอิหร่านอีกหลายแห่งโดยบริษัทดังกล่าวได้พยายามดำเนินการเพื่อขออนุมัติกับทางการอิหร่านอย่างถูกต้องตามกฎหมายซึ่งจะเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการชาวอิหร่านรายอื่นๆ ที่จะทำธุรกิจในด้านนี้ในอิหร่านต่อไป โดยน่าจะมีการนำพนักงานนวดแผนไทยไปทำงานในอิหร่านในอนาคตมากขึ้นด้วย

- ใช้ ASEAN-Tehran Committee เพื่อช่วยผลักดันความร่วมมือในกรอบใหญ่
ขณะนี้เอกอัครราชทูตฯ ได้ใช้ช่องทางผ่าน Asian Ambassadors' Luncheon ซึ่งเป็นกรอบกว้างกว่ากลุ่ม ASEAN ในอิหร่านซึ่งมีสถานเอกอัครราชทูตฯ เพียง 6 ประเทศ แต่สถานเอกอัครราชทูตประเทศเอเชียในอิหร่านมี 15 ประเทศ รวมทั้งจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ซึ่งถือเป็นประเทศที่มีความสำคัญในภูมิภาคตะวันออกกลางและในบริบทของโลกยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองของอิหร่านและการเมืองระหว่างประเทศ/มาตรการคว่ำบาตรของนานาชาติต่ออิหร่านและผลกระทบ เป็นต้น

(3) มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม

(3.1) ด้านการท่องเที่ยว

- จัดทำโรดโชว์ด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว การลงทุนในสามเมืองสำคัญของอิหร่านที่เมืองชีราซ ยาด และทาบรีซ รวมทั้งเผยแพร่ประวัติการเจริญสัมพันธ์ไมตรีระหว่างไทยกับอิหร่านตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

สถานเอกอัครราชทูตฯ ร่วมกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร ไรต์โชว์ด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยวและการลงทุน โดยการจัดสัมมนาร่วมกับสภาหอการค้า อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ที่จังหวัดอิสฟาฮานและจังหวัดกุมระหว่างวันที่ 7-9 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 และที่จังหวัดฮามดานและจังหวัดเคอร์มันชาห์ระหว่างวันที่ 5-7 กันยายน พ.ศ. 2551 โดยได้หารือกับผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานสภาหอการค้า อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ของจังหวัด สมาชิกสภาหอการค้าฯ และนักธุรกิจ โดยเฉพาะเจ้าของบริษัทท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อขยายปริมาณการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างกัน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการลงทุนในไทยโดยนำแผนพับและวิทัศน์ด้านการท่องเที่ยวของไทยไปแจก กับตอบข้อซักถามต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำธุรกิจการค้ากับไทย ตลอดจนแสวงหาช่องทางขยายการค้าของสินค้าไทยในแต่ละจังหวัดที่จะเดินทางไปด้วย นอกจากนี้ มีการเผยแพร่ข่าวการเยือนของคณะทีมประเทศไทยของ สถานเอกอัครราชทูตฯ ทางสื่อมวลชนท้องถิ่นทั้งทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ด้วย โดยจะเห็นได้ว่าโครงการดังกล่าวของสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นการดำเนินงานที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร พยายามจะหาเวลาและเสนอของบประมาณโครงการในแต่ละปีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้มีโอกาสพบปะหารือกับนักธุรกิจในจังหวัดใหญ่ๆ ของอิหร่านโดยการจัดสัมมนาเกี่ยวกับช่องทางการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวของไทย โดยถือโอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับนักธุรกิจอิหร่านและบริษัทด้านการท่องเที่ยวของอิหร่าน การตอบข้อซักถามเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย และยังสำรวจช่องทางการค้าและการลงทุนในอิหร่านด้วย โดยเห็นว่าความร่วมมือระหว่างสภาหอการค้า อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ในจังหวัดต่างๆ ของอิหร่านกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร จะทำให้บริษัทผู้นำเข้าอิหร่านซื้อสินค้าไทยมากขึ้น และอำนวยความสะดวกให้นักธุรกิจชาวอิหร่านในจังหวัดต่างๆ ได้ติดต่อโดยตรงกับสำนักงาน การค้าต่างประเทศฯ มากขึ้นเพื่อขยายเครือข่ายผู้นำเข้าสินค้าต่างๆ ของไทย ตลอดจนขอรับทราบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำการค้าระหว่างประเทศทั้งสองจากนักธุรกิจชาวอิหร่านในพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมาได้รับการตอบสนองจากสภาหอการค้าฯ ประจำจังหวัดของอิหร่านด้วยดีมาโดยตลอด

สำหรับในปี พ.ศ. 2552 สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดงานไรต์โชว์ทีมประเทศไทยที่เกาะ Kish ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของอิหร่านเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 โดยอัครราชทูต-ที่ปรึกษา ร่วมเดินทางไปกับอัครราชทูตที่ปรึกษาฝ่ายพาณิชย์ เพื่อสำรวจช่องทางการค้าและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่สำคัญอันดับ 1 ด้านการท่องเที่ยวของอิหร่านและมีสถานประกอบการนวดแผนไทยซึ่งเจ้าของเป็นคนอิหร่านจ้างพนักงานไทย 9 คน โดยมีแผนจะเปิดกิจการนวดแผนไทยขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครโดยจะจ้างพนักงานนวดแผนไทยอีกกว่า 30 คนด้วย ทั้งนี้ในปี พ.ศ.

2552 นี้ อัครราชทูตที่ปรึกษา ยังมีแผนจะจัดงาน ไรต์โชว์เพิ่มอีกหลายแห่งเช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ ณ เกาะ Qeshm เขตท่าเรือ Chabahar เมือง Tabriz และเมือง Kerman เป็นต้น ทั้งนี้หากสถานการณ์การเมืองของไทยยังมีความมั่นคงเพียงพอก็น่าจะกระตุ้นการค้าและการลงทุนระหว่างไทย-อิหร่านได้เป็นอย่างดี โดยอาจกล่าวได้ว่าทีมประเทศไทยในอิหร่านมีความแข็งแกร่งและประสานงานอย่างใกล้ชิดตามยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ของไทยต่ออิหร่านได้คืออยู่แล้ว

อนึ่ง สถิตินักท่องเที่ยวอิหร่านมาประเทศไทยในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 57,538 คน และในปี พ.ศ. 2551 ทั้งปีมีนักท่องเที่ยวจากอิหร่านมาท่องเที่ยวในประเทศไทยกว่า 87,250 คน ซึ่งสถิติการเติบโตของตลาดนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านในไทยมีการเติบโตปีละ 30-50% มาโดยตลอด และปัจจุบันมีสายการบินอิหร่านเปิดบินตรงมาประเทศไทย 2 สายการบิน ได้แก่ Mahan Air และ Iran Air ซึ่งเพิ่งเปิดบินมาประเทศไทยเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 และคาดว่าในปี พ.ศ. 2552 จะมีนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านเดินทางมาประเทศไทยจำนวนประมาณ 100,000 คนด้วย

- ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศจัดทำกิจกรรมส่งเสริมอาหารและการท่องเที่ยวโดยรวมออกร้านในงาน Iran Food and Hospitality

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ร่วมกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเทพมหานคร ได้ทำการออกร้านอาหารไทย และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมไทยในงาน Iran Food and Hospitality 2008 ที่กรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ 25-28 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการจัดต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 โดยมีการนำอาหารไทย ขนมไทยผลไม้ไทยไปออกร้านและให้ชาวอิหร่านชิมฟรี มีการฉายวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย ตลอดจนงานที่มีผู้เข้าชมกว่า 30,000 คน ซึ่งงานดังกล่าวถือเป็น showcase ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ร่วมกันจัดงานกับสำนักงานการค้าต่างประเทศฯ ทุกปี ดังเช่นงาน Road Show ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้พยายามของบประมาณเพื่อให้จัดได้ทุกปี สำหรับการจัดงาน Iran Food and Hospitality 2009 ที่กรุงเทพมหานครเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 เช่นกัน มีชาวอิหร่านเข้าร่วมงานกว่า 54,000 คน มีบริษัทอาหารไทยเข้าร่วมงานจำนวน 15 บริษัทด้วย

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังได้เป็นเจ้าภาพจัดงาน ASEAN Noodles Festival ครั้งที่ 1 ในอิหร่านที่ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Food and Hospitality ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ด้วย

- การเชิญสื่อมวลชนอิหร่านมาเยือนประเทศไทยตามโครงการ Familiarization Trip to Thailand 2008

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ให้การสนับสนุนการส่งสื่อมวลชนอิหร่านมาประเทศไทย ซึ่งปกติจะจัดโดยกรมสารนิเทศในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายนของทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2551

ได้จัดขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม โดยมีผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ Iran News เข้าร่วมโครงการ มีการเขียนข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยในเชิงบวกลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวหลายครั้ง ซึ่งเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ประเทศไทยและจัดซื้อขອງใจในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งที่ผ่านมาสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ช่วยคัดสรรนักหนังสือพิมพ์/สื่อมวลชนที่มีชื่อเสียงของอิหร่านเพื่อให้การประชาสัมพันธ์ประเทศไทยเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการทุกประการ

- หอรั้กับสำนักงานการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ณ เมืองคูไบ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2551- พ.ศ. 2552 ในการส่งเสริมการท้องเท้ยวในอิหร่านที่มีอัตราเติบโตสูงอย่างเป้นรูปธรรม

ในอดีตสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานได้ดำเนินการฝ่ายเดียวในการส่งเสริมการท้องเท้ยวในไทยโดยผ่านสายการบิน Mahan Air ของอิหร่านซึ่งเปิดบินตรงสู่ประเทศไทย อย่างไรก็ตาม สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการท้องเท้ยวโดยตรงท่าไคนัก โดย ทำการเผยแพร่แผ่นพับทางการท้องเท้ยวที่มีอยู่จำกัดให้กับนักท้องเท้ยวชาวอิหร่านที่ร้องขอเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อกลางปี พ.ศ. 2551 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ณ เมืองคูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ประกอบกับเอกอัครราชทูตฯ และอัครราชทูตที่ปรึกษา ณ กรุงเตหะรานได้พบหารือกับผู้บริหารสายการบิน Mahan Air บ่อยครั้งเพื่อขอให้สายการบินดังกล่าวจัดกิจกรรมส่งเสริมการท้องเท้ยวประเทศไทย และเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้พบผู้สื่อข่าวชาวอิหร่าน รวมทั้งนิตยสาร/วารสารด้านการท้องเท้ยวของอิหร่านที่มาขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับการท้องเท้ยวในประเทศไทยปีละหลายครั้งและได้ส่งสำเนาให้สำนักงานการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทย ณ เมืองคูไบทราบทุกคร้้ง รวมทั้งการที่เอกอัครราชทูตฯ และอัครราชทูตที่ปรึกษาได้พบหารือกับผู้บริหารสายการบิน Iran Air เพื่อหารือเรื่องเปิดบินตรงมาประเทศไทยของสายการบิน Iran Air เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551 ด้วย นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังได้ทำการส่งเสริมการท้องเท้ยวในงาน Iran Food and Hospitality และงาน Thailand Exhibition ทุกปี รวมทั้งการจัดงาน ASEAN Noodles Festival 2008 ด้วย

ทั้งนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้เชิญผู้อำนวยการสำนักงานการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทย ณ เมืองคูไบไปออกบูทส่งเสริมการท้องเท้ยวไทยในงาน Thailand Exhibition 2008 ที่กรุงเตหะรานระหว่างวันที่ 8-14 สิงหาคม พ.ศ. 2551 โดยผู้อำนวยการการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทยฯ ได้พบหารือกับบริษัทการท้องเท้ยวของอิหร่าน สายการบินอิหร่านแอร์ มาฮันแอร์และหน่วยงานที่ดูแลด้านการท้องเท้ยวของอิหร่าน เพื่อให้สำนักงานการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทย ณ เมืองคูไบสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการท้องเท้ยวในตลาดอิหร่านได้อย่างเหมาะสม ทำให้ในเวลาต่อมาการท้องเท้ยวแห่งประเทศไทยฯ ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมสัมมนาบริษัทท้องเท้ยวใน

อิหร่านประมาณ 50 รายที่กรุงเทพมหานครจัดโดยบริษัท Hooman Tour เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2551 และยังนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยฯ กับสายการบิน Mahan Air ในการจัดการสัมมนาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของไทยที่โรงแรม Laleh กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2552 โดยมีการพบปะหารือกับผู้แทนบริษัทท่องเที่ยวของอิหร่าน ประมาณ 250 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดำเนินการในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาโดยตลอดในเวลา โอกาสและงบประมาณที่จะเอื้ออำนวย

- ใช้เว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นแหล่งข่าวส่งเสริมการท่องเที่ยวและ link กับ เว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลท่องเที่ยวเป็น ภาษา farsi ของอิหร่านในเว็บไซต์

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ปรับปรุง website ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้ทันสมัยและเป็นมิตรกับผู้ใช้บริการมากขึ้น โดยมีข้อมูลส่งเสริมเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนและมี link กับเว็บไซต์ที่สำคัญของไทย และการดำเนินการตามแบบ Business Information Center การ update ข้อมูลกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่มีประจำอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ ได้ดำเนินการตามเวลา โอกาสและทรัพยากรบุคคลของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่จะอำนวย

- กระจายข่าวสารการท่องเที่ยวไทยยังสื่อต่างๆ รวมทั้งเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ และเว็บไซต์ท้องถิ่นต่างๆ ที่สำคัญคือเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวอิหร่านซึ่งมีการลงข่าวของประเทศไทยตามที่สถานเอกอัครราชทูตฯ แจ้ง โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้สัมภาษณ์นักข่าวในโอกาสต่างๆ เสมอ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวมาโดยตลอด และได้ส่งข้อมูลการท่องเที่ยวให้บริษัทเอเจนต์ท่องเที่ยวของอิหร่านจำนวนมาก โดยเฉพาะการ update เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อ link ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของไทยและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยตลอดปี ซึ่งตลาดการท่องเที่ยวไทยเป็นที่รู้จักกันดีในอิหร่าน และคนอิหร่านนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากโดยมีอัตราการเติบโตกว่า 30-50% ทุกปี ทำให้การออกวีซ่าเป็นภาระของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพิ่มขึ้น ทั้งนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ให้สัมภาษณ์นักข่าวอิหร่านเป็นระยะๆ รวมทั้งเชิญสื่อมวลชนอิหร่านไปร่วมงานทั้งงานวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว งานวันสงกรานต์ รวมทั้งงานลอยกระทงซึ่งจัดขึ้นที่ทำเนียบสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ด้วย

(3.2) การส่งเสริมวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมืองและสินค้าหัตถกรรมไทย (OTOP)

- การเข้าร่วมงานการกุศลของภริยาคุณทูตประเทศเอเชีย เพื่อเผยแพร่อาหาร ขนม วัฒนธรรม และสินค้าพื้นเมืองรวมทั้งสินค้า OTOP เพื่อหารายได้ช่วยเหลือการกุศลใน

อิหร่าน

เอกอัครราชทูตฯ ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานเทศกาลสงกรานต์เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรของไทย ซึ่งได้วางแผนมานานกว่า 5 ปีแล้วที่ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2551 เพื่อแนะนำประเทศไทยและประเพณีไทยให้รู้จักแพร่หลายในอิหร่าน โดยเชิญเอกอัครราชทูตคนสำคัญ มิตรของประเทศไทย นักการทูตที่เคยมาประจำการในประเทศไทยและนักธุรกิจชาวอิหร่านที่ทำธุรกิจกับไทย รวมทั้งสิ้นกว่า 90 คน มีการรณรงค์แขกผู้มาร่วมงาน การเสิร์ฟอาหารไทย ขนมไทย เครื่องดื่มสมุนไพรไทย การแสดงสินค้า OTOP การจับฉลากรางวัลศิลปหัตถกรรมไทย มีการแสดงแกะสลักผลไม้แบบไทย และการแจกแผ่นพับรายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทยให้ผู้สนใจ ซึ่งนับเป็นการเผยแพร่ประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

งาน Bazaar ของภริยาคณะทูตประเทศเอเชียจัดขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ไปออกบูธร้านอาหารไทย 2 โต๊ะ โดยร้าน Thai Orchid ซึ่งเป็นร้านอาหารไทยแห่งเดียวในอิหร่านได้ร่วมออกบูธด้วย และสถานเอกอัครราชทูตฯ มีสินค้า OTOP และสินค้าไทยไปจัดแสดงและขาย 1 บูธ โดยได้นำเอกสารแผ่นพับทางการท่องเที่ยวไปแจกให้ผู้สนใจตลอดงานด้วย

- การจัดงานส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน

นอกจากเอกอัครราชทูตฯ จะได้เป็นเจ้าภาพจัดงานเทศกาลสงกรานต์เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรของไทยดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการจัดงาน ASEAN Noodles Festival ครั้งที่ 1 ในอิหร่านที่ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2551 เพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับการอาหาร/ก๊วยเตี๋ยวของประเทศอาเซียนโดยเฉพาะมีการจัดแสดงอาหารไทย ขนมไทยให้ผู้เข้าร่วมงานกว่า 300 คนได้รับประทานด้วย และยังมีการจัดงานลอยกระทงที่ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยโดยมีการลอยกระทง การเสิร์ฟอาหารไทย ขนมไทย น้ำผลไม้ไทย การลอยโคมไฟทางอากาศให้คณะทูตานุทูต นักธุรกิจชาวอิหร่านที่ทำธุรกิจกับประเทศไทยและแขกรับเชิญคนสำคัญๆ ของทางอิหร่านด้วย โดยมีแขกรับเชิญเข้าร่วมงานประมาณ 100 คน

(3.3) ความร่วมมือด้านการศึกษาและวิชาการ

- สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) สนับสนุนทุนต่างๆ ที่ไทยมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญให้แก่ชาวอิหร่านเป็นประจำทุกปีตามเป้าหมายที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ตั้งไว้ (16 ทุน)

ในปี พ.ศ. 2551 สพร. ได้จัดทุนฝึกอบรมให้ชาวอิหร่านจำนวนมากในหลายๆ ด้าน มีชาวอิหร่านได้รับทุนฝึกอบรมในประเทศไทยหลายหลักสูตรมากโดยในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน

มากกว่า 16 ทูต ซึ่งทูตฝึกอบรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล-ประชาชน และประชาชน-ประชาชน และเป็นการสร้างเสริมทัศนคติที่ดีของชาวอิหร่านต่อไทยในระยะยาว ทั้งนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายมิตรของประเทศไทยต่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งระดับสูงในวงการต่างๆ ทางวิชาการ การสาธารณสุขและนโยบายเศรษฐกิจ รวมทั้งการท่องเที่ยวของอิหร่านในอนาคตซึ่งจะตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมความสัมพันธ์ของไทยต่ออิหร่าน

- ให้บริการข้อมูลการศึกษาแก่ชาวอิหร่านที่สนใจ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ตอบข้อสอบถามของชาวอิหร่านเป็นจำนวนมากที่สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมในประเทศไทย รวมทั้งหลักสูตรการศึกษานานาชาติในระดับปริญญาตรี/โท/เอก มาโดยตลอด นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้เชิญมหาวิทยาลัย Asian Institute of Technology (AIT) และ Asian University ในไทยไปร่วมออกบูทส่งเสริมการศึกษาหลักสูตรนานาชาติในไทยในงาน Thailand Exhibition ระหว่างวันที่ 8-14 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาอิหร่านมาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษในประเทศไทยให้มากขึ้น

(3.4) การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านสารนิเทศ

- จัดทำรายงานสารนิเทศและการท่องเที่ยวรวมทั้งรายงานข่าวที่อิหร่านเสนอเกี่ยวกับประเทศไทยอย่างสม่ำเสมอ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รายงานข่าวที่หนังสือพิมพ์อิหร่านรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นระยะๆ ตามความสำคัญของข่าว และเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2551 เอกอัครราชทูตฯ ได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว Fars News Agency ซึ่งเป็นสำนักข่าวอิสระที่ใหญ่ที่สุดในอิหร่านเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-อิหร่านที่มีมายาวนานกว่า 400 ปี ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้า การท่องเที่ยว วัฒนธรรม ทำที่ของไทยต่อปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านและเรื่องอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองด้วย นอกจากนี้ยังมีการให้สัมภาษณ์กับนิตยสารด้านการท่องเที่ยวของอิหร่านบ่อยครั้ง รวมทั้งหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่มีชื่อเสียงของอิหร่าน 2 ฉบับคือหนังสือพิมพ์ Iran News และ Tehran Times ด้วย ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ส่งรายงานให้กระทรวงการต่างประเทศรับทราบตลอดมา

(4) มิติด้านการกงสุล

(4.1) งานด้านการกงสุล

(4.1.1) งานหนังสือเดินทาง งานทะเบียนราษฎร งานทะเบียนครอบครัว งานนิติกรณ์และงานตรวจลงตรา

- ปรับปรุงการอำนวยความสะดวกผู้มารับบริการทะเบียนราษฎร ทะเบียนครอบครัวและ นิติกรณเอกสารให้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้บริหารจัดการงานด้านกงสุลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นมาโดยตลอด ที่ผ่านมายังไม่พบข้อบกพร่องด้านทะเบียนราษฎร ทะเบียนครอบครัวและ นิติกรณ อย่างไรก็ตาม การทำหนังสือเดินทางในระบบ on-line กับกระทรวงการต่างประเทศมักจะมีปัญหาการต่อสัญญาซึ่งมักจะขาดหายเนื่องจากสัญญาอินเตอร์เน็ตในอิหร่านมักจะไม่มี ค่าเช่า และสัญญาติดขัดเป็นประจำ

ในส่วนของงานตรวจลงตราของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีการตรวจลงตราวีซ่าให้ชาวอิหร่านซึ่งมายื่นขอวีซ่าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ วันละ 300-500 คน และจำนวนได้เพิ่มขึ้นในอัตราปีละ 30-50% ทุกปีโดยในช่วงเทศกาลปีใหม่ของอิหร่านในเดือนมีนาคมจะมีผู้มายื่นขอตรวจลงตราวันละ 1,500 – 1,800 คนรวมทั้งช่วงฤดูร้อนในระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคมของทุกปี ดังนั้นจึงเป็นภาระของเจ้าหน้าที่การทูตของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่จะต้องระดมกันช่วยงานกงสุล โดยอัครราชทูตที่ปรึกษา เลขานุการเอกและเลขานุการโท ต้องไปช่วยงานตรวจลงตราบ่อยครั้ง เนื่องจากสถานเอกอัครราชทูตฯ มีข้าราชการอยู่เพียง 5 คน

(4.1.2) การคุ้มครองดูแลคนไทยและผลประโยชน์คนไทยในอิหร่าน

- ปรับปรุงแผนอพยพให้มีความทันสมัยเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันและจัดประชุมแผนอพยพคนไทยในกรณีเกิดภัยพิบัติและภัยสงครามในอิหร่าน เมื่อมีสถานการณ์น่าเป็นห่วงและชักซ้อมแผนอพยพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ร่วมประชุมเพื่อชักซ้อมแผนอพยพคนไทยในอิหร่านกับผู้แทนบริษัท ปตท. สผ. 2 ครั้งในช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 และได้แนะนำให้บริษัท ปตท. สผ. ปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับของสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยบริษัท ปตท. สผ. ได้ทบทวนข้อมูลด้านสนามบินที่เหมาะสมกับการอพยพคนไทย จุดแวะพัก ฯลฯ หลังจากนั้นมีการประชุมหารือระหว่างบริษัท ปตท. สผ. กับสถานเอกอัครราชทูตฯ อย่างไม่เป็นทางการมาโดยตลอดเพื่อประเมินสถานการณ์ฯ ทั้งนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเอกอัครราชทูต/สถานเอกอัครราชทูตโรมาเนีย ณ กรุงเตหะรานที่อยู่ใกล้กับที่ทำการสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน ที่สุด และกับเอกอัครราชทูต/สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการอพยพคนไทยไปเมืองคูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

- ตรวจสอบประวัติความน่าเชื่อถือสถานะของบริษัทนายจ้าง

สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการเมื่อได้รับการร้องขอเพื่อจ้างงานแรงงานไทย ซึ่งที่ผ่านมายังมีไม่มากนัก แต่มีกรณีบริษัทจัดส่งแรงงานจะขอให้ส่งแรงงานไทยไปทำงานที่เมือง

Arak ซึ่งเป็นเมืองที่เป็นที่ตั้งของเตาปฏิกรณ์ปรมาณูของอิหร่านและสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ชี้แจงถึงความเสี่ยงภัยที่สถานที่/เมืองดังกล่าวจะถูกโจมตีจากอิสราเอลและ/หรือสหรัฐอเมริกา ซึ่งกระทรวงแรงงานของไทยก็เห็นด้วยในประเด็นที่ว่านโยบายของรัฐบาลไทยไม่ควรจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในสถานที่ที่เสี่ยงต่อภัยสงคราม

- ตรวจสอบสัญญาจ้าง อัตราค่าจ้างเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่แรงงานไทย
สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการเมื่อได้รับการร้องขอเพื่อจ้างงานแรงงานไทย
ซึ่งที่ผ่านมายังมีไม่มากนัก

- ประสานนายจ้าง ตัวแทนและแรงงานไทยเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการ
ปฏิบัติงาน

สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการมาโดยตลอด แต่ขณะนี้แรงงานไทยที่เมือง
อาซาอุเยห์ได้กลับประเทศไทยเกือบหมดแล้ว

- ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงาน
ไทยในอิหร่านอย่างเต็มที่

สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการมาโดยตลอด แต่ขณะนี้แรงงานไทยที่เมือง
อาซาอุเยห์ได้กลับประเทศไทยเกือบหมดแล้ว

- เผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารรวมทั้งดำเนินการลงทะเบียนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง
นอกราชอาณาจักร

สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
นอกราชอาณาจักรเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 และการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานอกราชอาณาจักร
เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 เป็นผลสำเร็จทั้งที่เมืองกุมและอาซาอุเยห์ โดยในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกราชอาณาจักรมีผู้มาใช้สิทธิ 127 คน คิดเป็น 78.4% และการเลือกตั้ง
สมาชิกวุฒิสภานอกราชอาณาจักรมีผู้มาใช้สิทธิ 69 คนคิดเป็น 47.92%

(4.1.3) การจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร

- ดำเนินการจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรโดยจัดขึ้นที่สถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงเตหะราน และสมาคมนักศึกษาไทยที่เมืองกุม

ดำเนินการในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนอกราชอาณาจักรเมื่อ
เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 และการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานอกราชอาณาจักรเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.
2551 เป็นผลสำเร็จทั้งที่เมืองกุมและอาซาอุเยห์

- ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่มีขึ้นในปี พ.ศ. 2551

ดำเนินการในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภานอกราชอาณาจักรเมื่อเดือนมกราคม

พ.ศ. 2551 เป็นผลสำเร็จทั้งที่เมืองกุ่มและอาซาอุเยห์โดยการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภานอก
ราชอาณาจักรในอิหร่านมีผู้มาใช้สิทธิ 69 คนคิดเป็น 47.92% เนื่องจากแรงงานไทยที่เมือง
อาซาอุเยห์ได้หมดสัญญาการทำงานและเดินทางกลับประเทศไทยจนเกือบหมด

(4.1.4) การส่งเสริมความสามัคคีและความรักชาติรักแผ่นดินของชุมชนไทยใน อิหร่าน

- ส่งเสริมและสนับสนุนงานและกิจกรรมของสมาคมนักศึกษาไทยในอิหร่าน

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของสมาคมนักศึกษาไทยใน
อิหร่านซึ่งมีนักศึกษาไทยประมาณ 55 คนมาโดยตลอด และจัดงบประมาณสนับสนุนเป็นระยะๆ
โดยเฉพาะให้นักศึกษาช่วยงานเลือกตั้งเพื่อให้นักศึกษามีความใกล้ชิดกับทางราชการมากยิ่งขึ้น

- สนับสนุนการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่สมาคมนักศึกษาไทยในอิหร่าน ในด้านการเข้าสถานที่ที่ทำการสมาคมฯ เนื่องจากสมาคมฯ เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2550

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนการเข้าสถานที่เป็นที่ทำการ
ของสมาคม นักศึกษาไทยในอิหร่านที่เมืองกุ่มจำนวน 200,000 บาท ในปี พ.ศ. 2551 โดย
เอกอัครราชทูตฯ ได้มอบเงินสนับสนุนให้นักศึกษาเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2551 โดยบริษัท
ปตท. สผ. ได้ตอบรับคำขอของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการมอบทุนสนับสนุนให้สมาคม
นักศึกษาไทยในอิหร่านอีกกว่า 200,000 บาท เพื่อให้การสนับสนุนการเข้าที่ทำการสมาคมฯ เป็นไป
ได้โดยนักศึกษาไทยในอิหร่านไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เนื่องจากนักศึกษามุสลิมไทยส่วนใหญ่
มีฐานะยากจน

- การแนะแนวการประกอบอาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษาให้กับนักศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง

เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจากอิหร่าน สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้แนะนำให้
นักศึกษาไปทำงานกับบริษัทที่ทำการค้าระหว่างไทย-อิหร่านมาโดยตลอด โดยเฉพาะสายการบิน
และบริษัทท่องเที่ยวที่ทำธุรกิจกับประเทศไทย

(5) มิติด้านการบริหารจัดการ

(5.1) ปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องใช้ในสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้มีความทันสมัยใช้ งานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- จัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานที่มีความทันสมัยและจำเป็นกับการใช้งานทั้ง เครื่องโทรสารและเครื่องถ่ายเอกสาร รวมทั้งครุภัณฑ์ในทำเนียบได้แก่เครื่องซักผ้าเพิ่มเติม

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดำเนินการจัดซื้อเครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายเอกสาร
เครื่องซักผ้า (สำหรับทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ) ซึ่งได้รับงบประมาณจากกระทรวงการต่างประเทศ

และได้เสนอขอจัดซื้อครุภัณฑ์เพิ่มเติมสำหรับทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ อาทิ เครื่องล้างจาน เตาไมโครเวฟ และติดตั้งปั้มน้ำสำหรับทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ โดยใช้งบค่าใช้จ่ายจากงานงบสุล 10% จนได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อครุภัณฑ์ตามคำขอทั้งหมด และยังมีการของบประมาณซ่อมแซมระบบไฟฟ้าและติดตั้งเครื่องปั่นไฟจากการที่ไฟฟ้าดับในกรุงเทพมหานครเป็นประจำซึ่งได้รับการอนุมัติจากกระทรวงการต่างประเทศแล้วและได้ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง กับได้เสนอขอของบประมาณซ่อมแซมระบบ heater และระบบตอบรับโทรศัพท์อัตโนมัติจากกระทรวงการต่างประเทศซึ่งได้ดำเนินการหมดแล้ว

- ของบประมาณจัดซื้อคอมพิวเตอร์ทดแทนคอมพิวเตอร์ที่มีอายุการใช้งานนานให้ทันสมัย

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับงบประมาณจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่จำนวน 9 ชุดจากงบค่าใช้จ่ายด้านงบสุล 10% และได้จัดซื้อและรับมอบของแล้ว

- ทำการปรับปรุงซ่อมแซมรอยรั่วบนผนังและโครงสร้างของทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้งทำการทาสีภายในทำเนียบทั้งหมดให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น

ทำเนียบเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครจัดซื้อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 แม้จะมีการปรับปรุงซ่อมแซมมาบ้าง แต่ก็ต้องการการซ่อมแซม/ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี พ.ศ. 2551 ก็ได้มีการซ่อมแซมอาคารสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยได้ดำเนินการทาสีทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ แล้ว

- ของบประมาณจัดซื้อรถยนต์ส่วนบุคคลแทนรถยนต์ Volvo ซึ่งใช้งานมานานกว่า 11 ปี และอยู่ในสภาพไม่ปลอดภัยต่อการใช้งาน

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดซื้อรถ mini-van Toyota Previa แทนรถยนต์ Volvo และได้รับมอบรถยนต์ดังกล่าวไว้ใช้งานแล้ว

(5.2) ประชุมคณะกรรมการบริหารสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการทำงานที่มณฑลไทย

- ประชุมคณะกรรมการบริหารสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่มณฑลไทยอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่า 8 ครั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและดำเนินการตามแผนงานปี พ.ศ. 2551 อย่างบูรณาการและร่วมกันจัดทำแผนงานในการปฏิบัติราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ต่อไป

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดพบปะหารือกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร/ ผู้แทนบริษัท ปตท. สผ. และบริษัทปูนซีเมนต์ไทยหลายครั้งตลอดปี พ.ศ. 2551 เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการคว่ำบาตรของนานาชาติ/ UNSC และสหรัฐฯ ต่ออิหร่านและงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้า และทบทวนแผนอพยพตามรายงานที่ส่งให้กระทรวงการ-

ต่างประเทศทราบตลอดมา

(5.3) การสร้างฐานข้อมูล (Website) ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่มีความทันสมัย ข้อมูลถูกต้องเกี่ยวกับไทย-อิหร่าน

- พัฒนาปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้มีความสวยงาม น่าสนใจ บรรจุข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (update) อยู่เสมอโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การดำเนินการของไทยต่อเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในเชิงสมานฉันท์

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดำเนินการแล้วและกำลังพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4.1.2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน ได้ปฏิบัติงานตรงตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมาตราที่ 6 หมวดที่ 1 ระบุว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ยังได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ พ.ศ. 2550 ได้พร้อมมูล ดังจะเห็นได้ว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้มีการดำเนินงานด้านที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการค้า การลงทุน และส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมไทยและอาหารไทยในตลาดอิหร่านอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้พยายามแก้ปัญหา การระงับการทำธุรกรรมทางการเงินของธนาคารไทยต่ออิหร่านเสมอมา สำหรับด้านการเมืองระหว่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้ติดตามและรายงานสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอิหร่านเสมอมา เพื่อให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถกำหนดนโยบายต่างประเทศที่เหมาะสมต่ออิหร่านเสนอต่อรัฐบาลไทยได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงทีต่อสถานการณ์ระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ งานในด้านกงสุลการดูแลคนไทย/นักเรียนไทยในอิหร่าน สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็สามารถสานความสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี มีการดำเนินการตรวจลงตราให้ชาวอิหร่านเดินทางมาประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งที่มี อัตราการเพิ่มของ การตรวจลงตราปีละ 30-50% ทุกปี และยังมีการปรับปรุงซ่อมแซมดูแลอาคารสำนักงาน ทำเนียบเอกอัครราชทูตฯ การจัดหาครุภัณฑ์ที่ทันสมัยซึ่งเป็นไปอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี ของประเทศไทยในอิหร่าน เป็นต้น ทำให้เห็นความคุ้มค่าในการทำงานและการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่การทูตของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้เป็นอย่างดี

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน ได้ปฏิบัติงานตามกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยต่ออิหร่านทั้งในด้านประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ในการดำเนินความสัมพันธ์ของไทย-อิหร่านได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นว่าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ด้านการเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐกิจการค้าและการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยวในไทยและภาพลักษณ์ไทย วัฒนธรรมไทยและการดำเนินงานในด้านอื่นๆ ในทุกๆ ด้านก็เป็นการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์ของไทยต่ออิหร่านอย่างแท้จริงตามข้อ 3.1 – 3.4 ในบทที่ 3 อยู่แล้ว

4.2 ประเด็นปัญหา

4.2.1 ระบบการบริหารบุคคล

1. เนื่องจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานมีความหลากหลาย รวมทั้งปริมาณที่มากขึ้น ไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรนักรทูตในสถานเอกอัครราชทูตฯ บางครั้งทำให้นักการทูตไม่สามารถทำงานในเชิงยุทธศาสตร์ได้เต็มที่ ทำให้ลักษณะการทำงานเป็นลักษณะตั้งรับและทำงานในลักษณะประจำ ทำให้ขาดการคิดเชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และความคิดริเริ่ม

2. บุคลากรนักรทูตซึ่งไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับการคัดเลือกโดยกระทรวงการต่างประเทศให้ไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงมีคุณภาพที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีความสำคัญและปริมาณงานมากแต่กรอบอัตรากำลังมีอัตราเจ้าหน้าที่เพียง 5 คน ซึ่งในอดีตก่อนการปฏิวัติอิสลามในอิหร่านเมื่อปี พ.ศ. 2522 ไทยได้ให้ความสำคัญกับอิหร่านมาก แต่หลังจากที่อิหร่านมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง ทำให้มีการลดจำนวนบุคลากรที่ประจำการในสถานเอกอัครราชทูตฯ ลง โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ขยายงานในประเทศอื่นๆ และเวทีระหว่างประเทศอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานจึงเป็นข้อจำกัดในการทำงานของข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยปริยาย

3. ในด้านการบริหารบุคลากร เดิมอิหร่านจัดเป็นประเทศสภาพการณ์พิเศษที่ข้าราชการนักรทูตระดับ 3-6 (นายเวร-เลขานุการเอก) สามารถได้ย้ายประเทศต่อเนื่องหลังจากที่ประจำการในอิหร่าน 2 ปีและจะได้ย้ายไปประจำการในประเทศที่มีสภาพการณ์ดีกว่าอิหร่านอีก 3 ปี (ระบบ 2+3 ปี) ซึ่งสิทธิประโยชน์ดังกล่าวจะสิ้นสุดลงในกลางปี พ.ศ. 2553 และจะเปลี่ยนเป็นระบบที่ให้ข้าราชการระดับ 3-6 ประจำการในอิหร่าน 3 ปีและขอกลับมาประจำการในประเทศไทยหรือขอต่อระยะเวลาการประจำการในอิหร่านได้อีก 1 ปี (ระบบ 3+1 ปี) ดังนั้นการที่กระทรวงการต่างประเทศมิได้ให้สิทธิประโยชน์จูงใจกับข้าราชการระดับ 3-6 ที่ไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานเพิ่มเติมเพื่อชดเชยจากการประจำการอยู่ในประเทศที่มีสังคมกดดันมากจาก

การเคร่งครัดศาสนา ไม่มีแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและไม่มีโรงเรียนนานาชาติที่มีมาตรฐานแก่ครอบครัวของข้าราชการ ก็จะบั่นทอนกำลังใจของข้าราชการที่จะไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ทำให้ข้าราชการที่มีคุณภาพไม่ประสงค์จะไปประจำการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ขณะที่ในช่วงที่ผ่านมาระบบ 2+3 ปีทำให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ข้าราชการที่มีคุณภาพไปประจำการในอิหร่านมากขึ้น สำหรับระบบการโยกย้ายข้าราชการระดับเอกอัครราชทูตและอัครราชทูตที่ปรึกษาจะไม่มีวาระการประจำการในอิหร่านที่แน่นอนจึงอาจจะประจำการอยู่ในอิหร่านนานเท่าใดก็ได้ แต่เป็นที่เข้าใจกันว่า สำหรับข้าราชการระดับสูงที่ไปประจำการในอิหร่านกระทรวงการต่างประเทศน่าจะชดเชยและจูงใจการไปประจำการในอิหร่านด้วยการโยกย้ายให้ข้าราชการระดับสูงเหล่านั้นไปประจำการในประเทศที่มีสภาพการณ์ดีขึ้น แต่ก็ไม่มีพันธะสัญญาและก็มีได้มีการใช้กับข้าราชการระดับสูงทุกคน ดังนั้นปัญหาการลดสิทธิประโยชน์ ความไม่แน่นอน และความไม่มั่นใจในนโยบายด้านบุคลากรของกระทรวงการต่างประเทศก็เป็นการไม่สนับสนุนขวัญและกำลังใจของข้าราชการที่จะไปประจำการในอิหร่านเท่าที่ควร

4. จากปัญหาในข้อ 3 ผู้บริหารงานที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องอาศัยการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อให้มีคุณภาพและไม่ให้มีปัญหาในการดำเนินงาน ทั้งนี้ในอดีตอัครราชทูตที่ปรึกษาของสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้เป็น Head of Chancery หรือทำทั้งงานวิชาการและงานบริหาร เพียงแต่บริหารงานด้านกงสุล ดังนั้นคุณภาพของนักการทูตที่ไปประจำการในอิหร่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ด้วย ทั้งนี้นับแต่เอกอัครราชทูตฯ อัครราชทูตที่ปรึกษาและเลขานุการเอกคนใหม่เข้ารับตำแหน่งในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 ก็ได้ดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ตามรายละเอียดในข้อ 4.1 (การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน) ที่ได้กล่าวมาแล้ว

5. สถานเอกอัครราชทูตฯ มีขนาดเล็กมีปริมาณงานมากจึงไม่สามารถทำการพัฒนาทักษะนักการทูตหรือฝึกอบรมต่างๆ สำหรับข้าราชการที่อาจจะสนใจศึกษาภาษาอิหร่าน (ภาษาฟาร์ซี) เพิ่มเติมในช่วงวันหยุดราชการ อย่างไรก็ตาม หากปริมาณงานมากและคณะของทางราชการไทยเยือนอิหร่านจำนวนมากข้าราชการเหล่านั้นก็จะต้องขาดเรียนทำให้การศึกษาภาษาอิหร่านไม่ต่อเนื่อง

6. สถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่อาจดำเนิน โครงการและกิจกรรมเพื่อสร้างความผูกพัน สร้างความพึงพอใจและแรงจูงใจของบุคลากร และไม่มีตัวชี้วัดและวิธีการประเมินผลในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากการเป็นสถานเอกอัครราชทูตฯ ขนาดเล็กและมีข้าราชการประจำการน้อย อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติในการบริหารจัดการของสถานเอกอัครราชทูตฯ Head of Chancery

ก็จะใช้วิธีการให้ข้าราชการมีเวลาส่วนตัวเพื่อพักผ่อนมากขึ้น มีการรับประทานอาหารร่วมกันและมีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการบ่อยครั้ง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานแบบพี่น้อง

7. สถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับอิหร่าน หรือสามารถใช้ภาษาอิหร่านได้ประจำการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ อย่างต่อเนื่อง แต่มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ไทยต่ออิหร่านและมีความสามารถในการบริหารและวิชาการไปประจำการในอิหร่านเป็นครั้งคราว ดังนั้นในการบริหารจัดการ สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ไม่สามารถหาผู้มีชำนาญการเฉพาะด้าน (specialist) ไปประจำการในอิหร่านได้อย่างสม่ำเสมอ ผู้ไปประจำการในอิหร่านเป็นได้แต่เพียงผู้มีความรู้ทั่วไป (generalist) ในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิหร่าน ดังนั้นการฝึกอบรมข้าราชการก่อนไปประจำการในอิหร่านจึงสำคัญในการกระตุ้นให้ข้าราชการรับทราบนโยบายของรัฐบาลไทยและยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยต่ออิหร่าน และมีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง ตลอดจนงานสำคัญอื่นๆ ของสถาน-เอกอัครราชทูตฯ เช่นงานกงสุล

4.2.2 ปัญหาด้านงบประมาณ

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานเป็นสถานเอกอัครราชทูตฯ ขนาดเล็กโดยมีโครงสร้างการบริหารงบประมาณสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยแบ่งเป็นงบค่าใช้จ่ายทั้งปีเพียง 1 ล้านบาท งบค่าสาธารณูปโภคทั้งปี 500,000 บาท งบค่าวัสดุปีละ 500,000 บาท งบประมาณสนับสนุนยุทธศาสตร์การดำเนินการเชิงรุกปีละ 400,000 บาท สำหรับงบประมาณตามโครงการต่างๆ ทั้งงบโครงการที่ประเทศไทยในโครงการ Iran Food and Hospitality และ โครงการ Road Show ก็มีไม่มากนักเพียงประมาณ 400,000 บาท ทั้งนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังมีโครงการ Flagship ตามยุทธศาสตร์ไทยต่อโลกมุสลิมในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งได้รับงบประมาณสำหรับโครงการจัดประกวดเรียงความเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการพัฒนามุสลิมไทยและโครงการสนับสนุนด้านการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้แก่ักศึกษามุสลิมไทย รวม 2 โครงการเป็นเงิน 400,000 บาท และโครงการต่างๆ ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับทำให้งานของสถาน-เอกอัครราชทูตฯ มีตลอดปีและช่วงเวลา อย่างไรก็ตาม สถานเอกอัครราชทูตฯ มีการเลี้ยงรับรองแขกเพิ่มขึ้นมากทั้งจากงานด้านการเมืองระหว่างประเทศ งานด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทย ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น สถาน-เอกอัครราชทูตฯ จึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญให้ดี โดยเฉพาะในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 งบประมาณสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็จะถูกตัดลงเนื่องจากสภาวะวิกฤติการณ์เศรษฐกิจโลกซึ่งกระทบต่อประเทศไทย

4.2.3 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานในอิหร่าน

โดยที่อิหร่านเป็นสาธารณรัฐอิสลามและเป็นสังคมที่เคร่งครัดศาสนาอิสลามนิกายชีอะห์ และฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายข่าวกรองของอิหร่านมีบทบาทในการสอดส่องการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลของต่างประเทศในอิหร่าน ทำให้คณะทูตานุทูตในอิหร่านต่างต้องอยู่ในความระแวดระวังในการปฏิบัติตัวของนักการทูต นอกจากนี้ คณะทูตในอิหร่านจะต้องแจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศอิหร่านทราบว่านักการทูตของตนจะเดินทางไปจังหวัดใดของอิหร่านเมื่อใดโดยวิธีใดและเส้นทางใด ซึ่งบางครั้งนักการทูตประเทศต่างๆ อาจได้รับการปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นไม่ให้เข้าเมืองและจะต้องเดินทางกลับกรุงเทพมหานครทันที ทั้งนี้ อิหร่านยังมีกฎระเบียบต่างๆ ทางเศรษฐกิจการค้าและด้านอื่นๆ ซับซ้อน การดำเนินงานต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตต่างๆ ต้องผ่านกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศอิหร่านในทุกๆ ด้าน รวมทั้งในด้านการนัดหมายหน่วยราชการต่างๆ ของอิหร่านทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดต้องใช้เวลาในการติดต่อกันมากกว่าจะได้ผลลัพธ์ โดยจะต้องทวงถามหลายครั้งและเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศอิหร่านมักจะทำเรื่องต่างๆ หายเป็นประจำทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานในอิหร่าน

4.3 แนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาวิเคราะห์แบบ SWOT ทำให้เห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้เป็นอย่างดีซึ่งนำไปสู่การแสวงหาหนทางในการแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินการด้านการบริหารจัดการในสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร ได้ดียิ่งขึ้น อาทิ

- สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรจะพยายามดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านต่างๆ ให้มากขึ้นโดยเน้นการจัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อบริหารบุคลากรและงบประมาณให้เหมาะสม โดยเฉพาะการเสริมสร้างผลประโยชน์ทางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในอิหร่าน เช่นการ Road Show การจัดงาน Thailand Exhibition การเข้าร่วมงาน Iran Food and Hospitality รวมทั้งการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยในตลาดอิหร่านต่อไป เพื่อสร้างเสริมจากงานที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดำเนินการได้ดียิ่งแล้วโดยการบริหารจัดการจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

- สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรเน้นดำเนินงานในด้านที่ใช้งบประมาณไม่มากนัก ทั้งการ

พบปะสื่อมวลชนอิหร่านหรือนักข่าวนิวยอร์ก/วารสารด้านการท่องเที่ยว การเผยแพร่อาหารไทย การแกะสลักผักผลไม้ไทยทางโทรทัศน์อิหร่านซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ มีโครงการอยู่บ้างแล้ว โดยเฉพาะการพบปะกับนักธุรกิจอิหร่านอย่างต่อเนื่องและเพิ่มความร่วมมือกับสภาหอการค้าอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ในจังหวัดต่างๆ ของอิหร่านต่อไป

- สถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องพยายามบริหารจัดการให้เว็บไซต์ของสถาน-

เอกอัครราชทูตฯ มีความทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านให้มากที่สุด โดยต้องพยายามปรับปรุงงานให้เจ้าหน้าที่ ทุกคนสามารถเข้าไป update ข้อมูลในเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ทุกคนในระยะเวลาที่รวดเร็ว ซึ่งขณะนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ กำลังพยายามบริหารจัดการให้มีผู้เชี่ยวชาญมาสอนงาน update และแก้ไขข้อมูลในเว็บไซต์เนื่องจากบริษัทชาวอิหร่านที่เคยดูแลระบบข้อมูลเว็บไซต์ขึ้นค่าธรรมเนียมการบริหารเว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ สูง และสถานเอกอัครราชทูตฯ กำลังปรับปรุงการจัดทำระบบ Business Information Center ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเตหะรานด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันได้ดีขึ้น ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องผลักดันให้สำเร็จต่อไป

- สถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องใช้การบริหารจัดการในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงที่สุด ทั้งการจัดการด้านบุคลากร การดำเนินงานส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิหร่านทางการเมือง เศรษฐกิจการค้าและการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย การแก้ไขภาพลักษณ์ในด้านลบของไทย การรับรองคณะเยือนต่างๆ การบริหารสำนักงานและการปรับปรุงวัสดุครุภัณฑ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการด้านกงสุล การเพิ่มพูนประสิทธิภาพงานทีมประเทศไทยในอิหร่าน การบริหารจัดการกรอบเวลาในการดำเนินการต่างๆ ให้ทันเวลา เป็นต้น ทั้งนี้การวิเคราะห์แบบ SWOT เกี่ยวกับงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ และข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็จะเป็นโอกาสในการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้ดำเนินการบริหารงานเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์และผลประโยชน์ของประเทศไทยในสาธารณรัฐอิสลามอิหร่านต่อไป

ทั้งนี้จะนำเสนอรายละเอียดในข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานในบทที่ ๕ ต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากบทที่ 4 จะเห็นได้ว่า โดยภารกิจปกติแล้ว สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้พยายามดำเนินการกิจในงานประจำที่มีอยู่มากในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านการเมืองระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากอิหร่านเป็นประเทศที่สำคัญและมีบทบาทสูงทางการเมืองระหว่างประเทศจากการที่อิหร่านเป็นประเทศที่ปกครองโดยศาสนาอิสลาม มีปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่านที่สหรัฐอเมริกาและประเทศตะวันตก รวมทั้งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) คำบาตร อิหร่านมีความเข้มงวดทางศาสนาและด้านสิทธิมนุษยชนก็ได้รับการโจมตีในเวทีสหประชาชาติอยู่เนืองๆ และอิหร่านยังเป็นประเทศที่เป็นแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกและมีประชากรถึง 71 ล้านคน นอกจากนี้อิหร่านยังเป็นมหาอำนาจในตะวันออกกลางมีกำลังทางทหารเป็นอันดับต้นของภูมิภาคตะวันออกกลาง ประกอบกับการที่อิหร่านมีประชากรมุสลิมชีอะห์มากที่สุดในโลกและเป็นผู้นำของมุสลิมชีอะห์ของโลก อิหร่านยังมีพันธมิตรเป็นกลุ่มชีอะห์ในอิรักซึ่งเป็นประชากร 60% ของอิรักและขณะนี้รัฐบาลชีอะห์ได้ขึ้นปกครองอิรักแทนรัฐบาลสุหนี่ของอดีตประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน อิหร่านมีความใกล้ชิดกับกลุ่มฮามาสในปาเลสไตน์และกลุ่มเฮซบอลเลาะห์ในเลบานอนในการต่อต้านอิสราเอลซึ่งนานาชาติขนานนามกลุ่มเหล่านี้ว่าเป็นกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศ นอกจากนี้โครงการปรมาณูของอิหร่านยังได้รับการกล่าวขานในทางลบจากประเทศตะวันตกว่าเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตอาวุธนิวเคลียร์ไว้ต่อต้านอิสราเอล ประธานาธิบดี Mahmoud Ahmadinejad ของอิหร่านเคยประกาศจะลบประเทศอิสราเอลออกจากแผนที่โลก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความเคลื่อนไหวของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศได้รับการจับตาจากทุกประเทศทั่วโลกอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ประเทศตะวันตก และ UNSC ที่คำบาตร โครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน

ดังนั้นงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานจึงมีปริมาณมาก มีความสำคัญและครอบคลุมหลายด้าน ประกอบกับในด้านประวัติศาสตร์ ไทยและอิหร่านมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมานานแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งสมัยปัจจุบัน การดำเนินการทูตเชิงรุกสมัย ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในการนำประเทศไทยไปใกล้ชิดกับอิหร่านมากขึ้นได้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิหร่านแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันและการพบปะหารือกับอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศบ่อยครั้ง การที่

ดร. สุรเกียรติ์ฯ ได้เชิญรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงปิโตรเลียมของอิหร่านเยือนไทย และการที่ ดร. สุรเกียรติ์ฯ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปเยือนอิหร่านในปี พ.ศ. 2547 เพื่อร่วมประชุม JC ไทย-อิหร่าน ครั้งที่ 7 ที่กรุงเทพมหานคร นำไปสู่การที่บริษัท ปตท. สผ. ได้สัญญา สัมปทานการสำรวจและขุดเจาะน้ำมันในอิหร่าน ดังนั้นการสานต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านในรัฐบาลถัดมา จึงเป็นภารกิจของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครที่จะต้อง ดำเนินการในทุกๆ ด้านเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองยังเป็นแนวทางที่ประเทศไทย จะได้ประโยชน์จากการมีความสัมพันธ์อันดีกับอิหร่านทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจการค้าและการ ลงทุน การส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของไทย สำหรับในด้านการเมืองระหว่างประเทศ สถาน เอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร ก็ได้มีบทบาทในการรายงานข้อมูลเชิงลึกในด้านต่างๆ ที่ สื่อมวลชนตะวันตกไม่ทราบ หรือไม่รู้รายละเอียดความเป็นมาให้กระทรวงการต่างประเทศได้ รับทราบตลอดมา ขณะเดียวกัน สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ได้มีโอกาสในการส่งเสริม ความสัมพันธ์กับผู้นำของอิหร่านทั้งในระดับประธานาธิบดี Mahmoud Ahmadinejad และรอง-ประธานาธิบดี โดยเฉพาะรองประธานาธิบดี Mohammad Aliabadi ที่ดูแลด้านกีฬา และรอง ประธานาธิบดี Rahim Mashaei ซึ่งดูแลด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในอิหร่านซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ พบปะหารือกับเอกอัครราชทูตฯ/ อัครราชทูตที่ปรึกษา และคณะผู้แทนไทยที่ไปเยือนอิหร่าน บ่อยครั้ง และทั้ง 2 ท่านมีความคุ้นเคย รู้จักและสนิทสนมกับสถานเอกอัครราชทูตฯ และประเทศ ไทยเป็นอันดี รวมทั้งนาย Manuchehr Mottaki รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านซึ่ง เคยมาเยือนประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2549 และได้พบหารือกับนายกรัฐมนตรี ศุภมงคล อดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐมนตรี Mottaki ยังได้พบหารือกับ เอกอัครราชทูตฯ/ อัครราชทูตที่ปรึกษา บ่อยครั้ง จึงเห็นว่าภารกิจประจำของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานครประสบความสำเร็จด้วยดีมาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม สำหรับบทบาทและภารกิจในการสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร โดยเอกอัครราชทูตฯ อัครราชทูตที่ปรึกษาและ ข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้ดำเนินการมาตลอด รวมทั้งการพบปะหารือกับสื่อมวลชน ของอิหร่านทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการทำ ความเข้าใจกับสื่อมวลชนอิหร่านเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองในไทย ก่อให้เกิดผลดีต่อ ภาพลักษณ์ของไทยในอิหร่านและก่อให้เกิดความนิยมไทย การต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวใน ประเทศไทย ดังจะเห็นว่าสถิตินักท่องเที่ยวอิหร่านเพิ่มขึ้น 30-50% ทุกปี ทั้งนี้แม้จะมีการปิด สนามบินสุวรรณภูมิเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 และการก่อกองจลาจลในกรุงเทพฯ เมื่อเดือน เมษายน พ.ศ. 2552 จำนวนนักท่องเที่ยวอิหร่านที่เดินทางมาประเทศไทยก็ยังไม่มียอดที่ลดลง

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ใช้หวัด 2009 ในไทยก็อาจจะส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวอิหร่านที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้บ้างเช่นกัน

สำหรับบทบาทในการส่งเสริมผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนของไทยในอิหร่านก็จะเห็นได้ว่า สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะรานมีทั้งโครงการ Road Show ที่เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ เดินทางไปพบหารือกับนักธุรกิจอิหร่านในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ของอิหร่านโดยตลอดทุกปี โดยเมื่อปี พ.ศ. 2551 สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้เดินทางไปพบสภาหอการค้าอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ของอิหร่านถึง 4 จังหวัด นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังร่วมมือกับสำนักงานการค้าต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงเตหะราน โดยเข้าร่วมงาน Iran Food and Hospitality และงาน Thailand Exhibition ประจำปี โดยมีการนำภาคเอกชนไทยไปแสดงสินค้าในอิหร่านอย่างต่อเนื่องเสมอมาเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยได้พบกับผู้นำเข้าชาวอิหร่าน การแสวงหา exclusive agents ในอิหร่าน ซึ่งที่ผ่านมา ผลงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็เป็นที่ประจักษ์ในการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงพาณิชย์ของไทยในทุกๆ ปีทั้งที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ เวลา และโดยเฉพาะข้อจำกัดด้านสภาพของสังคมและการเมืองภายในอิหร่าน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงแล้ว เราควรจะต้องทำความเข้าใจในสภาพความเป็นไปในอิหร่านด้วยว่า โดยที่อิหร่านเป็นสาธารณรัฐอิสลามและเป็นสังคมที่เคร่งครัดศาสนาอิสลามนิกายชีอะห์ และฝ่ายศาสนาอิสลามปกครองประเทศโดยเฉพาะผู้นำศาสนามีอำนาจสูงสุดเหนือประธานาธิบดีมีอำนาจที่จะปลดประธานาธิบดีได้ รวมทั้งประธานาธิบดีจะต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายของ Ayatollah Ali Khamenei ผู้นำสูงสุดฝ่ายศาสนาของอิหร่าน นอกจากนี้ ฝ่ายความมั่นคงและฝ่ายข่าวกรองของอิหร่านมีบทบาทในการสอดส่องการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลของต่างประเทศในอิหร่าน โดยเฉพาะประเทศที่ไม่เป็นมิตรต่ออิหร่านอาจถูกตอบโต้โดยแนวทางที่ไม่ปกติ ทำให้คณะทูตานุทูตในอิหร่านต่างต้องอยู่ในความระแวดระวังในการปฏิบัติตัวของนักการทูต โดยเฉพาะสหราชอาณาจักรและแคนาดาซึ่งมีความขัดแย้งทางการเมืองกับอิหร่าน รวมทั้งนักการทูตของสถานเอกอัครราชทูตสวีเดนและแลนด์ในอิหร่านซึ่งดูแลผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในอิหร่าน ทั้งนี้ นักการทูตประเทศเหล่านั้นต่างก็ต้องระมัดระวังตัวเป็นพิเศษเกี่ยวกับมาตรการตอบโต้ของฝ่ายข่าวกรองของอิหร่าน สำหรับประเทศไทยซึ่งไม่มีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับอิหร่านในปัจจุบัน แต่ข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ยังต้องระแวดระวังว่าจะมีการติดตามเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ในการเดินทางไปสถานที่ต่างๆ ในอิหร่านจากเจ้าหน้าที่นอกเครื่องแบบของอิหร่านหรือไม่ และต้องระมัดระวังหน่วยข่าวกรองของอิหร่านด้วย นอกจากนี้ คณะทูตในอิหร่านจะต้องแจ้งให้กระทรวงการต่างประเทศอิหร่าน

ได้ทราบว่าการทูลของตนจะเดินทางไปจังหวัดใดของอิหร่านเมื่อใดโดยวิธีใดและเส้นทางใด ซึ่งบางครั้งเมื่อคณะทูตเดินทางไปจังหวัดนั้นๆ ในอิหร่านแล้ว ก็ได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าเมือง และให้เดินทางกลับกรุงเตหะราน ซึ่งเคยเกิดกับคณะทูตหลายประเทศ นอกจากนี้ ชีวิตความเป็นอยู่ของนักการทูตในอิหร่านต่างก็ได้รับการกระทบกระเทือนจากการที่อิหร่านเป็นประเทศที่ถูกนานาชาติคว่ำบาตร โครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน และในอิหร่านก็ไม่สามารถหาซื้อสินค้าที่ทันสมัย อิหร่านไม่มีห้างสรรพสินค้าที่ทันสมัยดังเช่นประเทศอื่นๆ ในตะวันออกกลาง ประกอบกับอิหร่านไม่มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจหรือมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังเช่นประเทศอื่นๆ ชาวอิหร่านจึงนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเนื่องจากไทยมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและมีความทันสมัยมาก ประเทศไทยเป็นสังคมที่เปิดมากกว่าอิหร่าน ความเครียดของสังคมในอิหร่านจึงเป็นสิ่งที่นักการทูตประเทศอื่นๆ ต้องหาทางผ่อนคลายจากการกลับไปพักผ่อนในประเทศของตนหรือเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ เสมอ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงพาณิชย์ควรจะตระหนักในความสำคัญของประเทศอิหร่านในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มขึ้นตามภารกิจที่จำเป็นของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน และสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเตหะรานต่อไป เนื่องจากความสำคัญของอิหร่านจากที่เป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญของโลก และมีประชากรมากถึง 71 ล้านคน ไทยจึงควรใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่านในอดีตที่ใกล้ชิดมากกว่า 400 ปี ซึ่งความสนับสนุนจากส่วนกลางจะทำให้การดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ และสำนักงานการค้าต่างประเทศฯ เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทยยิ่งขึ้น

- เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองของไทยเป็นปกติและการเมืองของอิหร่านมีรัฐบาลที่แน่ชัด ภายหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2552 แล้ว ฝ่ายไทยน่าจะจัดให้มีการเยือนระหว่างกัน ในโอกาสแรก โดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยอาจจะไปเยือนอิหร่านอย่างเป็นทางการและเชิญฝ่ายอิหร่านมาเยือนประเทศไทยต่อไป เนื่องจากขณะนี้มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์รวมทั้งประเทศอื่นๆ อาทิ อิตาลีและเยอรมนีต่างก็ให้ความสำคัญต่อตลาดการค้าและการลงทุนในอิหร่านมากและประเทศในเอเชียเหล่านี้มีการเยือนระดับสูงกับอิหร่านอยู่เสมอ ทำให้ประเทศเหล่านั้นได้ผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนมากกว่าประเทศไทย

- กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงพาณิชย์ควรให้ความสำคัญในการคัดสรรข้าราชการที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีคุณภาพไปปฏิบัติหน้าที่ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ/สำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ กรุงเตหะรานอย่างต่อเนื่องต่อไป รวมทั้งหากมีการเพิ่มจำนวนข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อให้เพียงพอต่อปริมาณงานในอนาคตก็จะทำให้งานสานต่อความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนระหว่างไทย-อิหร่านเป็นไปด้วยดี ทั้งนี้หากสถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่มีจำนวนข้าราชการที่เหมาะสมกับภารกิจและปริมาณงาน ดังนั้นการที่ทางราชการไทยจะคาดหวังให้การดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ก็อาจจะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นและเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนัก ทั้งนี้ข้อจำกัดของสถานเอกอัครราชทูตฯ เองและข้อจำกัดด้านสภาพสังคมของอิหร่านซึ่งมีกฎระเบียบต่างๆ ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงเสมอและเจ้าหน้าที่อิหร่านมักจะไม่มีความรู้เรื่องกฎระเบียบของตนอย่างดี ทั้งนี้เรื่องต่างๆ ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินการผ่านกระทรวงการต่างประเทศอิหร่านก็ไม่อาจเร่งรัดการดำเนินการในด้านต่างๆ ได้โดยเร็วและในกรอบเวลาที่แน่ชัดแม้ว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ จะทวงถามหลายครั้งก็ตาม

- งบประมาณที่กระทรวงการต่างประเทศจัดสรรให้กับสถานเอกอัครราชทูตฯ ควรจะเพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับภารกิจโดยเฉพาะเมื่อคำนึงถึงงบประมาณดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่ได้รับการจัดสรรเพิ่มมาหลายปีแล้วทั้งที่อัตราเงินเฟ้อของอิหร่านสูงถึงปีละ 25-30% มาโดยตลอด ค่าน้ำมัน ค่าไฟฟ้า ค่าสาธารณูปโภคในอิหร่านทุกรายการเพิ่ม 3-5 เท่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 แต่กระทรวงการต่างประเทศก็ไม่ได้เพิ่มเงินงบประมาณให้สถานเอกอัครราชทูตฯ ดังนั้นการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในด้านต่างๆ ที่จะต้องใช้งบประมาณมากขึ้น เช่นงานเลี้ยงรับรอง การจัดงานเผยแพร่ด้านวัฒนธรรมการท่องเที่ยวของไทยเพิ่มขึ้น ฯลฯ สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็ไม่อาจจะกระทำได้อีกตามที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องการเท่าใดนัก

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน ในสภาวะข้อจำกัดด้านบุคลากรและงบประมาณอาจมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

มิติ	แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพ
ด้านบุคลากร	- การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการ สอท. ด้วยการสอนงาน (Coaching) ให้เจ้าหน้าที่ สอท. ได้เรียนรู้งานโดยข้าราชการที่อาวุโสกว่าอย่างใกล้ชิด การกำกับดูแลด้านคุณภาพงานให้ทันตามกำหนดระยะเวลาที่บางครั้งอาจเร่งรัด

	- การเสริมสร้างประสิทธิภาพด้วยการบอกเล่าและถ่ายทอดประสบการณ์ในการทำงานบางช่วงเวลาในการปฏิบัติงานที่ข้าราชการระดับสูงว่างจากภารกิจก็อาจมีการเล่าประสบการณ์ในการทำงานและการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน - การเพิ่มจำนวนนักการทูตและจัดส่งนักการทูตที่มีคุณภาพไปประจำการที่ สอท. อย่างต่อเนื่องเพื่อสานต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิหร่าน โดย สอท. จะต้องมีการอบรมข้าราชการที่ไปประจำการในอิหร่านให้มีความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ไทยต่ออิหร่าน เนื่องจากอิหร่านมีความสำคัญทางการเมืองและเศรษฐกิจของโลกสูง และจะช่วยให้ไทยได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการค้า การลงทุนและการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวในอิหร่านได้อีกมากและดำเนินการผลักดันการแก้ปัญหาการค้าจากการระงับการทำธุรกรรมทางการเงินของธนาคารไทยต่ออิหร่านต่อไป
ด้านการ ซ่อมแซมจัดหา ครุภัณฑ์ที่ ทันสมัย	- การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดหาครุภัณฑ์ที่สามารถจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ สอท. ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยรับฟังข้อคิดเห็นจากข้าราชการ สอท. ดำเนินการผลักดันในการขอยกงบประมาณเพิ่มเติมกับ กต. และดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยอาจขอใช้งบประมาณจากงบค่าใช้จ่ายด้านการกงสุล 10% - การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่ทำการ สอท. และทำเนียบ ออท. อยู่เสมอเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและเกียรติภูมิของประเทศไทยและเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
ด้านการบริหาร จัดการ	- <u>ด้านเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานฝ่ายกงสุล</u> บริหารจัดการด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของลูกจ้างชั่วคราวฝ่ายกงสุลให้ดำเนินการออกวีซ่าได้เต็มประสิทธิภาพ ตรงเวลา และแก้ไขปัญหาในกรณีที่จำนวนผู้ขอรับวีซ่าเพิ่มขึ้นมากโดยให้มีการทำงานนอกเวลาให้มากขึ้น โดย สอท. ต้องสนับสนุนด้านเงินค่าล่วงเวลาอย่างเหมาะสม ป้องกันการทุจริตอย่างเข้มงวด ปรับปรุงสภาพพื้นที่บริการด้านวีซ่าให้สวยงาม สะอาด และคุณภาพการบริการให้ได้รับคำชมเชยจากผู้รับบริการ อย่างไรก็ตาม โดยที่จำนวนเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นฝ่ายกงสุลมีเพียง 4 คน จึงต้องระดมลูกจ้างอื่นๆ มาช่วยงานฝ่ายกงสุลเพิ่มขึ้น โดย อทป. ได้ให้คนขับรถประจำตำแหน่งของ อทป. และพนักงานทำความสะอาด รวมทั้งลูกจ้างที่ดูแลงานด้านเศรษฐกิจมาช่วยงานฝ่ายกงสุลเมื่อมีปริมาณวีซ่ามากอยู่แล้ว ซึ่งจะต้องดำเนินการต่อไป แม้จะมีการเปลี่ยนตัวข้าราชการ สอท. ในอนาคตและ

	อาจมีการตั้งกลองรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการวิชาชีพที่ฝ่ายกงสุลเพื่อปรับปรุงการให้บริการด้านวิชาและงานกงสุลต่อไป - <u>ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารสำนักงานของ สอท. อทป. ในฐานะ Head of Chancery</u> ต้องร่วมมือกับเจ้าหน้าที่คลังในการกำกับดูแลการบริหารสำนักงานและลูกจ้างอย่างใกล้ชิด การเสริมสร้างความสามัคคี การทำงานอย่าง team work ดังที่กระทำอยู่แล้วก็ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องแม้จะมีการเปลี่ยนตัวข้าราชการ ทั้งนี้ต้องมีการสร้างขวัญกำลังใจของข้าราชการและลูกจ้างที่ทำงานดีมีประสิทธิภาพด้วยการให้รางวัลสองชั้นอย่างต่อเนื่องและกำกับดูแลลูกจ้างไม่ให้ทำผิดกฎระเบียบของ สอท. ด้วยการเข้มงวดด้านวินัย การดักเตือนลูกจ้างที่ด้อยประสิทธิภาพ การกำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่คลังจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่จะปรับปรุงงาน สอท. ให้ทันสมัย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการ สอท. อย่างสม่ำเสมอ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศทำงานให้เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ สอท. อย่างต่อเนื่อง และ ออท. จะต้องกำกับดูแลอีกชั้นหนึ่ง - <u>การเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานของทีมประเทศไทยในอิหร่าน</u> ได้แก่ การดำเนินโครงการร่วมกันระหว่าง สอท. กับ สคต. ณ กรุงเตหะรานและการปรึกษาหารือในการทำงานกับบริษัท ปตท. สผ. และบริษัทปูนซิเมนต์ไทยในอิหร่านอย่างต่อเนื่องต่อไป โดยการประชุมทีมประเทศไทยอย่างสม่ำเสมอเพื่อสอบถามแผนงานการดำเนินงานในอนาคต ปัญหา/อุปสรรคต่างๆ เพื่อหาทางร่วมมือ/ช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง
ด้านงบประมาณ	- <u>การเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ สอท. ในการใช้งบประมาณ</u> โดย สอท. จะมุ่งผลักดันการใช้งบประมาณตามยุทธศาสตร์ของไทยต่ออิหร่าน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมสินค้าไทยในตลาดอิหร่าน การสนับสนุนการลงทุนของไทยในอิหร่านและการให้อิหร่านไปลงทุนในไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยวในอิหร่าน เป็นต้น และ สอท. จะต้องผลักดันการเพิ่มงบประมาณการดำเนินการของ สอท. กับ กต. เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศไทยและภาพลักษณ์ที่ดีในด้านต่างๆ ของไทย รวมทั้งโครงการที่สำคัญตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมความสัมพันธ์ของไทยต่ออิหร่านอย่างต่อเนื่องต่อไป

ด้านวิชาการ และการ ส่งเสริม ผลประโยชน์ ของประเทศ ไทยในอิหร่าน	- <u>การเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามสถานการณ์ทางเมืองภายในอิหร่านและใน</u> <u>เวทีระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด</u> โดยการให้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพติดตามและ รายงานสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับอิหร่านและอาจเกิดผลกระทบต่อไทย/ การกำหนดท่าทีของ กต. ต่ออิหร่านอย่างเหมาะสมต่อไป ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ สอท. จะต้องหาข้อมูลต่างๆ เพื่อประเมินสถานการณ์ในอิหร่านที่แท้จริงจากทาง คณะทูตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากอิหร่านเป็นสังคมที่ปกปิดข้อมูลที่แท้จริงและ ความเป็นไปในสังคม ดังนั้น สอท. อาจจะต้องใช้เวที Asian Ambassadors' Luncheon และพบปะหารือกับนักธุรกิจที่สำคัญของอิหร่านต่อไป - <u>การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในอิหร่านใน</u> <u>ด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุน การส่งเสริมภาพลักษณ์และวัฒนธรรมไทย</u> จะต้องดำเนินการในลักษณะทีมประเทศไทยต่อไปโดยการหารือและดำเนินการ อย่างใกล้ชิดกับ สกต. ณ กรุงเตหะราน บริษัท ปตท. สผ. บริษัทปูนซีเมนต์ไทย เป็นต้น โดยจะต้องมีการหารือระหว่าง สอท. กับนักธุรกิจอิหร่านอยู่เสมอ โดย อาจหารือกับสภาหอการค้าฯ อิหร่านในจังหวัดต่างๆ ผ่านการ Road Show และ การให้ข้อมูลที่ครบถ้วนด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุนของไทยแก่ภาคเอกชน อิหร่านโดย สอท. และ สกต. และผ่านเว็บไซต์ของ สอท. ที่ดำเนินการร่วมกับ สกต. แบบ Business Information Center ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการของ สอท. โดยจะต้องมีการ update ข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ
ด้านการ ส่งเสริม ภาพลักษณ์ที่ดี ของไทย	- <u>การเสริมสร้างประสิทธิภาพ friends of Thailand ในการแก้ไขภาพลักษณ์ด้าน</u> <u>ลบของไทยในอิหร่าน</u> เพื่อช่วยส่งเสริม/แก้ไขภาพลักษณ์ในด้านลบของไทยใน อิหร่าน ซึ่งขณะนี้ก็ได้เริ่มมีเครือข่ายชาวอิหร่านที่นิยมไทยอยู่ไม่น้อย อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ด้านลบของไทยสื่อมวลชนอิหร่านมักจะเป็นการตีพิมพ์ข่าวตาม สำนักข่าวที่สำคัญของโลก ซึ่งที่ผ่านมา สอท. ได้แก้ไขภาพลบด้วยการส่ง จดหมายถึงบรรณาธิการสื่อมวลชนนั้นให้ตีพิมพ์จดหมายของ สอท. เพื่อให้เข้าใจ เรื่องนั้นดีขึ้น ซึ่งในอนาคตอาจจะต้องพึ่งพาเครือข่าย friends of Thailand ใน อิหร่านให้มากขึ้นด้วย - <u>การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เว็บไซต์ สอท. เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของ</u> <u>ไทยอย่างต่อเนื่อง</u> ที่ผ่านมา สอท. ได้พยายาม update เว็บไซต์ของ สอท. อย่าง ต่อเนื่องรวมทั้งการเชื่อมโยงข้อมูลกับเว็บไซต์ที่สำคัญและขณะนี้ได้รับ งบประมาณในการจัด Business Information Center ขึ้นที่ สอท. ซึ่งจะต้องมีการ

บรรณานุกรม

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2551. “โครงสร้างการบริหารงบประมาณของ
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน.”

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2551. “โครงสร้างการบริหารบุคลากรของ
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน.”

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน. 2552. “ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ของทีมประเทศไทยในอิหร่าน.”

“สถิติการส่งออกสินค้าไทยไปอิหร่าน.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/export_topn_country/report.asp

“Oil and Gas in Iran – Overview.” (Online). Available:

<http://www.mbendi.com/indy/oilg/as/ia/p0005.htm>

“Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961” (Online). Available:

http://www.ediplomat.com/nd/treaties/diplomatic_relations.htm

ภาคผนวก ก.

ผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2551 ของทีมประเทศไทย อิหร่าน

(มกราคม 2552)

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
1. มิติการเมือง		
1.1 ทวิภาคี	- จัดการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำรัฐบาล อิหร่านและไทยทั้งในระดับรัฐมนตรี และผู้นำ ฝ่ายนิติบัญญัติ และผู้นำฝ่ายตุลาการ	- ในปี 2551 มีคณะที่ไปเยือนกรุงเทพมหานครได้แก่ 1) รอง นรม. (พล.อ.สนธิ บุญ- รัตกลิน) เมื่อ 21-22 มค. 2551 โดยได้พบหารือกับ Ayatollah Taskhiri เลขาธิการ องค์การสมานพันธ์แห่งโลกเพื่อความสมานฉันท์ระหว่างสำนักคิฮิสลามและ นศ. ไทยมุสลิมในอิหร่านและมีการเยือนอิหร่านอีกครั้งหนึ่งในเดือน สค. 2551 2) ศ. เกียรติคุณ ตริังใจ บุรณสมภพ ประธานคณะ กมธ. การศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภาและคณะ 15 คนเยือนอิหร่านระหว่าง 2-12 กค. 2551 และได้พบหารือกับประธาน กมธ. วัฒนธรรมของรัฐสภาและหน่วยงาน ด้านศาสนาของอิหร่าน 3) Hojatoleslam Mohammad Jafar Montazeri ที่ปรึกษาหัวหน้าคณะตุลาการอิหร่านและคณะ รวม 12 คนมาเยือนไทยเพื่อพบ และดูงานด้านการปราบปรามการฟอกเงิน/การต่อต้านยาเสพติดในไทยระหว่าง 27 กค. – 2 สค. 2551 โดยความร่วมมือระหว่าง UNODC และ ปปส./ปปง. ไทย
	- จัดทำ คตล. ยาเสพติด การต่อต้านการก่อการ ร้าย	- คตล. ต่อต้านยาเสพติดอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไขร่างของฝ่ายไทยก่อนที่ฝ่าย อิหร่านจะเดินทางมาหารือกับฝ่ายไทยที่ ปทท. (ทั้งนี้ ผอ. ส่วนความร่วมมือกับ องค์การระหว่าง ปท. ปปส. ไปร่วม ปช. CICA Expert Group ที่กรุงเทพมหานคร 17- 20 มค. 2551) และนายประวิทย์ ลอยแก้ว ผู้ช่วยรองอัยการสูงสุดและคณะ ปปส.

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		และ ปปง. ไปร่วมหารือกับทางการอิหร่านและ UNODC ที่กรุงเทพมหานครเมื่อ 14-15 กค. 2551 เรื่องการจัด workshop ใน ปทท. สำหรับ คตล. ต่อด้านการก่อการร้ายกับอิหร่าน สอท. เห็นว่าจากสภาพทางการเมือง รพท. ซึ่งอิหร่านได้รับการกล่าวหาว่าสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ ฝ่ายความมั่นคงของไทยจึงยังคงไม่ประสงค์ที่จะจัดทำ คตล. ร่วมมือในเรื่องดังกล่าวกับฝ่ายอิหร่านและจะทำให้ภาพลักษณ์ไทยในสายตาของ ปท. ตต. เสื่อมเสีย ตลอดจนฝ่ายอิหร่านอาจจะเข้าไปเรียนรู้ระบบงานด้านความมั่นคงของไทยซึ่งจะไม่เป็นผลดีต่อไทย จึงเห็นควรระงับไว้เพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงของไทย
	- พบปะหารือกับผู้นำระดับสูงของอิหร่านอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งในเวทีระหว่างประเทศอื่นๆ และเข้าร่วมงานกิจกรรมที่ฝ่ายอิหร่านจัดขึ้น	- มีการประชุมระหว่าง ปท. ในอิหร่านที่คณะผู้แทนไทยเข้าร่วม อาทิ 1) พล.อ. อีรเดช มีเพียร ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินอีก 2 คนไปร่วมประชุม 10 th Annual Meeting of the Board of Directors of Asian Ombudsman Association ที่กรุงเทพมหานคร 18-26 เมย. 2551 2) นายจักรมณต์ ผาสุกวณิช ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและคณะร่วมประชุม Asian Productivity Organization ครั้งที่ 50 ที่กรุงเทพมหานครระหว่าง 21-23 เมย. 2551 3) นายพงษ์ศักดิ์ ขาเจียมจันทร์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นาคร SME ของไทยเข้าร่วมประชุม 31 st Association of Development Financing Institutions in Asia and Pacific (ADFIAP) Annual Meeting ที่กรุงเทพมหานครระหว่าง 28 เมย. – 1 พค. 2551 4) ออท. ได้นำนายไกรสร พรสุธี รองเลขาธิการ Asia-Pacific Telecommunity (APT) ได้เข้าพบหารือกับ รพช. โทรคมนาคมอิหร่านเมื่อ 5-12

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		กค. 2551 5) ออท. และคณะผู้แทนไทยประกอบด้วยนายจักริน ฉายะพงศ์ รองอธิบดีและ จนท. กรมองค์การระหว่างประเทศเข้าร่วมประชุม Non-Aligned Movement (NAM) Ministerial Meeting ที่กรุงเทพมหานครระหว่าง 27-30 กค. 2551 6) นายสมาน คำประกอบและคณะนักกวีไทยไปร่วมแข่งขันการประกวดการอ่าน คำภีร์อัล กุรอานที่อิหร่านระหว่าง 29 กค. - 6 สค. 2551 6) คณะนักฟุตบอลทีมชาติไทยไปแข่งขันฟุตบอลนัดกระชับมิตรในอิหร่านระหว่าง 5 -12 สค. 2551 - ออท. ได้ร่วมหารือกับ Ayatollah Taskhiri เลขาธิการองค์การสมาพันธ์แห่งโลก เพื่อความสมานฉันท์ระหว่างสำนักคิดอิสลามเมื่อ 21 มค. 2551 และ ออท. ได้เข้าพบหารือกับนาย Manuchehr Mottaki รมว. กต. เมื่อ 13 กพ. 2551 และระหว่างการยื่นพระราชสาส์นตราตั้งได้หารือกับ ปธน. Ahmadinejad เมื่อ 6 เมย. 2551 และนายชัยรัตน์ ศิริวัฒน์ อุปทูต ได้หารือกับ ปธน. Ahmadinejad ระหว่างพิธีการเฉลิมฉลองครบรอบการปฏิวัติอิสลามเมื่อ 10 กพ. 2551 ทั้งนี้ ออท. ยังได้เข้าร่วมงานฉลองครบรอบ 20 ปีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านนิวเคลียร์ของอิหร่านเมื่อ 8 เมย. 2551 โดยมี ปธน.อิหร่านเป็นประธานจัดงาน และงานเลี้ยงรับรองปีใหม่ของอิหร่าน (Norooz) ที่มี รมว. กต. อิหร่านเป็นประธานเมื่อ 12 เมย. 2551 และ ออท. ได้พบหารือกับ รมช. ก. ปีโตรเลียมอิหร่านเมื่อ 29 เมย. 2551 และ รมว. กต. อิหร่านเชิญรับฟังบรรยายสรุปเรื่องปัญหานิวเคลียร์ของอิหร่านและเรื่องอื่นๆ เป็นระยะๆ ซึ่ง สอท. รายงาน กต. มาโดยตลอด
	- จัดทำรายงานการเมืองเชิงลึกเพื่อแจ้งให้ ฝ่าย	สอท. ได้จัดทำรายงานการเมืองเชิงลึกมาโดยตลอด โดย ออท. เป็นเจ้าภาพจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	ไทยสามารถกำหนดท่าทีและนโยบายต่ออิหร่านได้ถูกต้อง จำนวนอย่างน้อย 12 ฉบับ	หารือคณะทูต ปท. สมาชิก P5 และ ออท. ปท. ที่มีบทบาทสำคัญทางการเมืองและการค้ากับอิหร่าน และการพบปะหารือกับนักธุรกิจเอกชนทั้งชาวไทยและอิหร่าน รวมทั้งนักธุรกิจชาวต่างชาติในอิหร่าน อดีต ออท. อิหร่านประจำ ปทท. / เลขาธิการสมาคมมิตรภาพไทย-อิหร่าน/ การร่วม ปช. และจัด ปช. Asian Ambassadors' Luncheon ฯลฯ <u>ซึ่งสามารถตรวจดูรายงานได้ที่กรมเอเชียใต้/ กรมองค์การ รพท. ฯลฯ</u>
	- ติดตามรายงานสถานการณ์ด้านนิวเคลียร์ของอิหร่านอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งข้อเสนอแนะและแผนรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งเข้าร่วมในการเตรียมท่าทีไทยและการหารือใน Board of Governors ของ IAEA ที่ไทยเป็นสมาชิก	- สอท. ได้จัด ปช. ออท. ประเทศสมาชิก Board of Governors ของ IAEA และสมาชิก UN Security Council รวมทั้งการหารือใน Asian Ambassadors' Luncheon ซึ่ง สอท. ได้รายงาน กต. โดยละเอียดทุกครั้ง โดยเฉพาะการประเมินผลกระทบต่อการคว่ำบาตรอิหร่านของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และแนวทางการทำธุรกิจของไทย โดย สอท. ร่วมกับ สคต. ณ กรุงเทพมหานคร ตลอดจนภาคเอกชนไทย อาทิ ปตท. สผ. และปูนซีเมนต์ไทยที่มี สทนง. ในอิหร่านในการประเมินผลกระทบต่อธุรกิจของบริษัทไทย/แนวทางในการแก้ไขสถานการณ์/การเตรียมพร้อมในการอพยพคนไทยออกจากอิหร่านกรณีถูกโจมตีโดยสหรัฐฯ และ/หรืออิสราเอลเพื่อให้อิหร่านล้มเลิกโครงการนิวเคลียร์ โดยนายพงษ์ธร ทวีสิน ผู้จัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของ ปตท. สผ. ได้เดินทางไปหารือกับ สอท. เมื่อ 19 กพ. 2551 และมีการหารือกับ จนท. ปตท.สผ. ที่ทำงานในอิหร่านหลายครั้งเพื่อประเมินสถานการณ์การเมืองในอิหร่าน ภัยคุกคามจากการที่อิหร่านอาจถูกโจมตีโดยกองกำลังต่างชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
1.2 พหุภาคี	- ปฏิสัมพันธ์เพื่อให้อิหร่านให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของไทยใน ACD (โดยเฉพาะโครงการด้านพลังงานต่างๆ) และ OIC	- สอท. ได้ให้การสนับสนุน ปตท. สผ. และ ปตท. ในการจัดคณะไปเยือนอิหร่านอยู่ เรื่อยๆ เพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของไทย อาทิ ออท.ได้นำนายอนนต์ สิริแสง- ทักษิณ CEO ของ ปตท. สผ. พร้อมด้วย ดร.ทองฉัตร หงส์ลดารมย์ ประธาน กกก. บริหารความเสี่ยง บ. ปตท. สผ. และนายจิตรพงษ์ กว้างสุขสถิตย์ ประธาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติและรอง กรรมการผู้จัดการใหญ่ หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติของ บ. ปตท. จำกัด)มหาชน (ที่ ไปเยือนอิหร่านเข้าพบหารือกับ รมช. ก. ปิโตรเลียมอิหร่านเมื่อ 29 เมย. 2551 และ ออท. ได้พบและเชิญ จนท. บ. ปตท.สผ./อิหร่าน บ. ปูนซีเมนต์ไทยในอิหร่าน ร่วมงานเลี้ยงหรือเกี่ยวกับการทำธุรกิจในอิหร่านบ่อยครั้งและเพื่อกำหนด ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางพลังงานกับอิหร่าน สำหรับในด้าน ACD กต. ประสานงานผ่าน สอท. อิหร่าน/ไทย และขณะนี้ยังไม่มีความคืบหน้าด้านความ ร่วมมือกับอิหร่านประการใดที่เด่นชัด ส่วนเรื่องการขอให้อิหร่านสนับสนุนไทยใน เรื่องปัญหาภาคใต้ใน OIC ต่อไปนั้น ออท. ก็ได้ยกขึ้นหารือกับ รมว. กต. อิหร่าน และ ปธน. อิหร่านในช่วงการเยี่ยมคารวะมาโดยตลอด
	- ประสานร่วมมือกันระหว่าง ASEAN และ ECO/IOR-ARC	- ออท. และ จนท. สอท. เข้าร่วมการประชุม IOR-ARC Ministerial Mtg. 2-4 พค. 2551 สำหรับ ECO ยังไม่มีการ ปช. ที่เกี่ยวเนื่องในอิหร่านตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จนถึงปัจจุบัน โดยในส่วนของ ASEAN ก็มีได้มีประเด็นใดที่ กต. ได้ขอให้ สอท. ดำเนินการเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ออท. ปท. สมาชิก ASEAN ก็เข้าร่วมการประชุม Asian

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		Ambassadors' Luncheon เป็นประจำทุกเดือนเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองภายในอิหร่านและระหว่างประเทศ ออท. และ จนท. สอท. ASEAN ได้ร่วมกันจัดงานแข่งกีฬาหลายประเภทเพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ ปท. สมาชิกอาเซียน มีการจัดงาน ASEAN Noodles Festival ครั้งที่ 1 ในอิหร่านที่ทำเนียบ ออท. ด้วย
	- ประสานและขยายความร่วมมือด้านการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งและการมีทำที่ร่วมกันในองค์การระหว่างประเทศ	- สอท. ได้ประสานงานเกี่ยวกับคำขอของทางการอิหร่านให้ฝ่ายไทยสนับสนุนการเลือกตั้งของอิหร่านในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ และการที่ไทยขอเสียงจากอิหร่านในการเลือกตั้งในเวทีระหว่าง ปท. มาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม การให้ความสนับสนุนอิหร่านในเวทีต่างๆ กต. และหน่วยงานต่างๆ จะต้องชั่งน้ำหนักผลประโยชน์ที่ไทยจะได้จากอิหร่านเมื่อเปรียบเทียบกับ การสนับสนุน ปท. อื่นๆ ซึ่งหากเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและปัญหาโครงการนิวเคลียร์อื่นๆ ที่ไม่มี ความอ่อนไหวทางการเมือง รปท. ฝ่ายไทยก็อาจให้การสนับสนุนอิหร่านได้โดย สอท. จะให้ความเห็นประกอบ หากได้รับการสอบถามจาก กต. เสมอมา
	- ประสานความร่วมมือภายใต้กรอบ Asian Parliament Assembly (APA)	- สอท. ได้ร่วมมือกับ กต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประสานงานการประชุม APA มาโดยตลอด และ ออท. ได้พบและแนะนำตัวกับเลขาธิการ APA เมื่อ 28 เมย. 2551
2. มิติด้านเศรษฐกิจ		
2.1 เศรษฐกิจและการลงทุน	- หาทางออกเรื่องอุปสรรคด้านการเงิน การธนาคาร อันสืบเนื่องมาจากมาตรการคว่ำบาตร	- ออท. ได้ไปพบปะหารือกับ ปท. ที่สำคัญ ที่ทำการค้ากับอิหร่านมาโดยตลอด รวมทั้งการเข้าร่วมใน Asian Ambassadors' Luncheon เพื่อหารือช่องทางที่ปท. รวม

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	ต่ออิหร่าน	อื่นๆ ทำธุรกิจการค้ากับอิหร่านโดยหลีกเลี่ยงปัญหาการคว่ำบาตรของ UNSC และ สหรัฐฯ ได้ประกาศใด ซึ่ง สอท. ปท.ต่างๆ มักจะปิดบังเกี่ยวกับการทำธุรกรรม ทางการเงินกับอิหร่านเนื่องจากถือเป็นความลับทางการค้า และ สอท. ยังได้หารือ กับภาคเอกชนไทยในอิหร่านทั้ง ปตท. สผ.และ บ. ปูนซีเมนต์ไทยเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ อุปสรรค ปรากฏว่า รบ. ไทยและ กต. (ในระดับสูงสุด) ยังไม่ มีบทบาทนำในการผลักดันนโยบาย/แนวทางระดับชาติเพื่อหาทางออกในเรื่องนี้ แบบที่หลายประเทศ อาทิ มาเลเซียได้ดำเนินการไปแล้ว
	- ติดตามความคืบหน้าของผลการประชุม JC ครั้งที่ 7 และการจัดการประชุม JC ครั้งที่ 8 ที่ ประเทศไทย	- สอท. ได้ให้ข้อคิดเห็นและผลักดันที่จะให้มีการประชุม JC ไทย-อิหร่านครั้งที่ 8 มาโดยตลอด แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองไทยทำให้ไม่สามารถกำหนด วัน เดือน ปีที่แน่นอนได้ และขึ้นอยู่กับ การหาทางออกเรื่องอุปสรรคด้านการเงิน การธนาคาร อันสืบเนื่องมาจากมาตรการคว่ำบาตรต่ออิหร่านด้วย
	- ส่งเสริมความร่วมมือด้าน energy security	- สอท. ได้สนับสนุนการดำเนินงานของ ปตท. สผ. และ ปตท. ดังที่กล่าวมาแล้ว ข้างต้นมาโดยตลอด
	- จัดทำความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการ ลงทุน การจัดภาษีซ้อน ความร่วมมือด้าน การเกษตร Preferential Trade Agreement ให้ แล้วเสร็จ	- สอท. ได้ติดตามกับกต. โดยกรมเศรษฐกิจระหว่าง ปท. และกรมเอเชียใต้ฯ มา โดยตลอด แต่ไม่มีความคืบหน้ามากนัก โดยเฉพาะ คตล. ภาษีซ้อนและ คตล. ส่งเสริมการลงทุนซึ่งมีความด้านเทคนิคหลายประการซึ่งทั้งสองฝ่ายไม่อาจ ตกลงกันได้ จึงต้องรอสองฝ่ายนัดประชุมกันต่อไป
	- ใช้สภาธุรกิจไทย-อิหร่านให้เป็นประโยชน์ สูงสุด รวมทั้งตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อขยาย นี้	- สอท. เห็นว่า กต. น่าจะหารือกับฝ่ายอิหร่านในระหว่างการประชุม JC ครั้งที่ 8 เนื่องจากสภาธุรกิจอิหร่าน-ไทยยังไม่สามารถจัดตั้งในอิหร่านได้เนื่องจากฝ่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	การค้า การลงทุน	นักธุรกิจอิหร่านยังไม่พร้อมและยังไม่อาจหาตัวประธานฯ ได้แม้ว่า สอท. และ สคต. จะได้พยายามเร่งรัดสภาพหอการค้าฯ ของอิหร่านมาโดยตลอด แต่ขณะนี้ไทย มีสภาธุรกิจไทย-อิหร่านซึ่งอยู่ภายใต้สภาพหอการค้าแห่ง ปทท. อยู่แล้ว หาก สามารถมีการจัดประชุม JC ครั้งที่ 8 ได้เมื่อใด ก็น่าจะผลักดันให้ฝ่ายอิหร่านจัดตั้ง สภาธุรกิจอิหร่าน-ไทยโดยเร็ว ซึ่ง ออท. ก็ได้เคยหารือกับประธานสภาพหอการค้า และอุตสาหกรรมของอิหร่านไว้ด้วยแล้ว
	- เจรจาขอทำการประมงไทยในอ่าวเปอร์เซีย	- อิหร่านยังไม่เปิดทำการประมงให้บริษัทต่างชาติโดยเสรีเนื่องจากต้องการให้ ประโยชน์ต่อการประมงพื้นบ้าน อย่างไรก็ตาม ยังมีโอกาสของภาคเอกชนไทยที่จะ ร่วมมือด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกับผู้ประกอบการชาวอิหร่าน แต่โดยที่ระเบียบ ของทางการอิหร่านค่อนข้างซับซ้อนไม่จูงใจต่อนักลงทุนไทยเมื่อเทียบกับ ปท. อื่น ทั้งยังมีปัญหาจากการที่อิหร่านถูกคว่ำบาตร ทำให้เอกชนไทยยังไม่สนใจลงทุนใน ตลาดอิหร่านในด้านนี้เท่าใดนัก
	- หาทางให้บริษัทไทยได้เข้าไปลงทุน/ร่วมทุนใน ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวและภาค บริการในอิหร่าน	- ออท. และ อทป. ได้พบหารือกับองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวอิหร่านมาโดยตลอด รวมทั้งกับสายการบินมาฮันแอร์และอิหร่านแอร์ ทั้งนี้ขณะนี้บริษัทท่องเที่ยวของ ไทยหลายบริษัทร่วมกับฝ่ายอิหร่านจัดตั้งบริษัททัวร์ไทยไปท่องเที่ยวในอิหร่านและ ปัจจุบันบริษัทสปปหลายบริษัทสนใจที่จะเปิดธุรกิจในอิหร่าน แต่โดยที่อิหร่านยังไม่ มีกฎหมายด้านสปา/นวดแผนไทย จึงต้องมีการผลักดันกับภาคเอกชนอิหร่านอย่าง ต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้อิหร่านมีกฎหมายรองรับ สำหรับการลงทุนในด้านการ ก่อสร้างโรงแรมในอิหร่าน เนื่องจากอิหร่านถูกคว่ำบาตรทางการค้า การโอนเงิน

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		เข้า-ออกอิหร่านเกือบจะทำได้เลย ธนาคารไทยระงับการทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวกับอิหร่าน ทำให้ภาคเอกชนไทยขนาดใหญ่ยังไม่มีความสนใจที่จะลงทุนในด้านนี้ในตลาดอิหร่าน
	- ใช้ ASEAN-Tehran Committee เพื่อช่วยผลักดันความร่วมมือในกรอบใหญ่	ขณะนี้ สอท. ได้ใช้ช่องทางผ่าน Asian Ambassadors' Luncheon ซึ่งเป็นกรอบกว้างกว่ากลุ่ม ASEAN ในอิหร่านซึ่งมี สอท. เพียง 6 ปท. แต่ สอท. ปท. Asian มี 15 ปท. รวมทั้งจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ซึ่งถือเป็น ปท. ที่มีความสำคัญในภูมิภาคฯ และในบริบทของโลกยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเมืองของอิหร่าน/การเมือง รปท. /มาตรการคว่ำบาตรของนานาชาติต่ออิหร่านและผลกระทบ
3. มิติทางด้านสังคมและ วัฒนธรรม		
3.1 ด้านการท่องเที่ยว (เป้าหมายนักท่องเที่ยวอิหร่านเข้าไปเยือนไทย ในปี 2551 ไม่น้อยกว่า 74,000 คน)	- จัดทำโรดโชว์ด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว การลงทุนในสามเมืองสำคัญของอิหร่านที่เมืองชีราซ ยาด และทาบรีซ รวมทั้งเผยแพร่ประวัติการเจริญสัมพันธ์ไมตรีระหว่างไทยกับอิหร่านตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา	- สอท. ร่วมกับ สคต. ณ กรุงเทพมหานครจัดงานโรดโชว์ด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยวและการลงทุนโดยการจัดสัมมนาร่วมกับหอการค้า อุตสาหกรรมและเหมืองแร่ที่จังหวัดอิสฟาฮานและ จว. กุมาระหว่าง 7-9 กค. 2551 และที่ จว. ฮาเมดานและ จว. เคอร์มันชาห์ ระหว่าง 5-7 กย. 2551 โดยได้หารือกับผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของจังหวัด สมาชิกหอการค้า และนักธุรกิจ โดยเฉพาะเจ้าของบริษัทท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่เพื่อขยายปริมาณการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างกัน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการลงทุนในไทยโดยนำแผนพับและวีดิทัศน์ทางการท่องเที่ยวไทยไปแจก กับตอบข้อซักถามต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำธุรกิจการค้ากับ

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		ไทย ตลอดจนแสงสว่างสู่ทางการขยายการค้าของตลาดสินค้าไทยในแต่ละจังหวัดที่จะเดินทางไปด้วย นอกจากนี้มีการเผยแพร่ข่าวการเยือนของคณะที่ม ปทท. ของ สอท. ทางสื่อมวลชนท้องถิ่นทั้งทางโทรทัศน์และ นสพ. ด้วย - สถิตินักท่องเที่ยวอิหร่านมา ปทท. ในปี 2550 มีจำนวน 57,538 คนและคาดว่าในปี 2551 ทั้งปีมีนักท่องเที่ยวจากอิหร่านมา ปทท. กว่า 80,000 คน ซึ่งสถิติการเติบโตของตลาดนักท่องเที่ยวอิหร่านในไทยมีการเติบโตปีละ 40-50% มาโดยตลอด และปัจจุบันมีสายการบินอิหร่านเปิดบินตรงไป ปทท. 2 สายการบินได้แก่ Mahan Air และ Iran Air ซึ่งเพิ่งจะเปิดบินมา ปทท. เมื่อ กค. 2551
	- ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศจัดทำกิจกรรมส่งเสริมอาหาร และการท่องเที่ยวโดยร่วมออกร้านในงาน Food and Hospitality	- สอท. ได้ร่วมกับ สคต. ณ กรุงเทพมหานครทำการออกร้านอาหารไทย และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว วัฒนธรรมไทยในงาน Food and Hospitality ที่กรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ 25-28 พค. 2551 โดยมีการนำอาหารไทย ขนมไทยผลไม้ไทยไปออกร้านและให้ชาวอิหร่านชิมฟรี มีการฉายวิดีโอเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน ปทท. ตลอดจนที่มีผู้เข้าชมกว่า 30,000 คน นอกจากนี้ สอท. ยังได้เป็นเจ้าภาพจัดงาน ASEAN Noodles Festival ครั้งที่ 1 ในอิหร่านที่ทำเนียบ ออท. อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Food and Hospitality ของ สอท.
	- เชิญสื่อมวลชนอิหร่านมาเยือนประเทศไทยตามโครงการ Familiarization Trip to Thailand 2008	- สอท. จะให้การสนับสนุนการส่งสื่อมวลชนอิหร่านมา ปทท. ซึ่งปกติจะจัดโดยกรมสารนิเทศในช่วง สค. - กย. ของทุกปี ซึ่งในปี 2551 นี้ได้จัดขึ้นในช่วงเดือน กค. โดยมีผู้สื่อข่าว นสพ. Iran News เข้าร่วมโครงการ มีการเขียนข่าวเกี่ยวกับ ปทท. ในเชิงบวกลงพิมพ์ใน นสพ. หลายครั้ง ซึ่งเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ ปทท.

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		และจัดซื้อข้อใจในปัญหา จชต. ซึ่งที่ผ่านมา สอท. ได้ช่วยคัดสรรนัก นสพ./สื่อมวลชนที่มีชื่อเสียงของอิหร่านเพื่อให้การ ปชส. ปทท. เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ
	- หารือกับสำนักงาน ททท. คูโบ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานในปี 2551-2552 ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในอิหร่านที่มีอัตราเติบโตสูงอย่างเป็นรูปธรรม	- สอท. ได้เชิญ ผอ. สนง. ททท. ณ เมืองคูไบไปออกบูทส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในงาน Thailand Exhibition 2008 ที่กรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ 8-14 สค. 2551 โดย ผอ. ททท.ฯ ได้พบหารือกับบริษัทด้านการท่องเที่ยวในอิหร่าน สายการบินอิหร่านแอร์ มาฮันแอร์และหน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวของอิหร่าน เพื่อให้ สนง. ททท. ณ เมืองคูไบสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในตลาดคูไบได้อย่างเหมาะสม ทำให้ในเวลาต่อมา ททท. ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมสัมมนาบริษัทท่องเที่ยวในอิหร่านประมาณ 50 รายที่กรุงเทพมหานครจัดโดย บ. Hooman Tour เมื่อ 23 ธค. 2551 และยังนำไปสู่ความร่วมมือระหว่าง ททท. กับสายการบิน Mahan Air ในการจัดการสัมมนา/ปชส. การท่องเที่ยวไทยที่โรงแรม Laleh กรุงเทพมหานครในวันที่ 17 มค. 2552 โดยมีการพบปะบริษัทท่องเที่ยวอิหร่านประมาณ 250 คน มีการแสดงโชว์ไทยและรำกระบี่กระบองไทยด้วย
	-ใช้เว็บไซต์ของ สอท. เป็นแหล่งข่าวส่งเสริมการท่องเที่ยว และ links กับ เว็บไซต์ของ ททท.และเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลท่องเที่ยวเป็นภาษา สำ พาร์ซีในเว็บไซต์	- สอท. ได้ปรับปรุง website ของ สอท. ให้ทันสมัยและเป็นมิตรกับผู้ใช้บริการมากขึ้น โดยมีข้อมูลส่งเสริมเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนและมี link กับเว็บไซต์ที่สำคัญของไทย และการดำเนินการตามแบบ Business Information Center การ update ข้อมูลกิจกรรมของ สอท. ที่มีประจำสม่ำเสมอ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ ได้ดำเนินการตามเวลา โอกาสและทรัพยากรบุคคลของ สอท. ที่จะอำนวย

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	- กระจายข่าวสารการท่องเที่ยวไทยยังสื่อต่างๆ รวมทั้งเว็บไซต์ของ สอท. และเว็บไซต์ท้องถิ่นต่างๆ ที่สำคัญคือเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวอิหร่านซึ่งมีการลงข่าวของประเทศไทยตามที่ สอท. แจ้ง โดย ออท. ให้สัมภาษณ์นักข่าวในโอกาสต่างๆ	- สอท. ได้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวมาโดยตลอด และได้ส่งข้อมูลการท่องเที่ยวให้บริษัทเอเยนต์ท่องเที่ยวของอิหร่านจำนวนมาก โดยเฉพาะการ update เว็บไซต์ สอท. เพื่อ link ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของไทยและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยตลอดปี ซึ่งตลาดการท่องเที่ยวในไทยเป็นที่รู้จักกันดีในอิหร่าน และคนอิหร่านนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว ปทท. มากโดยมีอัตราการเติบโตกว่า 40-50% ทุกปี ทำให้การออกวีซ่าเป็นภาระของ สอท. เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ออท. ได้ให้สัมภาษณ์นักข่าวอิหร่านเป็นระยะๆ รวมทั้งเชิญสื่อมวลชน ไปร่วมงานทั้งงานวันชาติวันสงกรานต์ งานลอยกระทงซึ่งจัดขึ้นที่ทำเนียบ ออท. ในปี 2551 ด้วย
3.2 การส่งเสริมวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง และ OTOP	- การเข้าร่วมงานการกุศลของภริยาคุณะพุด ประเทศเอเชีย เพื่อเผยแพร่อาหาร ขนม วัฒนธรรม และสินค้าพื้นเมืองรวมทั้งสินค้า OTOP เพื่อหารายได้ช่วยเหลือการกุศลในอิหร่าน	- ออท. ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานเทศกาลสงกรานต์เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรของไทย ซึ่งได้วางแผนมากกว่า 5 ปีแล้ว ที่ทำเนียบ ออท. เมื่อ 13 เม.ย. 2551 เพื่อแนะนำ ปทท. และประเพณีไทยให้รู้จักแพร่หลายในอิหร่าน โดยเชิญ ออท. คนสำคัญ มิตรของ ปทท. นักการทูตที่เคยประจำการใน ปทท. นักธุรกิจอิหร่านที่ทำธุรกิจกับไทย รวมทั้งสิ้นกว่า 90 คน มีการรดน้ำแช่ผู้มาร่วมงาน การเลี้ยงอาหารไทย ขนมไทย เครื่องดื่มสมุนไพรไทย การแสดงสินค้า OTOP การจับฉลากรางวัลศิลปหัตถกรรมไทย มีการแสดงแกะสลักผลไม้แบบไทย และการแจกแผ่นพับรายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน ปทท. ให้ผู้สนใจ ซึ่งนับเป็นการเผยแพร่ ปทท. ได้เป็นอย่างดี - งาน Bazaar ของภริยาคุณะพุด ปท. เอเชียจัดขึ้นในวันที่ 2 พค. 2551 ซึ่ง สอท. ได้ไปออกบู๊ที่ร้านอาหารไทย 2 โต๊ะ โดยร้าน Thai Orchid ซึ่งเป็นร้านอาหารไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		แห่งเดียวในอิหร่าน และ สอท. มีสินค้า OTOP และสินค้าไทยไปจัดแสดงและขาย 1 บูธ โดยได้นำเอกสารแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไปแจกให้ผู้สนใจทดลองงานด้วย - มีการจัดงาน ASEAN Noodles Festival ครั้งที่ 1 ในอิหร่านที่ทำเนียบ ออท. ไทย เมื่อเดือน สค. 2551 เพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับการอาหาร/ก๋วยเตี๋ยวของ ปท. อาเซียน โดยเฉพาะอาหารไทยขนมไทยซึ่งมีผู้เข้าร่วมงานกว่า 300 คนด้วย
3.3 ความร่วมมือด้านการ ศึกษาและ วิชาการ	- สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ (สพร.) สนับสนุนทุนต่างๆ ที่ไทยมีประสบการณ์ และความร่วมมือให้แก่อิหร่านเป็นประจำ ทุกปีตามเป้าหมายที่ สอท. ตั้งไว้ (16 ทุน)	- ในปี 2551 สพร. ได้จัดทุนฝึกอบรมให้ชาวอิหร่านจำนวนมากในหลายๆ ด้าน มี ชาวอิหร่านได้รับทุนฝึกอบรมในปท. หลายหลักสูตรมากโดยในปี 2551 มีจำนวน มากกว่า 16 ทุน ซึ่งทุกฝึกอบรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม ศสพ. ระหว่างรัฐบาล-ประชาชน และประชาชน-ประชาชน และเป็นการสร้างเสริม ทศนคติที่ดีของชาวอิหร่านต่อไทย ในระยะยาวต่อไป ทั้งนี้ยังเป็นการสร้าง เครือข่ายมิตรของ ปทท. ต่อบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งระดับสูงในวงการต่างๆ ทาง วิชาการ การสาธารณสุขและนโยบายเศรษฐกิจ รวมทั้งการท่องเที่ยวของอิหร่านใน อนาคตซึ่งจะตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริม ศสพ. กับอิหร่าน ของไทย
	- ให้บริการข้อมูลการศึกษาแก่อิหร่านที่ สนใจ	- สอท. ได้ตอบข้อสอบถามของชาวอิหร่านเป็นจำนวนมากที่สอบถามเกี่ยวกับ การศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมใน ปทท. รวมทั้งหลักสูตรการศึกษานานาชาติใน ระดับปริญญาตรี/โท/เอก มาโดยตลอด นอกจากนี้ สอท. ได้เชิญ ม. AIT และ Asian University ในไทยไปร่วมออกบูธส่งเสริมการศึกษาลักษณะนานาชาติใน ไทยในงาน Thailand Exhibition ระหว่าง 8-14 สค. 2551 เพื่อส่งเสริมให้ นศ.

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		อิหร่านมาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษใน ปทท. ให้มากขึ้น
3.4 การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้าน สารนิเทศ	- จัดทำรายงานสารนิเทศและการท่องเที่ยว รวมทั้งรายงานข่าวที่อิหร่านเสนอเกี่ยวกับ ประเทศไทยอย่างสม่ำเสมอ	- สอท. ได้รายงานข่าวที่ นสพ. อิหร่านรายงานข่าวเกี่ยวกับปทท. ให้ กต. เป็น ระยะๆ ตามความสำคัญของข่าว และเมื่อวันที่ 24 เม.ย. 2551 สอท. ได้ให้ สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว Fars News Agency ซึ่งเป็นสำนักข่าวอิสระที่ใหญ่ที่สุดใน อิหร่านเกี่ยวกับ คสพ. ไทย-อิหร่านที่มีมายาวนานกว่า 400 ปี คสพ. ทางเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว วัฒนธรรม ทำที่ของไทยต่อปัญหาโครงการนิวเคลียร์ของ อิหร่าน และเรื่องอื่นๆ ที่จะประโยชน์ต่อ คสพ. ระหว่าง ปท. ทั้งสองด้วย การ ให้สัมภาษณ์กับนิตยสารด้านการท่องเที่ยวของอิหร่านบ่อยครั้ง ซึ่ง กต. สามารถ ศึกษาได้จากโทรเลขรายงานที่ สอท. ส่งให้ กต. รับทราบตลอดมา
4. มิติด้านการกงสุล		
4.1 งานด้านการกงสุล		
4.1.1 งานหนังสือเดินทาง งานทะเบียน ราษฎร งานทะเบียนครอบครัว งาน นิติกรณ์ และงานตรวจลงตรา	- ปรับปรุงการอำนวยความสะดวกผู้มารับ บริการทะเบียนราษฎร ทะเบียนครอบครัว และ นิติกรณ์เอกสารให้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง	- สอท. ได้บริหารจัดการงานด้านกงสุลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นมาโดยตลอดที่ ผ่านมายังไม่พบข้อบกพร่องด้านทะเบียนราษฎร ทะเบียนครอบครัวและนิติกรณ์ อย่างไรก็ตาม การทำหนังสือเดินทางในระบบ on-line กับ กต. มักจะมีปัญหาการ ต่อสัญญาซึ่งมักจะขาดหายเนื่องจากสัญญาอินเตอร์เน็ตในอิหร่านมักจะไม่ดี ล่าช้าและสัญญาติดขัดเป็นประจำ
	- บริการกงสุลสัญจรที่เมืองกุมและเมือง อาซาลูเยห์ แห่งละ 1 ครั้ง	- สอท. ได้จัดเลือกตั้ง 2 ครั้งที่เมืองกุมและเมืองอาซาลูเยห์ กล่าวคือการจัดตั้ง สส. นรจ. เมื่อเดือน ธค. 2550 และการเลือกตั้ง สว. นรจ. ในเดือน มค. 2551 อย่างไรก็ตาม ขณะนี้คนงานที่เมืองอาซาลูเยห์ซึ่งเดิมมีประมาณ 90 คนได้หมด

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
		สัญญาและเดินทางกลับ ปทท. เกือบหมดแล้ว สำหรับ นศ. ไทยที่เมืองกัมมักจะเดินทางไป สอท. โดยมีได้นัดหมายเนื่องจากระยะเวลาเดินทางไปกรุงเทพมหานครเพียง 1 ชม. เศษ จึงทำให้ไปที่ สอท. ได้ง่าย
4.1.2 การคุ้มครองดูแลคนไทยและผลประโยชน์คนไทยในอิหร่าน	- ปรับปรุงแผนอพยพให้มีความทันสมัยเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันและจัดประชุมแผนอพยพคนไทยในกรณีเกิดภัยพิบัติและภัยสงครามในอิหร่าน เมื่อมีสถานการณ์น่าเป็นห่วง และชักซ้อมแผนอพยพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	- สอท. ได้ร่วมประชุมเพื่อซักซ้อมแผนอพยพคนไทยกับผู้แทนบริษัท ปตท. สผ. 2 ครั้งในช่วง มค. – กพ. 2551 และได้แนะนำให้ ปตท. สผ. ปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกันกับ สอท. โดย ปตท. สผ. ได้ทบทวนข้อมูลด้านสนามบินที่เหมาะสมกับการอพยพคนไทย จุดแวะพัก ฯลฯ โดยหลังจากนั้นมีการประชุมหารือระหว่าง ปตท. สผ. กับ สอท.อย่างไม่เป็นทางการมาโดยตลอดเพื่อประเมินสถานการณ์ ทั้งนี้ สอท. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ออท./สอท. โรมานีที่อยู่ใกล้กับที่ทำการ สอท. ที่สุด และกับ ออท./สอท. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการอพยพคนไทยไปดูแล
	- ตรวจสอบประวัติความน่าเชื่อถือสถานะของบริษัทนายจ้าง	- สอท. ดำเนินการเมื่อ ได้รับการร้องขอเพื่อจ้างงานแรงงานไทย ซึ่งที่ผ่านมายังมีไม่มากนัก แต่มีกรณีบริษัทจัดส่งแรงงานจะขอให้ส่งแรงงานไทยไปทำงานที่เมือง Arak ซึ่งเป็นเมืองที่เป็นที่ตั้งของเตาปฏิกรณ์ปรมาณูของอิหร่านและ สอท. ได้ชี้แจงถึงความเสี่ยงภัยที่สถานที่เมื่อดังกล่าวจะถูกโจมตีจากอิสราเอล/สหรัฐฯ ซึ่ง ก. แรงงานของไทยก็เห็นด้วยในประเด็นที่ว่านโยบายของ รบ. ไทยไม่ควรจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในสถานที่ที่เสี่ยงต่อภัยสงคราม
	- ตรวจสอบสัญญาจ้าง อัตราค่าจ้างเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่แรงงานไทย	- สอท. ดำเนินการเมื่อได้รับการร้องขอเพื่อจ้างงานแรงงานไทย ซึ่งที่ผ่านมายังมีไม่มากนัก

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	- ประสานนายจ้าง ตัวแทนและแรงงานไทย เพื่อให้เกิดความราบรื่นในการปฏิบัติงาน	- สอท. ดำเนินการมาโดยตลอด แต่ขณะนี้แรงงานไทยที่เมืองอาซาฮุเอะได้กลับ ปทท. เกือบหมดแล้ว
	- ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิและ ผลประโยชน์ของคนไทย และแรงงานไทยใน อิหร่านอย่างเต็มที่	- สอท. ดำเนินการมาโดยตลอด แต่ขณะนี้แรงงานไทยที่เมืองอาซาฮุเอะได้กลับ ปทท. เกือบหมดแล้ว
	- เผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารรวมทั้งดำเนินการ ลงทะเบียนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณา- จักร	- ดำเนินการในช่วงการเลือกตั้ง สส. นรจ. เมื่อ ธค. 2550 และเลือกตั้ง สว. นรจ. เมื่อ มค. 2551 เป็นผลสำเร็จทั้งที่เมืองกุมและอาซาฮุเอะ โดยในการเลือกตั้ง สส. นรจ. มีผู้มาใช้สิทธิ 127 คน คิดเป็น 78.4% และการเลือกตั้ง สว. นรจ. มีผู้มาใช้ สิทธิ 69 คนคิดเป็น 47.92%
4.1.3 การจัดการเลือกตั้งนอก ราชอาณาจักร	- ดำเนินการจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร โดยจัดขึ้นที่ สอท ณ กรุงเทพมหานคร และสมาคม นักศึกษาไทยที่เมืองกุม	- ดำเนินการในช่วงการเลือกตั้ง สส. นรจ. เมื่อ ธค. 2550 และเลือกตั้ง สว. นรจ. เมื่อ มค. 2551 เป็นผลสำเร็จทั้งที่เมืองกุมและอาซาฮุเอะ
	- ดำเนินการเลือกตั้ง สว. ที่จะมีขึ้นในปี 2551	- ดำเนินการในช่วงการเลือกตั้ง สว. นรจ. เมื่อ มค. 2551 เป็นผลสำเร็จทั้งที่เมือง กุมและอาซาฮุเอะโดยการเลือกตั้ง สว. นรจ. ในอิหร่านมีผู้มาใช้สิทธิ 69 คนคิด เป็น 47.92%
4.1.4.การส่งเสริมความสามัคคีและความ รักชาติรักแผ่นดินของชุมชนไทยในอิหร่าน	- ส่งเสริมและสนับสนุนงานและกิจกรรมของ สมาคมนักศึกษาไทยในอิหร่าน	- สอท. ได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมของสมาคมนักศึกษาไทยในอิหร่านมาโดย ตลอดและจัดงบประมาณสนับสนุนเป็นระยะๆ โดยเฉพาะให้ นศ. ช่วยงานเลือกตั้ง เพื่อให้ นศ. มีความใกล้ชิดกับทางราชการมากยิ่งขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	- สนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่สมาคมนักศึกษาไทยในด้านการเข้าสถานที่เนื่องจากสมาคมฯ เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปลายปี 2550 นศ. เมื่อ สค. 2551 โดย บ. ปตท. สผ. ได้ตอบรับคำขอของ สอท. ในการมอบทุนสนับสนุนให้สมาคมนักศึกษาไทยในอิหร่านอีกกว่า 200,000 บาทเพื่อให้การสนับสนุนการเข้าที่ทำการสมาคมฯ เป็นไปได้โดย นศ. ไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เนื่องจาก นศ. มุสลิมไทยส่วนใหญ่มีฐานะยากจน	- สอท. ได้รับงบประมาณสนับสนุนสถานที่เช่าเป็นที่ทำการของสมาคม นศ. ไทยในอิหร่านที่เมืองกุม 200,000 บาทในปี 2551 โดย สอท. ได้มอบเงินสนับสนุนให้ นศ. เมื่อ สค. 2551 โดย บ. ปตท. สผ. ได้ตอบรับคำขอของ สอท. ในการมอบทุนสนับสนุนให้สมาคมนักศึกษาไทยในอิหร่านอีกกว่า 200,000 บาทเพื่อให้การสนับสนุนการเข้าที่ทำการสมาคมฯ เป็นไปได้โดย นศ. ไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เนื่องจาก นศ. มุสลิมไทยส่วนใหญ่มีฐานะยากจน
	- แนะนำการประกอบอาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษาให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	- เมื่อ นศ. สำเร็จการศึกษา สอท. ก็ได้แนะนำให้ นศ. ไปทำงานกับบริษัทที่ทำการค้าระหว่างไทย-อิหร่านมาโดยตลอด โดยเฉพาะสายการบินและบริษัทท่องเที่ยว
5. มิติด้านการบริหารจัดการ		
5.1 ปรับปรุงอุปกรณ์เครื่องใช้ในสถานเอกอัครราชทูต ให้มีความทันสมัยใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	- จัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานที่มีความทันสมัยและจำเป็นกับการใช้งานทั้งเครื่องโทรสาร และเครื่องถ่ายเอกสาร รวมทั้งครุภัณฑ์ในทำเนียบ ได้แก่ เครื่องซักผ้า เพิ่มเติม	- สอท. ได้ดำเนินการจัดซื้อเครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องซักผ้าซึ่งได้งบประมาณจาก กต. แล้ว และได้เสนอขอจัดซื้อครุภัณฑ์เพิ่มเติมสำหรับทำเนียบ สอท. อาทิ เครื่องล้างจาน เตาไมโครเวฟ และติดตั้งปั้มน้ำสำหรับทำเนียบ สอท. โดยใช้งบค่าใช้จ่าย 10% จนได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อครุภัณฑ์ตามคำขอทั้งหมด มีการขอ งบประมาณ. ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าและติดตั้งเครื่องปั่นไฟซึ่งได้รับการอนุมัติแล้ว กำลังทำการจัดซื้อจัดจ้าง และได้เสนอขอ งบประมาณ. ซ่อมแซมระบบ heater และระบบตอบรับโทรศัพท์อัตโนมัติจาก กต. ซึ่งกำลังรอการอนุมัติจาก กต.
	- ขอบประมาณจัดซื้อคอมพิวเตอร์ทดแทนคอมพิวเตอร์ที่มีอายุการใช้งานนานให้ทันสมัย	- สอท. ได้รับงบประมาณจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ใหม่จำนวน 9 ชุดจากงบ 10% และได้จัดซื้อและรับมอบของแล้ว

ประเด็นยุทธศาสตร์	โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในปี งบประมาณ. 2551 ของสอท. ณ กรุงเทพมหานคร
	- ทำการปรับปรุงซ่อมแซมรอยรั่วบนผนังและโครงสร้างของทำเนียบ ออท. รวมทั้งทำการทาสีภายในทำเนียบทั้งหมดให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น	- สอท. ได้ดำเนินการทาสีทำเนียบ ออท. แล้ว
	- ของบประมาณจัดซื้อรถยนต์ส่วนบุคคลกลางแทนรถยนต์ Volvo ซึ่งใช้งานมากกว่า 11 ปี และอยู่ในสภาพไม่ปลอดภัยต่อการใช้งาน	- ได้จัดซื้อรถ mini-van Toyota Previa แทนรถยนต์ Volvo และรถยนต์ได้มาถึงศูนย์การที่กรุงเทพมหานคร ขณะนี้รถขึ้นตอนเอกสารจาก กต./ทางการอิหร่านให้เสร็จเรียบร้อยแล้ว
5.2 ประชุมคณะกรรมการบริหาร สอท. ในการทำงานที่ประเทศไทย	- ประชุมคณะกรรมการบริหารสถานเอกอัครราชทูต ที่ประเทศไทย อย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่า 8 ครั้ง ในปี งบประมาณ. 2551 เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและดำเนินการตามแผนงานปี 2551 อย่างบูรณาการ และร่วมกันจัดทำแผนงานในการปฏิบัติราชการในปี งบประมาณ 2552 ต่อไป	- สอท. ได้จัดพบปะหารือกับ สคต. ณ กรุงเทพมหานคร/ ผู้แทน ปตท. สผ. และบริษัท ปูนซีเมนต์ไทยหลายครั้งตลอดปี 2551 เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการการคว่ำบาตรของนานาชาติ UNSC และสหรัฐฯ ต่ออิหร่านและงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจการค้า และทบทวนแผนอพยพตามรายงานที่ส่งให้ กต. ทราบตลอดมา
5.3 การสร้างฐานข้อมูล (Website) ของ สอท. ที่มีความทันสมัย ข้อมูลถูกต้องเกี่ยวกับไทย-อิหร่าน	- พัฒนาปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ของ สอท. ให้มีความสวยงามน่าสนใจ บรรจุข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (update) อยู่เสมอโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การดำเนินการของไทยต่อเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในเชิงสมานฉันท์	- สอท. ได้ดำเนินการไปแล้วและกำลังพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ประเด็นยุทธศาสตร์	แผนการดำเนินการ/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในปี 2551	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ
4.2 ด้านการค้า	-ตั้งเป้าหมายด้านการค้าการขยายตัวการส่งออกสินค้าไทยมา อิหร่านให้ได้ร้อยละ 25ในปี 2551คิดเป็นมูลค่า 876.63ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ	กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวง พาณิชย์ สมาคม/ภาคเอกชน และ สอท . ณ กรุงเตหะราน	ตามที่ระบุในเอกสาร แนบ 1 และ 2	กระทรวงพาณิชย์
	- ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมพัฒนาการ ส่งเสริมการส่งออก โดย ● การจัดคณะผู้แทนการค้าอิหร่านเดินทางไปเข้าร่วม กิจกรรมงานแสดงสินค้าในประเทศไทย จำนวน 13งานฯ) เอกสารแนบ (3 ● เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในประเทศอิหร่านจำนวน 2งาน ฯ และการจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรม Solo Show - Thailand Exhibition 2007 จำนวน 1ครั้ง)เอกสารแนบ (4 ● จัดกิจกรรม Road show ร่วมกับ สอท . ● จัดกิจกรรมสำหรับร้านอาหารไทยในกรุงเตหะราน Thai Kitchen to the World – Thai Select ร่วมกับร้านอาหารไทยใน ประเทศอิหร่าน ● จัดคณะสื่อมวลชนเดินทางไปทำข่าวด้านกิจกรรมงาน แสดงสินค้าในประเทศไทยจำนวน 1ครั้ง			

ประเด็นยุทธศาสตร์	แผนการดำเนินการ/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในปี 2551	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ
	• ประสานงานกับ สอท.๔ ในการรับและให้ความสนับสนุนการรับรองแขกภาครัฐบาลและเอกชนที่เดินทางไปปฏิบัติราชการต่างประเทศกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย • ให้บริการข้อมูลและนัดหมายเจรจาการค้าแก่นักธุรกิจไทยและอิหร่าน ตอบข้อซักถาม ข้อมูลทางโทรศัพท์ โทรสารและอีเมล • แสวงหาลูกค้าและพบปะนักธุรกิจรายใหม่ทั้งในพื้นที่เมืองหลวงและในภูมิภาค • ติดตามภาวะเศรษฐกิจ นโยบาย มาตรการและกฎระเบียบทางการค้า ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลคู่แข่งในตลาด การติดตาม/แก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าและปกป้องผลประโยชน์ และการจัดทำประเมินผลสถานการณ์ส่งออก • ศึกษาสำรวจหาแหล่งวัตถุดิบและภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่เป็นเป้าหมาย เช่น ธุรกิจบริการ ร้านอาหาร ไทย ธุรกิจแฟรนไชส์ ธุรกิจการโรงแรม ธุรกิจการก่อสร้าง และจัดทำรายการเชิงลึกเพื่อให้หน่วยงานและภาคเอกชนมีข้อมูลเพียงพอในการพิจารณาการร่วมกิจกรรม ร่วมลงทุนในประเทศอิหร่าน			

ประเด็นยุทธศาสตร์	แผนการดำเนินการ/โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในปี 2551	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ
	● ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับธุรกิจไทยที่ได้มาลงทุนในประเทศอิหร่าน ได้แก่ ปตท.สผ. และ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย โดยเฉพาะปัญหาจากการคว่ำบาตร ● ใช้อิหร่านเป็นฐานส่งออกจากไทยไปยังประเทศกลุ่ม CIS ผ่าน North-South Transport Corridor (ระหว่างโอมาน อิหร่าน อินเดีย รัสเซีย) ● ดำเนินการอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามที่หน่วยงานต้นสังกัดและ สอท.ฯ มอบหมาย			

งานแสดงสินค้าในประเทศไทยในปีงบประมาณ 2551

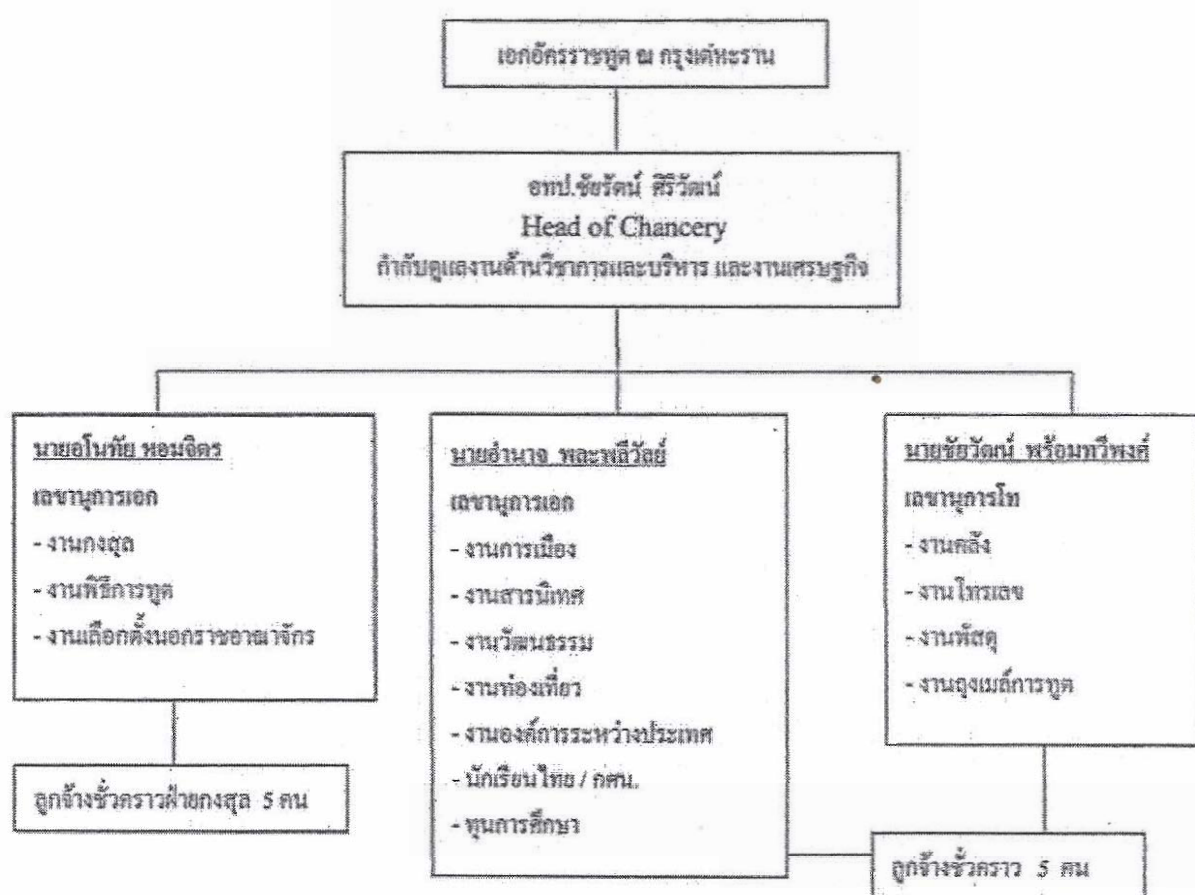
งานแสดงสินค้าที่กรมส่งเสริมการค้าส่งออกสนับสนุน ดำเนินการหรือจัด

1. Thailand International Education Exhibition Feb 2008, Queen Sirikit National Convention Center
2. Bangkok Gems & Jewelry Fair, March 2008, Impact
3. Thailand International Furniture Fair 2008, 12 – 16 March 2008, Impact
4. Bangkok International Gift Fair and Bangkok International Houseware Fair 2008, April 2008, Impact
5. Thailand Auto parts & Accessories Fair 2008, 23-27 April 2008, BITEC
6. THAIFEX – World of Food Asia, May, 2008, Impact
7. Bangkok International Fashion Fair and Bangkok International Leather Fair, 2008, BITEC
8. Thailand Logistics Fair 2008, Queen Sirikit National Convention Center
9. Bangkok Gems & Jewelry Fair, September 2008, Impact
10. Bangkok RHVAC 2005 , 14-18 September 2005, BITEC
11. Thailand Electrics and Electronics (E&E), 2008, BITEC
12. Bangkok International Gift Fair and Bangkok International Houseware Fair 2008, Impact
13. Made in Thailand 2008, December 2008, Impact

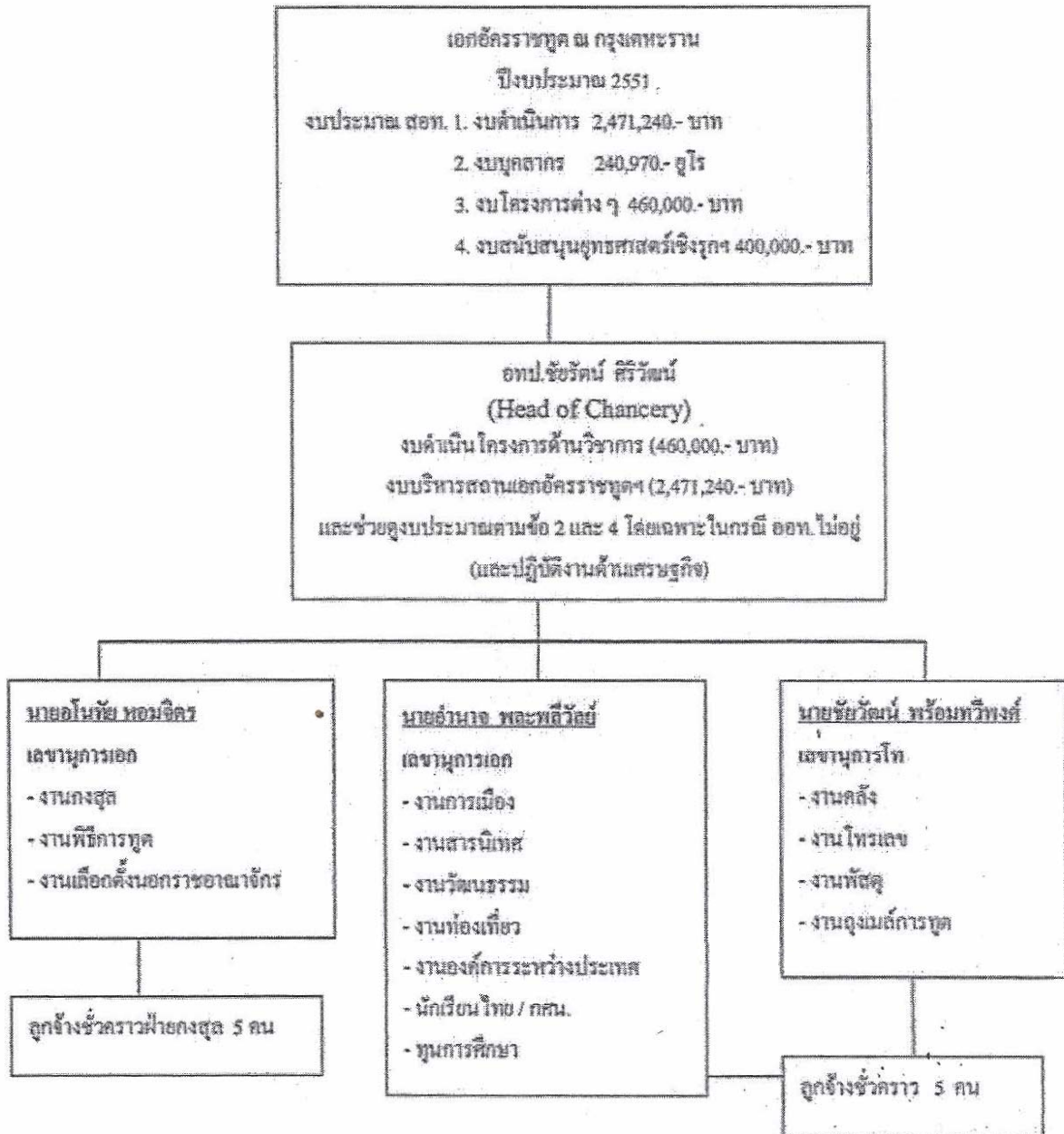
งานแสดงสินค้าในประเทศอิหร่านในปีงบประมาณ 2551
กิจกรรม/งานแสดงสินค้าในประเทศอิหร่าน

1. Iran International Auto Part Fair, 18- 22 Dec 2007, 13 companies
2. Iran Food and Hospitality, May 2008, Tehran, Iran, 10 companies
3. Thailand Exhibition, 16 – 18 June 2008, Tehran, 50 companies

โครงสร้างการบริหารบุคลากรของ
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา
ตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2551

โครงสร้างการบริหารงบประมาณ
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร
ตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2551

ประวัติผู้เขียน
นายชัยรัตน์ สิริวัฒน์

การศึกษา	- วิทยาศาสตรบัณฑิต (วนศาสตร์ - เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์ – ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง - รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - MBA (Financial Management) Southeastern University, USA
ตำแหน่งปัจจุบัน	อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน กระทรวงการต่างประเทศ
ประวัติการรับราชการ	
2530-2531	นายเวร กองเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจ
2532-2533	เจ้าหน้าที่การทูต 4 ฝ่ายคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทย สำนักงานปลัดกระทรวง
2534-2537	เลขานุการตรี – เลขานุการโท สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม
2538-2539	เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองการเจ้าหน้าที่และฝึกอบรม สำนักงานปลัดกระทรวง
2540-2541	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ ญูเวต
2542-2543	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน
2544-2550	เจ้าหน้าที่การทูต 7 กองตะวันออกกลาง กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา
พฤศจิกายน 2550 – ปัจจุบัน	อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเตหะราน